

وه زارهي پلان دانان

ژماره : ۲۲۴۶ له ۲۰۲۳/۸/۷

پالپشت به بهندي (يه كه م) له ماددهي (۷) له په يره وي هاوبه شي له نيوان كه رتي گشتي و كه رتي تايبه ت له هه ريمي كوردستان - عيراق ژماره (۱۰) سالي ۲۰۲۱، نه م رينماييهي خواره وه مان ده ركرد:

رينمايي ژماره (۱) ي سالي ۲۰۲۳

رينمايي جيبه جيكردي پروژه كاني هاوبه شي نيوان كه رتي گشتي و كه رتي تايبه ت (PPP Regulation)

به شي يه كه م

حوكه گشتييه كان (General Provision)

ماددهي (۱): پيناسه كان (Definitions): له م رينماييهدا نه م چه مكانه هه لگري پيناسهي به رامبه ريانن: **يه كه م:** تيجوو وشياوي (Affordability): نه و پابه ندييه داراييانه ي ده كه ويته نه ستوي ده سه لاتي گريبه ستركردن، له نه جامي ريكه وتني هاوبه شي نيوان كه رتي گشتي و كه رتي تايبه ت شياوي دا بين كردن:

۱- له چوارچيوهي بودجه ي ئيستاي ده سه لاتي گريبه ستركردندا ته رخانكردني بو كراوه.

۲- ته رخانكراوه بو ده سه لاتي گريبه ستركردن به پيي ته رخانكردنه كان ي بودجه ي سالاني داها توو.

دووهم: با شترين و كو تا ئوفر (Best and final offer (BAFO)): نه و ريكاره يه ده سه لاتي گريبه ستركردن پيي هه لده ستيت بو بانگه پيشتر كردني خاوه ن نه و ئوفرانه ي وه لامده ره وه ن بو پيشكه شكردني با شترين و كو تا ئوفر يان.

سيه م: پيشكه شكاري ته نده ر (Bidder): هه ر كه سايه تيه كي ياسايي (سروشتي يان مه عنه وي)، يان تيكه له يه ك له مانه، كه به شيوه يه كي فه رمي ريكه وتن ده كات يان ده چيته ريكه وتني كاراوه له شيوه ي يه كيتي بازرگاني به مه به ستي ده ربيري خواستي به شداريكردي له پروژه ي هاوبه شي نيوان كه رتي گشتي و كه رتي تايبه ت.

چوارم: ئيمتياز (Concession): جو ريكه له هاوبه شي نيوان كه رته كان ي گشتي و تايبه ت، كه حكومه ت ماف ده دات به كه رتي تايبه ت بو بوني اتنان، به كارخستن و وه رگرتني كرپي يان رسومي به كارهي ناني كالا، ژيرخان يان خزمه تگوزاريه كي گشتي. له م رينماييهدا، ئيمتياز به فراواني پيناسه كراوه بو له خوگرتني گريبه سته كان ي هاوبه شي كه لايه ني تايبه ت له ريگه ي كرپي به كارهي نه رانه وه قه ره بوو ده كرپنه وه هه روه ها نه و جو رهي گريبه ستي هاوبه شي كه حكومه ت پاره ي لايه ني تايبه ت ده دات. له به ره وه بو مه به ستي نه م رينمايي، گريبه سته كان ي وه ك بوني اتنان (نوژه نكردنه وه)، به كارخستن و راده ستركردن گريبه ستي ئيمتياز، به مه رجيك راده ستركردني خاوه نداريتي هه بيت.

پينجه م: يه كيتي دارايي (Consortium): گردبوونه وه يه كي هاريكاري دوو دامه زراوه يان زياتر له سه ر به ماي ريكه وتنيكي گريبه سته كان ي (ريكه وتني يه كيتي دارايي) يه كده گرن بو پيشكه شكردني ئوفر يك بو جيبه جيكردي پروژه ي هاوبه شي نيوان كه رتي گشتي و كه رتي تايبه ت.

شەشەم: بەرپرسىيارىتى دارايى لەناكاو (Contingent liabilities): ئەو بەرپرسىيارىتىيە دارايىانەى بەھۆى روداوە ناديارەكانى ئايندە دەكەونە ئەستۆى حكومەت (واتا لەوانەىيە رووبدەن و لەوانەىيە روونەدەن) و لە دەرەوہى كۆنترۆلى حكومەتدان. سەبارەت بە بەرپرسىيارىتىيە دارايىيە لەناكاوہكان، ئەگەرى روودان (ھۆكارى روودان)، بەھاكەى و كاتى پارەدان روون نىيە و نەزانراون يان لەوانەىيە نەكرىت بەوردى پىشبینى بكرىن. وەك ئەو گەرەنتيانەى دەدرىن بەرامبەر مەترسىيەكى ديارىكراو، بۆ نموونە، نرخى ئالوگۆر، ھەلئاوسان، نرخەكان، ھىزى زالكار (قوة قاهرة)، ھەلوشاندنەوہى پارەدان، گەرەنتى قەرز، ھتد...

ھەفتەم: دەسەلاتى گرڤبەستكردن (Contracting authority): ھەر دامەزراوہىيەكى گشتى بەرپرس لە رىككەوتنى ھاوبەشى نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت.

ھەشتەم: دانوستانى راستەوخۆ (Direct Negotiation): روودەدات كاتىك دەسەلاتى گرڤبەستكردن پرۆژەى ھاوبەشى نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت دەسپىرڤىت بەبى بەكارھىنانى رىكارى كىپرڤىكارى.

نۆبەم: كارابوونى رىككەوتنى دارايى (Financial Close): برىتتە لە وادەى كارابوونى رىككەوتنى دارايى گرڤدراو لەنىوان كۆمپانىيەى پرۆژە و قەرزەدەر، بۆ مەبەستى دەستپىكردى دارايىكردى پرۆژەكە و رادەستكردى برى رىككەوتن لەسەركراو، بەپى رىژە ديارىكراوہكان لە بەلگەنامەكانى گرڤبەستكردى پرۆژە و رىككەوتنى ھاوبەشى نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت.

دەيەم: پابەندى دارايى (Fiscal commitment): برىتتە لە پابەندى دارايى راستەوخۆ كە دەكەوتنە ئەستۆى حكومەت لە ئەنجامى پالپشتىكردى جىبەجىكردى پرۆژەى ھاوبەشى نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت. بەشىوہى پابەندى چەندىتى (بە ژمارە) ديارىكراو دەبن، وەك پارەدان بۆ دارايىكردى پىكھاتەيەك، قۆناغىك يان برڤگەيەكى پرۆژەكە كە زۆر گرنگە بۆ بونياتنان، بەكارخستن و تەواوكردنى.

يازەديەم: حكومەت (Government): مەبەست حكومەتى ھەرىمى كوردستان و ھەزارەت و فەرمانگە و دامەزراوہكانىيەتى.

دوازەديەم: كرى (Lease): ئاماژەىيە بۆ ئەو جۆرە لە ھاوبەشى نىوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت، كە حكومەت گرڤبەستى درىژخايەن دەكات لەگەل لايەنىكى تايبەت بۆ بەرپۆبەردنى ژىرخانى ئىستا و بەگەرڤخستنى خزمەتگوزارى گشتى، كە مەترسىيەكان دەخرىنە ئەستۆى لايەنى تايبەت و قەرەبوو كرنەوہى لايەنى تايبەت لەسەر بنەماى ئەدا و بەرپۆبەردنى ژىرخان يان خزمەتگوزارىيەكە دەبىت (پارەدانى حكومى و/يان بەكارھىنەران). بەپى ئەم رىنمايىە، پىويستە بەگشتى پرۆژەى ھاوبەشى بەشىوہى كرى (Lease) بۆ مەبەستى پارەداركردى (monetizing) ژىرخانىكى ئىستا بىت كە بونياتنانى نوئى يان نۆژەنكردەوہ پىويست نابىت.

سینڈھیم: به لگه نامه ی کارنامه ی پرؤژه (Project profile document (PPD): بریتیه له پیشنیاری وه به رهینان که دهسه لاتی گریبه ستکردن پیشکەشی دهکات به یه که ی هاوبه شی، به مه بهستی پیشنیار کردنی پرؤژه یه ک بؤ گریبه ستکردن به شیوه ی هاوبه شی، کارنامه که پیکدیت له روونکردنه وه یه کی کورتی پرؤژه، خه ملاندنی تیچووه کان، شیکاری پیش لیکولینه وه ی که لک (تحلیل ماقبل دراسة الجدوى-Pre-feasibility Analysis)، دابه شکردنی مه ترسییه کان و ئامازهدان به باشتترین به ها به رامبه ر پاره (value for money).

چواردیهیم: ئه نجومه نی بالای هاوبه شی نیوان کهرتی گشتی و کهرتی تایبته (PPP High Council) (لیره به دوا ئه نجومه نی بالای هاوبه شی): ئه نجومه نیکی حکومی بالاییه که سه ریه رشتیکردن ئه نجام ده دات و کو تا بریار ده دات له سه ر قو ناغه سه ره کییه کانی پرؤسه کانی ئاماده کردن، گریبه ستکردن و جیبه جیکردنی پرؤژه کانی هاوبه شی نیوان کهرتی گشتی و کهرتی تایبته.

پازدهیم: یه که ی هاوبه شی نیوان کهرته کانی گشتی و تایبته (PPP Unit) (لیره به دوا یه که ی هاوبه شی): یه که یه کی هه ماهه نگیکاره که رولی سکر تار یه ت ده گیریت بؤ ئه نجومه نی بالای هاوبه شی، سه ربه وه زاره تی پلاندانانه و ئامانجی پالش تیکردنی وه زاره ت و فه رمانگه په یوه ندیداره کانه بؤ ئاماده کردن و جیبه جیکردنی پرؤژه کانی هاوبه شی نیوان کهرتی گشتی و کهرتی تایبته، هه روه ها پیشکەشی کردنی هاوکاری ته کنیکی. یه که ی هاوبه شی، پیکده هیئریت بؤ ئه وه ی بیته سه نته ری شاره زایی و پسپورییه کان .

شازدهیم: لایه نی تایبته (Private party) یان وه به رهینه ر/هاوبه شی تایبته: مه به ست له دامه زراوه یه کی ناوخویی یان بیانی یان کومه لیک دامه زراوه ی تایبته (که که سایه تی مه عنه وییان هه یه به یپی یاسا) که پیکه وه یه کیتی دارایی (Consortium) پیکده هیئن و ده بنه لایه نیک له ریککه وتنی هاوبه شی نیوان کهرتی گشتی و کهرتی تایبته.

هه قدهیم: مولکی دهسه لاتی گریبه ستکردن (Procuring entity's property): و اتا هه موو مولکی گو یزراوه و نه گو یزراوه ی دهسه لاتی گریبه ستکردن و هه موو ماف و مولکدارییه هزرییه کان که به خشراون به دهسه لاتی گریبه ستکردن.

هه ژدهیم: کومپانیای پرؤژه (Project Company): و اتا کومپانیایان ئامرازی تایبته که به یپی یاسا دامه زراوه بؤ مه بهستی گریبه ستکردن و جیبه جیکردنی پرؤژه ی هاوبه شی، که به یپی رینمایی هاوبه شی نیوان کهرتی گشتی و کهرتی تایبته گریبه ستکردن بؤ پرؤژه که ئه نجام ده دریت، (که له برگی بیست و پینجه می ئه م مادده یه ئامازه ی پیکراوه).

نۆزدهیم: به رپوه به ری پرؤژه (Project Manager): که سی راسپیدراو له دهسه لاتی گریبه ستکردن بؤ به رپوه بردنی پرؤژه ی هاوبه شی، که نوینه رایه تی دهسه لاتی گریبه ستکردن ده کات له هه موو کوبوونه وه کان و دانو ستانه کانی په یوه ست به پرؤژه که، هه روه ها هه ماهه نگی ده کات له گه ل هه موو لایه نه کان سه باره ت به ئاماده کاری، گریبه ستکردن و جیبه جیکردنی پرؤژه که.

بیستہم: صندوق (ریکار) ی پالپشتی نامادہ کردنی پروژہ ی ہاوبہ شی (PPP Project Preparation Facility (PPF): ناماژہ یہ بۆ تہر خان کردنہ کانی حکومت بۆ دارایی کردنی لیکو لاینہ وہی کہ لک بۆ ئہ و پروژانہ ی پەسەند کراون بۆ گریبہ ستکردن بہ شیوہ ی ہاوبہ شی. بۆ پارہ دار کردنی صندوقہ کہ، حکومت، ریخراوہ نیودہ ولہ تیبہ کان و بہ خشہرہ کان دہ توان بہ خشین و ئیمتیازی دارایی کردن بہن، بہ مہ بہستی پەرہ پیدانی لیستی پروژہ کانی ہاوبہ شی.

بیست و یہ کہم: ہاوبہ شی نیوان کہرتی گشتی و کہرتی تایبہ ت (Public-Private Partnership (PPP) (لیرہ بہ دوا پروژہ کانی ہاوبہ شی): بریتیبہ لہ ریخستنی گریبہ ستکاریانہ لہ نیوان دہ سہ لاتی گریبہ ستکردن لہ لایہ ک و لایہ نیکی کہرتی تایبہ ت لہ لایہ کی تر، بہ مہ بہستی دابین کردنی قہ وارہ (بنہ چہ ی گشتی و ژیرخان و/یان خزمہ تگوزاری گشتی، کہ تیبدا ئہ مانہ ی خوارہ وہ ئہ نجام دہ درین: ا- وہ بہرہ ینان یان بہرہ بردن یان ہر دووکیان لہ لایہ ن کہرتی تایبہ تہ وہ ئہ نجام دہ دریت بۆ ماوہ یہ کی دیاریکراو.

ب- دابہ شکردنی روون و ناشکرای مہ ترسیبہ کان لہ نیوان کہرتی تایبہ ت و دامہ زراوہ ی گشتی.
ج- رہ چا و کردنی ئہ مانہ:

۱- تہر خان کردنی تیچوو لہ خہ زینہ ی گشتی.

۲- کہرتی تایبہ ت کرئ لہ بہ کارہ یینہ ران یان خزمہ تخوازان و ہردہ گریٹ بہ رامبہر خزمہ تگوزاری دابینکراو.

۳- تیکہ لہ یہ ک لہ تہر خان کردنی گشتی و وہرگرتنی کرئ و رسوم.

د- بہ گشتی لایہ نی تایبہ ت بہرپر سیاریتی یاسایی لہ ئہ ستویہ سہ بارہ ت بہ مہ ترسیبہ پە یوہ ستہ کان بہ جیبہ جیکردن و ئہ دا، ئہ مہ ش بہ پیی مہ رجہ کانی ریککہ وتنہ کہ.

بیست و دووہم: ریککہ وتنی ہاوبہ شی نیوان کہرتی گشتی و کہرتی تایبہ ت (Public private partnership agreement) (لیرہ بہ دوا ریککہ وتنی ہاوبہ شی): واتا گریبہ ستی نووسراو بۆ تو مار کردنی مہ رجہ کانی ہاوبہ شی نیوان کہرتی گشتی و کہرتی تایبہ ت وہ ک ریککہ وتنی لہ سہر کراوہ لہ نیوان دہ سہ لاتی گریبہ ستکردن و لایہ نی تایبہ ت.

بیست و سیبہم: داواکاری بۆ شیاندن (Request for qualification): واتا بانگہ یشتنامہ ی دہ سہ لاتی گریبہ ستکردن بۆ کۆمپانیا پالیوراوہ کان (شۆرت لیست کراوہ کان)، بۆ دہر برینی خواست لہ پروژہ ی ہاوبہ شی و پیشکہ شکردنی زانیاری لہ سہر پسپوری و لیہاتوویبہ کانی کۆمپانیا بۆ ئہ نجامدانی ئہ م جۆرہ پروژہ یہ.

بیست و چوارہم: داواکاری بۆ پیشکہ شکردنی ئۆفہر (Request for proposal): بریتیبہ لہ بانگہ یشتنامہ ی دہ سہ لاتی گریبہ ستکردن بۆ کۆمپانیا ہہ لہ ژیردراوہ کان لہ سہر بنہ ما ی داواکاری شیاندن کہ پیشکہ شیان کردوہ، بۆ بہ شداریکردن لہ پروژہ ی ہاوبہ شی و پیشکہ شکردنی ئۆفہری تہ کنیکی و دارایی بۆ ئہ م جۆرہ پروژہ یہ.

بيست وپىنچەم: كۆمپانىيە تايبەت بە پرۆژە (Special purpose vehicle): كۆمپانىيە تايبەت بە پرۆژە، كە لايەنى تايبەت پىكىدەھىنەت و تەرخان دەكرىت بۇ مەبەستى جىبەجىكردىنى پرۆژەنى ھاوبەشى و گرىدانى رىككەوتنى ھاوبەشى لەگەل لايەنە پەيوەندىدارەكان. پاش تۆماركردىنى كۆمپانىيە بەپىي ياسا، كۆمپانىيە تايبەت بە پرۆژە (SPV) ناودەبرىت بە كۆمپانىيە پرۆژە.

بيست وشەشەم: لىژنە تەكنىكى (Technical Committee): لىژنە تايبەت بە پرۆژە كە دەسەلاتى گرىبەستكردىنى پىكىدەھىنەت بە راويژكردىنى لەگەل يەكەي ھاوبەشى، بۇ ئاسانكارى بۇ پىداچوونەو و پەسەندكردىنى چالاككەيەكانى پرۆسەي ھاوبەشى نيوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت.

بيست وحەفتەم: راويژكارى گرىبەستكردىنى (Transaction advisor): كەسكى سروشتى يان مەعنەوى كە دەسەلاتى گرىبەستكردىنى يان وەزارەتى پەيوەندىدار ديارىيان دەكات و خاوەن پىپۇرپى و ئەزمونى گونجاون بۇ پىشكەشكردىنى راويژ بە وەزارەتى پەيوەندىدار لەسەر پرۆژەكانى ھاوبەشى، ھەروەھا سەبارەت بە ئامادەكارى و گەللەكردىنى رىككەوتنى ھاوبەشى.

بيست وھەشتەم: ئۆفەرى بانگەپىشتەنەكراو (Unsolicited Proposal): واتا ئۆفەر بۇ جىبەجىكردىنى پرۆژەنى ھاوبەشى، كە لايەنىكى تايبەت بە دەستپىشخەرى خۇي پىشكەشى دەكات، نەك وەك وەلامدانەو و داواكارى دەسەلاتى گرىبەستكردىنى:

أ- "ئۆفەرى بانگەپىشتەنەكراوى بەرايى" (Initial unsolicited proposal) واتا بەلگەنامەي يەكەمى پىشكەشكرى بە دەسەلاتى گرىبەستكردىنى مەبەستى بە دەستپىشخەرى رەزامەندى بەرايى.

ب- "رەزامەندى بەرايى" (Preliminary Approval) واتا رەزامەندى دەسەلاتى گرىبەستكردىنى لەسەر بىنە ماى ئۆفەرى بانگەپىشتەنەكراوى بەرايى، ئەمەش رىخۇش دەكات بۇ پىشكەشكار، ئۆفەرى بانگەپىشتەنەكراوى كۆتايى پىشكەش بكات.

ج- "ئۆفەرى بانگەپىشتەنەكراوى كۆتايى" (Final Unsolicited Proposal) واتا ئۆفەرى بانگەپىشتەنەكراوى كۆتايى پىشكەشكارى لەلايەن پىشكەشكار پاش وەرگرتنى رەزامەندى بەرايى.

بيست ونۆبەم: بەھا بەرامبەر پارە (باشترىن بەھا بەرامبەر پارە گشتى) (Value for money): واتا تەرخانكردىنى كە دەسەلاتى گرىبەستكردىنى بەپىي رىككەوتنى ھاوبەشى، كە دەبەنە ھۆي بەدپىشخەرى سوودى پەتى بۇ دەسەلاتى گرىبەستكردىنى، ئەمەش پىناسە دەكرىت بەپىي تىچوو، نرخ، كوالىتى، بىر، كات، گواستەنەو و مەترسى يان تىكەلەيەك لەمانە.

ماددى (۲):

مەبەست و ھۆكار (Purpose and Rationale)

مەبەست لە دەركردىنى ئەم رىنمايە برىتتە لە داينكردىنى روونكردىنى ھى پىويست سەبارەت بە رىكخستەنە دامەزراوھىيەكان و رىكارەكانى جىبەجىكردىنى پرۆژەكانى ھاوبەشى نيوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت، ھەر لە سەرەتاي پرۆسە و گەللەكردىنى بىرۆكەي پرۆژە تا دەگاتە كۆتايى، ھەروەھا ديارىكردىنى رۆل و ئەرك و بەرپىسارىتتى و مافەكانى ھەموو لايەنە بەشدارەكان لە رىككەوتنى ھاوبەشى نيوان كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت لەمىانەي سوورپى ژيانى پرۆژەكەدا.

ماددهى (۳):

چوارچىوهى پياده كوردنى رينمايى جىبه جىكردنى هاوبه شى نيوان كه رتى گشتى و كه رتى تاييه ت (Scope of application of PPP Regulations)

يه كه م: رينمايى جىبه جىكردنى پرؤژه كانى هاوبه شى نيوان كه رتى گشتى و كه رتى تاييه ت له سهر ئه و ريككه وتنانه ي هاوبه شى نيوان كه رتى گشتى و كه رتى تاييه ت پياده ده كرپت كه په يوه ستن به قه واره و هه بووه كانى ئيستنا:

أ- گرپه ستنى به رپوه بردن (Management contract): كاتيك ده سه لآتى گرپه ستنى مافى به رپوه بردنى قه واره يان ژيرخان يان هه بوويه كى تر ده سپيرپت به هاوبه شيك بؤ ماويه كى ديارى كراو به پيى ريككه وتن كه زياتر بيت له حوت (۷) سال، به پيى ريككه وتن كه، هاوبه شى تاييه ت مه ترسييه كان له ئه ستؤ ده كرپت و پاره دان په يوه ستن ده بيت به پابه نديوونى لايه نى تاييه ت به پپوه ره كانى خزمه تگوزارى و ئه دا.

ب- كرى (Lease) كاتيك لايه نى تاييه ت كرى ده دات به ده سه لآتى گرپه ستنى و قه واره كه به رپوه ده بات و به كارده خات و چاكده كاته وه (صيانه) و له به رامبه ردا كرى وه رده گرپت له به كاربه رانى خزمه تگوزارييه دايينكراوه كان بؤ ماويه كى ديارى كراو كه له (۱۵) پانزه سال زياتر نه بيت.

ج- جوړپكى ئيمتياز (concession) بؤ ماويه كى له (۳۰) سى سال زياتر نه بيت و لايه نى تاييه ت نوژه نكردنه وه، چاككردنه وه (صيانه)، نوپكردنه وه و به ره ويپشبردنى قه واره كه ئه نجام ده دات.

دووهم: رينمايى جىبه جىكردنى پرؤژه كانى هاوبه شى نيوان كه رتى گشتى و كه رتى تاييه ت له سهر ئه و ريككه وتنانه ي هاوبه شى پياده ده كرپت كه په يوه ستن به بونياتنان و چاككردنه وه (صيانه) قه واره ي نوئ:

أ- ئيمتيازى نه خشه سازى (ديزايين)، بونياتنان، دارايى كردن، به كارخستن و چاككردنه وه ((DBFO)) (Design-Build-Finance-Operate-Maintain): كاتيك لايه نى تاييه ت هه لده ستنيت به نه خشه سازى، بونياتنان، دارايى كردن، چاككردنه وه و به كارخستنى پرؤژه ي ژيرخان يان قه واره يه كى تر بؤ پيشكه شكردنى خزمه تگوزارييه كان. له وان هيه لايه نى تاييه ت پاره وه ربگرپت له رپگه ي كرى به كارهيته ر يان له رپگه ي ته رخانكردنى حكومى به رامبه ر ئه نجامدانى كار ديارى كراوه كان و به پيى مه رجه كانى ئه دا.

ب- ئيمتيازى نه خشه سازى (ديزايين)، بونياتنان، دارايى كردن، به كارخستن ((DBFO)) Design-Build- Finance-Operate) كاتيك چاككردنه وه (صيانه) به گرپه ستنى لاوه كى (subcontract) و به جيا ده سپيردرپت، يان نه خشه سازى، بونياتنان، دارايى كردن، چاككردنه وه ((DBFM)) Design-Build- Finance-Maintain) كه له وان هيه حكومه ت خوى به كارخستنى قه واره كه ئه نجام بدات و خزمه تگوزارى دايين بكات يان به گرپه ستنى جودا ئه و ئه ركه بسپيرپت به لايه نى تاييه ت.

ج- هه ر جوړه گرپه ستنى تر كه له وان هيه پيشنيار بكرپت له لايه ن ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى، كه به پيى ئه وه لايه نى كى حكومى هاوبه شى ده كات له گه ل لايه نى كى تاييه ت بؤ دايينكردنى ژيرخان يان خزمه تگوزارى و لايه نى تاييه ت دارايى پرؤژه كه ده كات و يان هه نديك له مه ترسييه كان له ئه ستؤ ده كرپت.

ماددهى (4):

كه رته كانى پياده كردن (Sectors of operation): كه رته شياوه كان بۇ جيبه جيكردى پروژە كانى هاوبه شى ئەمانه خواره وه له خۆده گرى:

يه كه م: گواستنه وه: ريگه و بان و هيلى ئاسن و فرۆكه خانه و پرد و تونيل و ريڤره وى ئاويى و خاله سنووريبه كان و به ندهرى دهريايى و هۆبه جياوازه كانى گواستنه وه.

دووهم: وزه: وهك وزه ئاويى و گاز و خۆر و با و گهرمى و كارهبايى و زينده گاز (بايوگاز) و رووه كى.

سئيه م: قه واره كۆمه لايه تيبه كان: نيسته جيكردى و باله خانه حكوميبه كان و قوتابخانه و نه خۆشخانه و سه نتهرى چاره سهرى پسپۆرى و سه نتهره كه لتورى و وه رزشييه كان و شوينه كانى كات به سه ربردى (ترفيهي).

چوارهم: گه شتوگوزار: وهك شوينه واره ميژووويه كان و هۆتيل له پارک و ناوچه پاريزراوه كان (ناشنال پارک) يان له شوينه گه شتيارى و كه لتوريه گشتيبه كان.

پينجه م: ئاو و ئاوهرۆ و خزمه تگوزارييه كانى خاوينكرده وه: وهك كارگه كانى چاره سه ركردى ئاوهرۆ و خاشاكي قورس و گه ياندى ئاوى پاكو.

شه شه م: ته كنه لوجيائى زانيارى و گه ياندى (په يوه ندييه كان).

حه فته م: به نداوه كان (به نداوى يهك مه به ست يان فره مه به ست وهك گه شتوگوزار و ئاوڤرى و وزه كاره با).

هه شه ته م: ههر كه رتيكى تر بريارى له سه ر بدرت له لايه ن ئەنجومه نى بالاي هاوبه شى، له وانه پروژە فره مه به سته كانى وهك په ره پيدانى ناوچه ئابووريبه نازاده كان و ههر پروژە يه كى ترى په ره پيدان يان نۆژه نكرده وهى ژيرخانى گشتى و يان خزمه تگوزاريى گشتى.

ماددهى (5):

مه ودا (چوارچيوه) ي پياده نه كردن (Scope of non-application): ريئيمايى جيبه جيكردى پروژە كانى هاوبه شى نيوان كه رتى گشتى و كه رتى تاييه ت له سه ر ئەمانه پياده ناكريت:

يه كه م: ئەو گريبه ستانه ي ده كه و نه ژير حوكمه كانى جيبه جيكردى ريئيمايى گريبه سته گشتيبه كان ژماره (2) سالى 2016 .

دووهم: به تاييه تكدن (خصوصة - privatization) يان پاكتاو كردن (تصفية - divestiture) قه واره كان يان ههر جوړه ژيرخانيك كه مولكى حكومه تن و مولكدارى ته و او ده رت به كه رتى تاييه ت.

سئيه م: بانه وانيى (مسطحة) نه ريتى و ريكخستنى گريبه ستكارى به پيى ياساى به ركار له هه ريئى كوردستان، كه نابيتته هوى گواستنه وهى مه ترسى بۇ كه رتى تاييه ت و پاره دان په يوه ست نيبه به به ره م (ئه نجامه وه).

چوارهم: گريبه ستكردى به رپوه بردنى ئاسايى بۇ داينكردى خزمه تگوزارى به رامبه ر كرى، كه لايه نى تاييه ت هيچ مه ترسيه ك له ئەستؤناگريت، ناكه و نه چوارچيوه ي پياده كردنى ئەم ريئيمايه. پروژە وهك هاوبه شى هه ژمارده كريت، ته نها كاتييك مه ترسى بگويزرئيه وه به پيى په يوه نديه كى گريبه ستكارى دريژخايه ن كه پيكهاته يه كى تيداييت بۇ پاره دان له سه ر بنه ماي ئەدا يان به پيى مه ترسى خواست.

پینچم: تۆره لاهه کییه کانی کاره بای ناوچه گوندییه کان که ریکه و تنی فرۆشتن (off-take agreement) یان نییه، ناکه و نه چوارچیوهی پیاده کرنی ئەم رینماییه و پیویسته له لایهن ئەو بهرهمهینه رانهوه بهرپوه بیری که وهزارهتی کارهبا دیاریان دهکات.

ماددهی (٦):

مامه له کردن له گه ل پرۆژه کانی هاوبهشی پیش ئەم رینماییه (Treatment of prior partnership projects) جیهه جیکردنی ئەو ریکه و تن و مۆله تانهی په یوهستن به مولکی دهولهت به پیی شیوازی هاوبهشی که پیش جیهه جیکردنی ئەم رینماییه گه لاله کراون، پیویسته بهردهوام بن به پیی مهرجه کانی ئەو ریکه و تنانه ههتا به سهرچوونی ماوهی دیاریکراو له ریکه و تنه کان یا ههتا کۆتایه پنان به گریبهست (له بهر بهرزه و نه دی گشتی). پاش جیهه جیکردنی ئەم رینماییه، نابیت هیچ هه موارکردنیک ئەنجام بدریت له ریکه و تن یان مۆله تی ئەم جۆره پرۆژانه، ههروه ها نابیت نوئیکرینه و ه یان دریزیکرینه و به پیچه وانهی ئەم رینماییه وه. ده کریت ریکه و تن یان مۆله تی به سهرچوو یه ک جار دریزیکرینه و به پیی حوکمه کانی ئەم رینماییه بو ماوه یه ک زیاتر نه بیت له یه ک سال وه ک قۆناغی گواستنه وه، ئەمه ش پاش رهزانه ندیی ئەنجومه نی بالای هاوبهشی. پاش به سهرچوونی ریکه و تن یان مۆله تی، خاوه ندریتی هه موو مولکه راسته قینه کان، باله خانه و قه واره کان که به پیی ریکه و تنه کان یان مۆله ته کان دروستکراون، ده گه ریتنه وه بو حکومهت به پیی مهرجه کانی ریکه و تن یان مۆله ته کان، یان مافی مولکداری ده گوئیزریتنه وه بو حکومهت پاش به سهرچوونی ئەم ریکه و تن و مۆله تانه یان نوئیکردنه وه یان به پیی مهرجه کانی ریکه و تن و مۆله ته کان.

ماددهی (٧):

ئاسته کانی جیهه جیکردنی پرۆژه کانی هاوبهشی (PPP processing thresholds)

پیویسته پرۆسهی پرۆژه کانی هاوبهشی جیاوازی، به پیی تیچووی خه ملیتراوی پرۆژه، ئەمه ش بو دلنیا بوون له وهی پرۆژه تیچوو بهرزه کان هه لسه نگانندی پیویستیان بو ده کریت، به لام پرۆژه بچوکه کان ده کریت جیهه جی بکری به شیوه یه کی ئاسانتر و خیراتر. بو ئەم مه بهسته، ئەم ئاستانهی کات و تیچوو وه ک دابركاری (عتبه - thresholds) دیاریکراون، پیویسته رینوینی پرۆسه کانی ئاماده کاری و جیهه جیکردنی پرۆژه کانی هاوبهشی بکن:

یه گه م: پرۆژهی هاوبهشی، که کۆی تیچووی زیاتر نه بیت له (٥) پینج ملیون دۆلاری ئەمریکی بو پاریزگا کان و ماوهی پرۆژه که (٥-٧) سال بیت، ههروه ها پرۆژهی هاوبهشی که تیچوو هه کهی زیاتر نه بیت له (١٠) ده ملیون دۆلاری ئەمریکی بو وهزاره ته کان و ماوهی پرۆژه که (٧-١٠) سال بیت، پیویسته به پیی خشته یه کی خیراتر، که وهزاره تی پلاندانان و وهزاره تی په یوه ندیدار به ده سه لاتی گریبهستکردنی پرۆژه که بهرزه و نه دی ئەنجومه نی بالای هاوبهشی داده نیی، ریکاره کانی ته و او بکریت، ئەمه ش به پیی هه لومه رگی دیاریکراو و سروشتی به په لهی ئەو پیداو یستیانهی پرۆژه که دابینیان ده کات، پیویسته ئەمه ته با بیت له گه ل یاسای بودجهی هه ریمی کوردستان.

دووم: له کاتی بریاردان له سهر خیراکردنی ریکاره کان و خشته ی کات، وه زاره تی پلاندانان و نه نجومه نی وه زیران و وه زاره تی په یوه ندیدار به پرؤژه که، پیویسته دلنیا یی بکه ن له وه ی:

أ- پرؤژه ی پیشنیارکرا و گونجاوه بو گریبه سترکردن به شیوه ی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تاییه ت.

ب- لیکؤلینه وه ی که لک (دراسة جدوی - Feasibility Study) - ته نانه ت نه گهر به کورتیش بیت - نه نجامدراوه و به لای که مه وه یه ک پسپوری ته کنیکی له دهره وه ی ده سه لاتی گریبه سترکردن هه لسه نگانندی کردووه بو نه نجامه کانی لیکؤلینه وه ی که لک پیش گریبه سترکردن.

سییه م: هه موو پرؤژه کانی تری هاوبه شی پابه ند دهن به ریکار و کات و ماوه دیاریکراوه کان که له به شی سییه می نه م ریئماییه دا هاتووه.

به شی دووم

هاوبه شی نیوان که رتی گشتی و که رتی تاییه ت و په یکه ری دامه زراوه یی، رؤل و نه رکه په یوه سته کان
(PPP Institutional Structure, Roles, and Functions)

مادده ی (۸):

نه نجومه نی بالای هاوبه شی نیوان که رتی گشتی و که رتی تاییه ت (PPP High Council)
(لیره به دوا نه نجومه نی بالای هاوبه شی)
نه نجومه نی بالای هاوبه شی پیکدیت له :

- ۱- سه رۆک وه زیران (سه رۆکی نه نجومه نی بالای هاوبه شی)
- ۲- جیگری سه رۆک وه زیران (جیگری سه رۆکی نه نجومه نی بالای هاوبه شی)
- ۳- وه زیری پلاندانان
- ۴- وه زیری دارایی و ئابووری
- ۵- سه رۆکی دیوانی نه نجومه نی وه زیران
- ۶- سه رۆکی ده سته ی وه به رهینان
- ۷- وه زیریان سه رۆکی دامه زراوه ی نه به ستر او به وه زاره ت، که پرؤژه که ی له ژیر هه لسه نگانندایه.

مادده ی (۹):

نه رکه و ده سه لاته کانی نه نجومه نی بالای هاوبه شی (Functions of the PPP High Council)
نه رکه کانی نه نجومه نی بالای هاوبه شی بریتین له مانه ی خواره وه:

یه که م: پرؤژه پالیوراوه کانی هاوبه شی، که ده سه لاته کانی گریبه سترکردن پیشکه شیان کردوون به یه که ی هاوبه شی و یه که ی هاوبه شی پۆله ندی کردوون، بریاریان لی دهریت بچنه قوئاغی لیکؤلینه وه ی که لک یان نا:

ا- ده کریت ئه نجومه نی بالای هاوبه شی پروژیه کی پیشنیارکراو په سەندبکات بۆ جیبه جیکردن وهک پروژهی هاوبه شی.

ب- ده کریت ئه نجومه نی بالای هاوبه شی پروژهی پیشنیارکراو بگه رپنیتته وه بۆ ده سه لاتی گریبه ستکردن له سه ر بنه مای ئه وهی پروژهی پیشنیارکراو گونجاو نییه بۆ گریبه ستکردن وهک پروژهی هاوبه شی.

ج- ئه نجومه نی بالای هاوبه شی بریارده دات له ته رخانکردنی دارایی بۆ ئه نجامدانی لیکۆلینه وهی که لک بۆ پروژهی هاوبه شی په سه ندکراو.

د- ئه نجومه نی بالای هاوبه شی ده توانیت فه رمانی گواستنه وهی ته رخانکردنی دارایی پیویست بدات بۆ بودجه ی ده سه لاتی گریبه ستکردنی په یوه ندیدار .

دووهم: بریاردانی کۆتایی له سه ر لیکۆلینه وهی که لک له سه ر بنه مای هه لسه نگانندی لیژنه ی ته کنیکی و پییداچوونه وهی هاوته ریبی وه زاره تی پلاندانان و وه زاره تی دارایی و ئابووری و ده سه ته ی وه به ره یینان.

سییه م: په سه ندکردنی لیستی یوخت (شۆرت لیست) ی پیشکه شکارانی ته نده ر و پیشکه شکارانی ته نده ری په سه ند بۆ جیبه جیکردنی پروژهی هاوبه شی، له سه ر بنه مای داواکاری بۆ شیاندن (Request for Qualifications) و هه لسه نگاندن و راسپارده کانی لیژنه ی ته کنیکی، هه ره ها ئاگادارکردنه وهی ده سه لاتی گریبه ستکردن بۆ ده سه تییکردنی ریکاره کانی گریبه ستکردن .

چوارهم: په سه ندکردنی پیشکه شکاری ته نده ری هه لبژێردراو یان خوازاو، له سه ر بنه مای هه لسه نگانندی ته نده ر له لایه ن ده سه لاتی گریبه ستکردن و له سه ر راسپارده ی لیژنه ی ته کنیکی.

پینجه م: بریاردان له سه ر ئه نجامی دانوستانه کان:

ا- چوونه قۆناغی ریککه وتن به پیی ئه و گۆرانکاریانه ی ریککه وتنیان له سه ر کراوه.

ب- هه موارکردنی مه ودای پروژه که و به رده و امبوون له دانوستان.

ج- داوا له پیشکه شکارانی ته نده ری هه لبژێردراو بکات باشترین و کۆتا ئۆفه ری خۆیان پیشکه ش بکه ن.

د- کۆتایی پیه یینان به دانوستانه کان.

شه شه م: وه رگرتنی راپۆرت له سه ر جیبه جیکردن و پیشکه وتنه کانی پروژه کانی هاوبه شی، که کۆمپانیای پروژه پیشکه شی ده سه لاتی گریبه ستکردنی کردوه.

حه هته م: دلنیایی کردن له وهی هه موو پروژه کانی هاوبه شی پابه ندن به حوکمه کانی ئه م رینماییه و هه موو وه زاره ته په یوه ندیداره کان پابه ندن پیوه یان.

هه شه ته م: له کاتی هه بوونی ئۆفه ری بانگه ییشتنه کراو (unsolicited proposals)، لاری نه بوون ده دات له سه ر ئۆفه ری به راییی، لیکۆلینه وهی که لکی پروژهی پیشنیار کراو و هاوبه شی هه لبژێردراو.

نۆیه م: سه رکردایه تیکردنی دووباره دانوستانکردنه وه ئه گهر لایه نه کان برپاریاندا دووباره دانوستان بکه نه وه له سه ره مه رجه کانی ریککه وتنی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تایبه ت.

دهیه م: برپادان له سه ره پیکهینانی سندوقی پالپشتی ئاماده کردنی پرۆژهی هاوبه شی (PPP Project Preparation Facility (PPF) به مه به سستی داراییکردنی لیکۆلینه وهی که لکی ئه و پیشنیاری پرۆژانهی په سه ندکراون بو گریبه سترکردن به شیوهی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تایبه ت.

ماددهی (۱۰):

یه که ی هاوبه شی نیوان که رتی گشتی و که رتی تایبه ت (PPP Unit) (لیره به دوا یه که ی هاوبه شی) ریکخستنی دامه زراوهیی یه که ی هاوبه شی به م شیوه یه ده بی ت:

۱- به رپوه به ری یه که ی هاوبه شی

۲- پسپۆری هاوبه شی نیوان که رتی گشتی و که رتی تایبه ت

۳- پسپۆری شیکاری دارایی

۴- پاریزهر (پسپۆری یاسایی)

۵- کارمه ندی پالپشتی

ماددهی (۱۱):

ئهرکه کانی یه که ی هاوبه شی Functions of the PPP Unit

یه که ی هاوبه شی ئه م ئه رک و به رپرسیاریتیانه ی ده بی ت:

یه که م: ده رکردنی ریکاره کانی گریبه سترکردنی پرۆژه کانی هاوبه شی، به شیوه یه کی خولی، به مه به سستی هاندان و به خشینی زانیاریی نوئ به وه زاره ته په یوه نیدیاره کان له سه ره پرۆژه کانی هاوبه شی و به رزکردنه وهی بو ئه نجومه نی بالای هاوبه شی بو په سه ندکردنی، هه روه ها روونکردنه وهی ئه م رینماییه و فۆرمه کانی ناو پاشکۆکانی ئه م رینماییه.

دووه م: ئاماده کردن و بلاوکردنه وهی ریه ری ورد بو جیه جیکردنی پرۆژه کانی هاوبه شی و دابینکردنی رینوینی ورد بو هه ر یه کیک له هه نگاوه کانی پرۆسه ی گریبه سترکردنی هاوبه شی و پیشکه شکردنی هاوکاری بو به کارهینانی فۆرمه کانی ناو پاشکۆکانی ئه م رینماییه و به رزکردنه وهی بو ئه نجومه نی بالای هاوبه شی بو په سه ندکردنی.

سییه م: پالپشتیکردنی ده سه لاته کانی گریبه سترکردن له قوناغه جیاوازه کانی پرۆسه ی هاوبه شی.

چواره م: پالپشتیکردنی ده سه لاته کانی گریبه سترکردن له پیکهینانی لیژنه ی ته کنیکی تایبه ت به پرۆژه له ئه ندامانی وه زاره ت و فه رمانگه په یوه نیدیاره کان، به مه به سستی هه لسه نگاندن و په سه ندکردنی چالاکییه کانی پرۆسه ی هاوبه شی.

پینجه م: ده ست نیشاندکردنی ناوی ئه ندامانی پیشنیار کراوی لیژنه ی ته کنیکی بو ده سه لاتی گریبه سترکردن بو ره چاوکردنیان وه ک ئه ندامی لیژنه ی ته کنیکی.

شہہم: پیداچوونہوی راپورتی شیکاری پیش لیکۆلینہوی کہلک، کہ وهک بهلگه نامہی کارنامہی پرۆژه (Project Profile Document PPD) پیشکەش ده کریت.

ههفتهم: نهجامدانی پیشکین (Screening) ی پرۆژهی هاوبهشی، به پیی نامزای پیشکین ی پرۆژهی هاوبهشی یان ریبار (method) ی تری په یوه نیدار، ههروه ها ناماده کردنی به سته ی بهلگه نامہی کارنامہی پرۆژه بۆ مه به سته ی هه لسه نگاندن و بریاردان له لایه ن نهجومه نی بالای هاوبهشی.

ههشتهم: ناماده کردنی لیستی پرۆژه پیشنیارکراوه کان له گه ل نهجامی پیشکین، به شیوهی وه رزی و پیشکەش کردنی به نهجومه نی بالای هاوبهشی له (۳) سی تا (۴) چوار کۆمه له دا هه موو سالی، بۆ مه به سته ی بریاردان له سه ر نه و پرۆژانه ی به شیوهی هاوبهشی جیبه جی بکرین.

نۆبه م: هاو کاری کردنی نهجومه نی بالای هاوبهشی له ئه رکه کانیدا وهک بریاردری کۆتایی له سه ر هه لبژاردن و دانانی نه وله ویه ت بۆ پرۆژه کانی هاوبهشی و کام له مانه پارهی بۆ ته رخان بکریت بۆ نهجامدانی لیکۆلینہوی که لک و گه یاندنی نهجامه کان به ده سه لات ی گریبه سته کردنی په یوه نیدار.

دهیه م: بۆ نه و پرۆژانه ی په سه ندنه کراون بۆ جیبه جیکردن به شیوهی هاوبهشی، پالپشتی ده سه لات ی گریبه سته ده کات بۆ هه موار کردنی پیشنیاره که و دووباره پیشکەش کردنه وه نه گه ر پیویستی کرد. **یازدهیه م:** دانانی خشته ی کات بۆ پیشکەش کردنی پیشنیاره کان له لایه ن ده سه لات ی گریبه سته کردن و ناگادار کردنه وهی ده سه لات ه کانی گریبه سته کردن له کات و واده کان بۆ هه ر سالی، یادھینانه وه یان پیش به سه رچوونی واده ی پیشکەش کردن.

دوازدهیه م: پیشکەش کردنی رینوینی، لیستی پسپوران، و پیشکەش کردنی پالپشتی ته کنیکی به ده سه لات ی گریبه سته کردن بۆ ناماده کردنی لیکۆلینہوی که لک.

سیزدهیه م: پاش وه رگرتنی لیکۆلینہوی که لک، ناردنی بۆ لیژنه ی ته کنیکی بۆ هه لسه نگاندن.

چواردهیه م: ناردنی راپورتی لیکۆلینہوی که لک بۆ پیداچوونہوی هاوتهریبی وه زاره تی دارایی و ئابووری و ده سته ی وه به ره یینان، پیویسته یه که ی هاوبهشی دلنیایی بکات له وهی به رپرسیانی بالای وه زاره تی پلاندانان پیداچوونہوی ده که ن بۆ هه موو بهلگه نامه کان و په سه ندیان ده که ن. **پازدهیه م:** ناماده کردنی به سته (پاکچ) ی هه لسه نگانده کان، که پیکدیت له لیکۆلینہوی که لک، هه لسه نگانده نی لیژنه ی ته کنیکی، پیداچوونہوی وه زاره تی پلاندانان (ناوخوی)، وه زاره تی دارایی و ئابووری و ده سته ی وه به ره یینان و پیداچوونہوی یه که خوی و به رز کردنه وهی بۆ نهجومه نی بالای هاوبهشی.

شازدهیه م: پیشنیار کردنی کۆبوونہوی نهجومه نی بالای هاوبهشی بۆ بریاردان له سه ر لیکۆلینہوی که لک و بریاردان له گواستنه وه یان نه گواستنه وه بۆ قوئاغی گریبه سته کردن.

حە قەدەییەم: پالپشتتیکردنی لیژنە ی تەکنیکی لە پرۆسە ی داواکاری بۆ دەربڕینی خواست، وەرگرتنی لیستی پوختی پیشکەشکارانی تەندەر و ناردنی بۆ لیژنە ی تەکنیکی، بەرزکردنەوہ ی لیستە کە و راسپاردەکانی لیژنە ی تەکنیکی بۆ ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی، پاش رەزامەندی ئەنجومەن، داوا لە دەسەلاتی گرێبەستکردن دەکات بانگهێشت بۆ پیشکەشکردنی تەندەر بنێرن بەمەبەستی ھەلبژاردنی پیشکەشکارانی تەندەر.

ھەژدەییەم: پالپشتتیکردنی ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی لە بریاردانی کۆتایی لەسەر ئەنجامەکانی دانوستانەکانی ھاوبەشی.

نۆزدەییەم: پالپشتتیکردنی دانوستانەکانی پاش گرێبەستکردن، کە لەوانە یە کاریگەری ماددییان ھەبیت لەسەر پێگە ی دارایی حکومەت بەھۆی پابەندی دارایی و بەرپرسیاریتی دارایی لە ناکو و لە پرۆژە کە و پرسی تری دارایی وە ک گومرگ.

بیستەم: ھەماھەنگی لەگەڵ لیژنە ی تەکنیکی سەبارەت بە ھەر پیشنیاریکی پرۆژە ی ھاوبەشی، بەمەبەستی دنیاییکردن لە پابەندبوون بە ستانداردە تەکنیکیەکان و باشتترین پیادەکردنەکانی لیکۆلینەوہ ی کەلک و لیکۆلینەوہ ی ئابووری.

بیست و یەكەم: بەرپیکردنی بەلگە و نووسراوہ یە یوہ ستەکان بە ھەر یەکیک لە قوناغەکانی ئامادەکاری و پرۆسە ی گرێبەستکردن، ھەروەھا تۆمارکردنیان لە داتابەسی ھاوبەشی، پشکنینی دۆکۆمێنتەکان بۆ دروستیی و تەواوییان پێش رەوانەکردن بۆ قوناغی دواتری پێداچوونەوہ یان بریاردان.

بیست و دووہم: دانانی ستانداردەکان، رێبەرەکان و ریکارەکانی ھاوبەشی، وە ک دانانی ریکاری ستاندارد بۆ ئامادەکردنی بیروکە (پیشنیاز – پرۆپۆزەل)، دەستنیشانکردنی پرۆژە و دانانی ئەولەویەت و دارشتنی پرۆژە و ھەلسەنگاندنی پرۆژە ی ھاوبەشی، ریکار و فۆرمی ستاندارد بۆ کۆکردنەوہ ی زانیاری یە یوہ ست بە ھاوبەشی و بەرزکردنەوہ ی بۆ ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی بۆ پەسەندکرد.

بیست و سێیەم: لەجیاتی ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی، پێداچوونەوہ دەکات بۆ بەرپرسیاریتیە را ستەوخۆ و ناراستەوخۆکان و ھەلسەنگاندنی مەترسی بەرپرسیاریتیە داراییە لە ناکوہەکانی حکومەت و ھەلگرتنی تۆماری ئاستە بەردەوامی پێدراوہەکانی بەرپرسیاریتیە راستەوخۆ و ناراستەوخۆکان.

بیست و چوارەم: وەرگرتنی زانیاری (سیستمی بەرپۆہەبردنی زانیاری) و بەرپۆہەبردنی داتابەسی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تاییەت و پێشکەشکردنی راپۆرتی مانگانە و سالانە بە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی.

بیست و پینجەم: ھاندانی شە فافیەت لە پرۆژەکانی ھاوبەشی لەرپێگە ی بلاوکردنەوہ ی زانیاری و بەشداری پیکردنی ھاوالتیان و گروپەکانی بەکارھێنەران.

بيست وشه شه: يه كخستن و گشتاندى ريكاره كانى هاوبه شى نيوان كه رته كانى گشتى و تايبه ت له ناو حكومه تى هه ريمى كوردستان - له رپگه ي دروست كردنى په يوه ندى له گه ل ئازانسه نيوده و له تيبه كان و ريكخراوه كۆمه ك به خشه كان به مه به ستى ئاماده كردنى ئامراز ، فورم ، چوارچيويه ي به رپوه بردنى مه ترسييه كان، به لگه نامه كان گرپبه ست، بونيائتاني تواناكان، هتد...

بيست وجه فته م: پيكيه ناني سندوقى پالپشتى ئاماده كردنى پرؤژه ي هاوبه شى (PPP Project Preparation Facility (PPF) به مه به ستى دارايي كردنى ليكؤلينه وه ي كه لكى ئه و پيشنيارى پرؤژانه ي په سه نديراون بؤ گرپبه ست كردن به شيويه ي هاوبه شى، هه روه ها دانانى ريكاره كانى چؤنيتى ده ستگه يشتنى وه زاره ته كان به پالپشتييه كانى ئه م سندوقه، به رهامه ندى ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى. **بيست وه شه شه م:** بره ودان به ويه ي هه ريمى كوردستان له بازارى نيوده و له تى وه ك شوينيكى له بار بؤ وه به ره ينان له پرؤژه كانى هاوبه شى و دروست كردنى په يوه ندى له گه ل لايه نه ده ره كييه كان بؤ به ره و پيشبردنى شيوازي هاوبه شى.

بيست ونؤيه م: بونيائتاني تواناكان بؤ ئاماده كردن و جيبه جيكردى پرؤژه كانى هاوبه شى.

سييه م: پيشكه شكردى راويژ به ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى له سه ر پرسه په يوه سته كان به هاوبه شى نيوان كه رته كانى گشتى و تايبه ت.

سى ويه كه م: دلنيايى كردن له وه ي ده سه لاتى گرپبه ست كردن زانيارى له سه ر بنه ماي يه كسانى دابين ده كات و پيشكه شكارىكى ته نده ر په سه ندي ناكات به سه ر ئه وانى تردا.

سى و دووه م: ئه نجامدانى هه ر ئه ركىكى ترى پيويست بؤ پالپشتيكردى ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى و ليژنه ي ته كنيكى له ميانه ي ئاماده كردن و گرپبه ست كردن و جيبه جيكردى پرؤژه كانى هاوبه شى.

مادده ي (12):

ده سه لاتى گرپبه ست كردن (Contracting Authority)

ده سه لاتى گرپبه ست كردن بريتييه له هه ر دامه زراوه يه كى گشتى به رپرس له ريككه وتنى هاوبه شى. ئه و دامه زراوه گشتييه ناي ده توانن ريككه وتنى هاوبه شى ئه نجام بده ن، بريتين له: وه زاره ته كان و ئه و فه رمانگانه ي وه زاره ته كان ده سه لاتيان پيده بده ن، فه رمانگه نه به ستراره كان به وه زاره ت، دامه زراوه ده وه لة تيبه كان، ده سه لاته خو جييه كانى وه ك شاره وانيبه كان و پاريزگاكان. ده سه لاتى گرپبه ست كردن به رپرس ده بيت له ده ستنيشان كردنى پرؤژه كان له كه رته كانى خو يان و ئاماده كردنيان له ناوخوى دامه زراوه يان له رپگه ي به كريگرتنى راويژكار. ده سه لاتى گرپبه ست كردن شيكاري پيش ليكؤلينه وه ي كه لك و ليكؤلينه وه ي كه لكى پرؤژه ئه نجام ده دات، گرپبه ست كردن ئه نجام ده دات له گه ل هاوبه شى تايبه ت له سه ر بنه ماي ريكاره كانى گرپبه ست كردنى كيپر كيكارانه، ريككه وتنى هاوبه شى ده كات و پرؤژه كه جيبه جئ ده كات. پيويسته ده سه لاتى گرپبه ست كردن به رپوه به رى پرؤژه دياري بكات، كه

رۆلی سەرەکیی دەگێڕیت لە پرۆسەى ئامادەکردنى پرۆژەى هاوبەشى. ئەرك و بەرپر سيارىتییەكانى دەسەلاتى گریبەستکردن ئەمانەى خوارەوهن:

یەكەم: دیاریکردنى پرۆژەى هاوبەشى، ئامادەکردنى شىكارى پىش لىكۆلینەوهى كەلك كە پىویستە خەمڵاندنى تىداىت بۆ تىچوو شىاویى، واتا ئایا دەسەلاتى گریبەستکردن دەتوانىت پابەندییە داراییەكانى دابىن بكات بۆ جىبەجىبىکردنى پرۆژەكە لە چوارچىۆهى بودجەى دەسەلاتى گریبەستکردن، یان تا چەند دەسەلاتى گریبەستکردن دەتوانىت سەرچاوهكانى خۆى بەكاربهىنىت بۆ دابىنکردنى پابەندییە داراییەكان بۆ ئەنجامدانى پرۆژەكە.

دووهم: هەلبژاردنى ئەندامانى لیژنەى تەكنىكى بۆ هەر پرۆژەیهكى پىشنىار كراو، پىشكەشکردنى لیستی ناوهكان بە یەكەى هاوبەشى و وەرگرتنى راسپاردەى یەكەى هاوبەشى سەبارەت بە پىكهینانى لیژنەى تەكنىكى و پىكهینانى لیژنەى تەكنىكى، پاش وەرگرتنى لارى نەبوونى یەكەى هاوبەشى.

سێیەم: وەرگرتنى رەزامەندیی ئەنجومەنى بالای هاوبەشى لەسەر بەلگەنامەى كارنامەى پرۆژە (Project Profile Document) ى هاوبەشى (كە پىویستە شىكارى پىش لىكۆلینەوهى كەلكى پرۆژەى لەگەلدا بىت)، بۆ مەبەستى ئەنجامدانى لىكۆلینەوهى كەلكى پرۆژە.

چوارەم: ئامادەکردنى مەرجە پىشینهیەكان (الشروط المرجعية - Terms of Reference) ى راویژكارى گریبەستکردن، بۆ ئەنجامدانى لىكۆلینەوهى كەلكى هەمەلایەن و بەلگەنامەكانى گریبەستکردن و ئەركەكانى تری پەيوەست بە ئامادەکردن و گریبەستکردنى پرۆژەى هاوبەشى.

پنجەم: ئەنجامدانى لىكۆلینەوهى كەلكى پرۆژە و پىشكەشکردنى بە لیژنەى تەكنىكى و یەكەى هاوبەشى بۆ پىداچوونەوه.

شەشەم: ئەگەر لیژنەى تەكنىكى پەسەندى كرد، بەلگەنامەكانى كەمكردنەوهى پرۆژە ئامادە دەكات لەگەل رەشوووسى رىككەوتنى هاوبەشى.

هەفتەم: وەرگرتنى رەزامەندیی ئەنجومەنى بالای هاوبەشى، بەرپىگەى یەكەى هاوبەشى، لەسەر بەلگەنامەكانى كەمكردنەوه.

هەشتەم: بانگهێشتکردنى داواكارى بۆ شىاندن (RFQ)، هەلسەنگاندنى بەلگەنامەكانى داواكارى بۆ شىاندن و ئامادەکردنى لیستی پوخت (شۆرت لیست) ى پىشكەشكارانى تەندەرى پەسەندكراو، بە مەبەستى وەرگرتنى رەزامەندیی ئەنجومەنى بالای هاوبەشى.

نۆیەم: داواكارى بۆ پىشكەشکردنى ئۆفەر لە پىشكەشكارانى تەندەرى لیستی پوخت، وەرگرتنى ئۆفەرەكان و دیاریکردنى پىشكەشكارى پەسەندكراو.

دەیهەم: وەرگرتنى رەزامەندیی ئەنجومەنى بالای هاوبەشى لەسەر لیستی پوختى پىشكەشكارانى تەندەرى پەسەندكراو، پاش تەواوکردنى قۆناغى داواكارى بۆ شىاندن و داواكارى بۆ پىشكەشکردنى ئۆفەر.

یازدہیہم: بہ شداریکردن له دانوستانه ئەنجامدراوهکان له گه‌ل پيشكه‌شكاري تهنده‌ری په‌سه‌ندکراو، به‌سه‌رۆکایه‌تی ئەنجومه‌نی بالای هاوبه‌شی.

دوازدهیہم: ئەنجامدانی ریککه‌وتنی هاوبه‌شی له‌گه‌ل هاوبه‌شی تایبته‌ی ان له‌گه‌ل کۆمپانیای پیکه‌پینراو بۆ مه‌به‌ستی جیبه‌جیکردنی پرۆژه (SPV).

سیزدهیہم: ئاماده‌کردنی پلانیکی بۆ به‌رپوه‌بردنی ریککه‌وتنی هاوبه‌شی.

چواردهیہم: ده‌رکردنی ریکاری تایبته‌ی به‌کهرتی په‌یوه‌نیدار و په‌یوه‌ست به‌ پرۆژه‌کانی هاوبه‌شی، به‌پیی ده‌سه‌لاته‌کانی و به‌راویژکردن له‌گه‌ل وه‌زاره‌تی پلاندانان و به‌ره‌زانه‌ندی ئەنجومه‌نی بالای هاوبه‌شی.

پازدهیہم: پيشكه‌شكردنی راپۆرتی مانگانه و سالانه له‌سه‌ر به‌ره‌وپی‌شچوونه‌کان له‌ جیبه‌جیکردنی ریککه‌وتنی هاوبه‌شی، به‌ ئەنجومه‌نی بالای هاوبه‌شی.

شازدهیہم: به‌رپوه‌بردنی جیبه‌جیکردنی پرۆژه‌ی هاوبه‌شی.

حه‌ قده‌یہم: هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل ئەنجومه‌نی بالای هاوبه‌شی، وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری و وه‌زاره‌تی پلاندانان له‌ دۆخی دووباره‌ دانوستانکردنه‌وه‌ له‌ پرۆژه‌کانی هاوبه‌شی و له‌میان‌ه‌ی جیبه‌جیکردنی پرۆژه‌کان، که‌ له‌وانه‌یه‌ پيويستیان به‌گۆرپانکاری هه‌بیت له‌ پابه‌ندییه‌ داراییه‌کانی حکومه‌ت و پيوه‌ره‌ داراییه‌کانی وه‌ک کرێ.

مادده‌ی (١٣):

به‌رپوه‌به‌ری پرۆژه له‌ ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن

Project Officer/Manager at the Contracting Authority

پيويسته‌ ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن فه‌رمانبه‌ریک یان که‌سیک دیاری بکات وه‌ک به‌رپوه‌به‌ری پرۆژه، که‌ رۆلی سه‌ره‌کیی ده‌گیریت له‌ پرۆسه‌ی ئاماده‌کردنی پرۆژه‌ی هاوبه‌شی. به‌رپوه‌به‌ری پرۆژه، ده‌بیتته‌ خالی په‌یوه‌ندیی بۆ پرۆژه‌ی هاوبه‌شی له‌ ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن، هه‌روه‌ها پيويسته‌ پله‌ و ده‌سه‌لاتی گونجاوی هه‌بیت بۆ سه‌رکردایه‌تیکردنی پرۆسه‌ی ئاماده‌کاری و دارپشتنی پرۆژه‌ی هاوبه‌شی. به‌رپوه‌به‌ری پرۆژه به‌رپرس ده‌بیت له‌ یه‌ک پرۆژه‌ی دیاریکراوی هاوبه‌شی. باشتره‌ به‌رپوه‌به‌ری پرۆژه نه‌گۆرپیت/نه‌گوپزیریتته‌وه‌ له‌ ماوه‌ی ئاماده‌کردنی پرۆژه‌که‌. به‌رپوه‌به‌ری پرۆژه به‌رپرس ده‌بیت به‌رامبه‌ر سه‌رۆکی ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن و ئەم ئەرک و به‌رپرسیاریتیان‌ه‌ی ده‌بیت:

یه‌که‌م: ده‌ستنیشانکردنی پرۆژه‌شیواوه‌کان بۆ هاوبه‌شی نیوان که‌رتنه‌کانی گشتی و تایبته‌ت.

دووهم: ئەنجامدانی ئاماده‌کاریه‌کانی وه‌ک شیکاری پيش لیکۆلینه‌وه‌ی که‌لک و لیکۆلینه‌وه‌ی که‌لک، ئاماده‌کردنی به‌لگه‌نامه‌کانی که‌مکردنه‌وه، چ له‌سه‌ر ئاستی ناوخۆ یان به‌هاوکاری راپۆزکاری گریبه‌ستکردنی ده‌ره‌کیی.

سیہم: پیکھینانی لیژنہی تہ کنیکی بہہ ماہہنگی لہ گہل یہ کہی ھاوبہ شی و بہ رینوینی ئەنجومہنی بالای ھاوبہ شی.

چوارم: بہرپوہ بردنی پرۆسہی گریبہ ستکردنی کیپرکیکارانہ.

پینجم: نوینہ رایہ تی کردنی دەسەلاتی گریبہ ستکردن لہ کۆبوونہ وە دانوستانکاریبہ کان.

شەشم: ھە ماہہنگی لہ گہل لایہ نہ کانی وەک ئەنجومہنی بالای ھاوبہ شی، وەزارہ تی دارایی و ئابووری، دەستہی وە بہرہینان و وەزارہ تی پلاندانان، بہرپگہی یہ کہی ھاوبہ شی.

حەفتەم: چاودیریکردنی خزمەتگوزاریبہ دابینکاروہ کان لہ لایہن راویژکاران، راویژکاری دەرہکیی و پسپۆرانی تری پرۆژہی ھاوبہ شی.

ھەشتەم: پلاندانان بۆ جیبہ جیکردنی پرۆژہی ھاوبہ شی.

نۆیەم: ھەلگرتنی زانیاریبہ کانی پرۆژہ کانی ھاوبہ شی لہ داتابەیسە تایبەت، لہ دەسەلاتی گریبہ ستکردن و پیشکەشکردنی راپۆرتی خولی، بہ ئەنجومہنی بالای ھاوبہ شی و یہ کہی ھاوبہ شی، لہ سەر ئەدای پرۆژہی ھاوبہ شی.

ماددە (۱۴):

لیژنہی تہ کنیکی (Technical Committee)

یہ کەم: لیژنہی تہ کنیکی لیژنہی یہ کی تایبەتہ بہ پرۆژہیہ کی دیاریکراو، کہ دەسەلاتی گریبہ ستکردن پیکدەھینیت بہ راویژ لہ گہل یہ کہی ھاوبہ شی، بہ مەبەستی ریحۆشکردن بۆ ھەلسەنگاندن و پەسەندکردنی چالاکیبہ کانی پرۆسہی ھاوبہ شی. لیژنہی تہ کنیکی پیکدەھینیت، پاش رەزامەندی ئەنجومہنی بالای ھاوبہ شی لہ سەر شیکاری پیش لیکۆلینەوہی کەلک و رەزامەندی لہ سەر ھەنگاونان بۆ قوناغی لیکۆلینەوہی کەلکی ھەمەلایەن. لیژنہی تہ کنیکی لہ ناو دەسەلاتی گریبہ ستکردن پیکدەھینیت بۆ مەبەستی پرۆژہیہ کی دیاریکراو، دەرکریت ئەندامانی بریتی بن لہ فەرمانبەرانی دەسەلاتی گریبہ ستکردن، فەرمانبەرانی وەزارەت و فەرمانگە کانی تری حکومەت، کہ سانی ئەکادیمی لہ زانکۆکان و دامەزراوہ ئەکادیمیہ کان، ئازانسە نیودەوہلەتیہ کان کہ پالپشتی تہ کنیکی و دلناییی جۆری پیشکەش دەکەن لہ سەر پرۆژہی ھاوبہ شی و لہ سەر داوای دەسەلاتی گریبہ ستکردن. لیژنہی تہ کنیکی لیژنہیہ کی پەیوہندیارہ بہ تەنھا یەک پرۆژہی دیاریکراو و شوپن و ئۆفیسە دیاریکراوی نییە و ئەندامانی بەشیوہی (گریمانیہی و ئۆنلاین) و ئەلیکترونی بەشداری دەکەن لہ پرۆسەیی ھاوبہ شی نیوان کەر تە کانی گشتی و تایبەت. لیژنہی تہ کنیکی رۆلی گروپیکی کار دەگیریت بۆ پالپشتیکردنی ئەنجومہنی بالای ھاوبہ شی لہ ھەلسەنگاندنی پرۆژہ لہ میانہی قوناغە جیاوازہ کانی پرۆسەیی ھاوبہ شی، ھەر و ھا ھەلسەنگاندن و پەسەندکردن پیشکەش دەکات. لیژنہی تہ کنیکی بۆ پرۆژہیہ کی پیکدیت لہ م ئەندامانہ:

أ- پسپۆرانی تہ کنیکی بوارہ کہ لہ ناو دەسەلاتی گریبہ ستکردن.

ب- پسپۆرانی تہ کنیکی بوارہ کہ لہ یہ کہی ھاوبہ شی.

- ج- پسپوری تہ کنیکی ناو خویی یان نیودہ ولہ تی.
- د- بہرپوہ بہری پرؤژہ لہ دہسہ لاتی گریبہ ستکردن.
- ہ- ئەندامی دیاریکراوی و ہزارہ تی دارایی و ئابووری.
- و- ئەندامی دیاریکراوی و ہزارہ تی پلان دانان.
- ز- ئەندامی دیاریکراوی دہستہ ی و بہرہینان، بہ پیپی پیداویستی پرؤژہ کہ.
- ح- ہر پسپوریکی تری تہ کنیکی کہ ئەنجومہ نی بالای ہاوبہ شی دیاری دہکات.
- دووم:** ئەرک و بہرپرسیاریتیہ کانی لیژنہ ی تہ کنیکی ئەمانہ ی خوارہ ون:
- أ- ہہ لہ سہ نگانہ ی ہہ موو بہ لگہ نامہ پە یوہ ستہ کان بہ پرؤژہ کہ پیشکەش دہ کریں بہ ئەنجومہ نی بالای ہاوبہ شی.
- ب- پیداچوونہ و ہ ی شیکاری پیش لیکۆلینہ و ہ ی کہ لک ولیکۆلینہ و ہ ی کہ لکی پرؤژہ ی ہاوبہ شی و پیشکەشکردنی راسپاردہ لہ م روہ و ہ.
- ج- پیداچوونہ و ہ و ہ لہ سہ نگانہ ی بہ لگہ نامہ کانی کہ مکردنہ و ہ، بۆ دلنیا ییکردن لہ دروستیی و تہ واوی و کوالیتیان.
- د- پیداچوونہ و ہ ی لیستی پوختی پیشکەشکارانی تہ ندر بۆ پرؤژہ و پیشکەشکردنی راسپاردہ لہ م روہ و ہ.
- ہ- پیداچوونہ و ہ ی پیشکەشکارانی تہ ندر ی پەسەندکراو بۆ پرؤژہ و پیشکەشکردنی راسپاردہ لہ م روہ و ہ.
- و- بہ شداریکردن لہ دانوستانہ کانی پرؤژہ لہ گہ ل لایہ نی تایبہ ت بۆ پالپشتیکردنی دہسہ لاتی گریبہ ستکردن.
- ز- پیداچوونہ و ہ ی ئۆفہری بانگہیشتنہ کراو و پیشکەشکردنی راسپاردہ لہ سہر ئۆفہری پرؤژہ ی ہاوبہ شی، لیکۆلینہ و ہ ی کہ لکی پرؤژہ و پالپشتیکردنی دہسہ لاتی گریبہ ستکردن لہ کاتی دانوستانہ کان لہ گہ ل ہاوبہ شی تایبہ ت.
- ح- پیداچوونہ و ہ ی پرؤژہ ی ہاوبہ شی و بہ شہ کانی پرؤژہ بہ پیپی پسپوریان، پیشکەشکردنی پیداچوونہ و ہ و راسپاردہ.
- ط- دلنیا یی کردن لہ و ہ ی ہہ موو راسپاردہ کانی ئەندامانی لیژنہ ی تہ کنیکی کۆدہ کرینہ و ہ بہ مہ بہستی پیشکەشکردنی بۆچوونی ہہ مہ لایہ ن لہ سہر پرؤژہ کہ بہ یہ کہ ی ہاوبہ شی.

ماددہ ی (۱۵):

دہستہ ی و بہرہینان (Board of Investment): دہستہ ی و بہرہینان ئەم ئەرک و بہرپرسیاریتیانہ ی ہہ یہ لہ پرؤسہ ی ہاوبہ شی نیوان کہرتی گشتی و کہرتی تایبہ ت و بہ پیپی حوکمہ کانی ئەم رینمایہ:

یہ کہہ: سہرۆکی دەستە ی وەبەرھێنان ئەندامی ھەمیشەیی ئەنجومەنی بالای ھاوبەشیە و مافی دەنگدانى ھەبە لە ھەر یەكێك لە قۆناغەکانی ئامادەکاری، گریبەستکردن و جیبەجێکردنی ھەر پرۆژەییەکی ھاوبەشی.

دووھم: جودا لە رۆلی سہرۆکی دەستە ی وەبەرھێنان وەك ئەندامی ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی، پێویستە دەستە ی پێداچوونەوہی ھاوتەریب ئەنجام بدات لەگەڵ وەزارەتی پلاندانان و وەزارەتی دارایی و ئابووری بۆ لیکۆلینەوہی کەلکی پرۆژە و ھەلسەنگاندنەکانی لیژنە ی تەکنیکی بۆ لیکۆلینەوہی کەلک.

ماددە ی (١٦): جیاوازی نیوان پرۆژەکانی دەستە ی وەبەرھێنان و پرۆژەکانی ھاوبەشی (Distinction between BOI and PPP projects)

جیاوازی نیوانیان بە م شپوہییە ی خواروہ دەبیت:

یہ کہہ: دەستە ی وەبەرھێنان دەسەلاتی پێدراوہ لەسەر ھەموو پرۆژەکانی وەبەرھێنان، کاتیک لایەنیکی تایبەت ھەول دەدات وەبەرھێنان بکات بۆ قازانج لە پرۆژەییە ک یان چالاکییە ک، بەلام پرۆژە ی ھاوبەشی، بە پێی پێناسە کە ی لە م رێنمایییە بریتییە لە و پرۆژانە ی دەبنە ھۆی دروستکردن یان پاراستنی ژیرخان و قەوارە ی گشتی یان دابینکردنی خزمەتگوزاری گشتی لە پێگە ی ھاوبەشی لە نیوان دامەزراوہییە کی حکومی و لایەنیکی تایبەت، ھەر وەھا مەترسییە کان و بەرپر سیاریتیییە کان ھاوبەشی دەکرین لە نیوان لایەنە کان بە پێی ریککەوتنی ھاوبەشی، ئەمەش تەنھا بە پێی ریککەوتنی ھاوبەشی دەکریت و ناکە ویتە ژیر حوکمەکانی یاسای وەبەرھێنانی سالی ٢٠٠٦ یان ھەر یاسایە ک شوینی بگریتە وە.

دووھم: ھەموو پرۆژەکانی وەبەرھێنانی ناوخوا یی یان بیانی، کە پرۆژە ی ھاوبەشی نین، پێویستە بکەونە بەر حوکمەکانی یاسای وەبەرھێنان ژمارە (٤) سالی ٢٠٠٦، بەلام ھەموو پرۆژەکانی ھاوبەشی بە پێی حوکمەکانی ئەم رێنمایییە جیبەجێ دەکرین.

سپییەم: لە دۆخی نەبوونی کۆدەنگی لەسەر ئەوہی پرۆژەییە ک پرۆژە ی ھاوبەشیە یان نا، پێویستە پرسە کە لە لایەن ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی یە کلابگریتە وە و برپاری ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی کۆتا برپار دەبیت.

ماددە ی (١٧):

وہزارەتی پلاندانان (Ministry of Planning): لە پرۆسە ی ھاوبەشی ئەرک و بەرپر سیاریتیییەکانی وەزارەتی پلاندانان بریتین لە مانە ی خواروہ:

یہ کہہ: وەزیری پلاندانان ئەندامە لە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی و مافی دەنگدانى ھەبە لەسەر ھەموو قۆناغەکانی ئامادەکاری، گریبەستکردن و جیبەجێکردن ھەر پرۆژەییەکی ھاوبەشی.

دووھم: برپاردان لە ژمارە ی کارمەندانى یە کە ی ھاوبەشی.

سپییەم: دابینکردنی بودجە بۆ بە کارخستنی کارمەندانى یە کە ی ھاوبەشی.

چوارم: تہ او کردنی پھیکہری دامہ زراوہیی یہ کہی ہاوبہ شی (ژمارہی کارمہ ند، پلہ، موچہ، ہتد)، ئامادہ کردنی پیناسہی کار (وصف وظیفی - Terms of Reference) بۆ ہەر پلہ یہک، دیاری کردنی ئەرک بہر پرسیاریتی کارمہ ندانی یہ کہ بہ پپی یاساو پھ پرهو و رینماییه بہرکارہ کان.

پینچم: دابین کردنی شوین (ئوفیس) و پیداو یستیہ کانی یہ کہی ہاوبہ شی لہ ناو و ہزارہ تی پلان دانان و چیکردنہ وہی یہ کہ لہ ناو نہ خشہ و پھیکہری دامہ زراوہیی و ہزارہ تی پلان دانان.

شہ شہم: سہر پھرشتیکردنی کارہ کانی یہ کہی ہاوبہ شی، بہ مہ بہستی دلناییی کردن لہ وہی و ہزارہ تہ پھ یوہ نندیدارہ کان رینوینی پیویستیان پیدہ دریت و ئامادہ کاریہ کان و گریبہ ستکردن وجیبہ چیکردنی پرؤژہ کان بہ پپی رینماییه کان ئہ نجام دہ درین، ہر وہا دلناییی کردن لہ پھ پره و کردنی باشتین پیادہ کردنہ نیودہ ولہ تیہہ کانی بواری ہاوبہ شی، پھ یوہ ست بہ پالپشتی تہ کنیکی پیشکہ شکر او بہ و ہزارہ تہ پھ یوہ نندیدارہ کان بہ شیوہی دروست و خیرا.

حہ فتم: و ہک ئہ ندانی ئہ نجومہ نی بالای ہاوبہ شی، و ہزیری پلان دانان بہ شدار دہ بیت لہ ہہ لہ سہ نگاندن و برپاردان لہ سہر قوناغہ کانی ہاوبہ شی نیوان کہر تہ کانی گشتی و تاییہ ت.

ہہ شتم: لہ ہہ ندیک قوناغی پرؤسہی ہاوبہ شی، و ہزارہ تی پلان دانان پید اچوونہ وہی ہاوتہ ریب دہ کات، لہ گہل دہ ستہی و بہرہ یینان و و ہزارہ تی دارایی و ئابووری، لہ م بواردہ و ہزارہ تی پلان دانان پید اچوونہ وہ دہ کات بہ پپی دہ سہ لات و ئەرکہ کانی لہ بواری پلان دانانی پھرہ پیدان، بۆ رہ چا و کردنی گرنگی و ئہ ولہ ویہ تی کہر تہ کانی پرؤژہ پیشنیار کراوہ کانی ہاوبہ شی و بہ دیہ یینانی یہ کسانی لہ نیوان ناوچہ کان و کاریگہ ریی گشتی پرؤژہ کان لہ سہر دؤخی ژبانی ہاوولاتیانی ہہریمی کوردستان.

ماددہی (۱۸):

وہزارہ تی دارایی و ئابووری (Ministry of Finance and Economy): ئەرک و بہر پرسیاریتیہ کانی و ہزارہ تی دارایی و ئابووری پھ یوہ ست بہ پرؤسہی ہاوبہ شی نیوان کہر تی گشتی و کہر تی تاییہ ت بریتین لہ مانہی خوارہ وہ:

یہ کہم: و ہزیری دارایی و ئابووری ئہ ندانہ لہ ئہ نجومہ نی بالای ہاوبہ شی و مافی دہ نگدانی ہہ یہ لہ سہر ہموو قوناغہ کانی ئامادہ کاری، گریبہ ستکردن و جیبہ چیکردنی ہەر پرؤژہ یہ کی ہاوبہ شی.

دووہم: و ہک ئہ ندانی ئہ نجومہ نی بالای ہاوبہ شی، و ہزیری دارایی و ئابووری، پیشکینی پابہ ندبوونی یاسایی (due diligence) لہ ہموو قوناغہ کانی پرؤسہی ہاوبہ شی ئہ نجام دہ دات، ہر وہا دلناییی دہ کات کہ بہ ہای گشتی بہ رامبہر پارہی تہر خانکراو بہ دیہاتوہ. و ہزارہ تی دارایی و ئابووری بہر پرسہ لہ ہہ لہ سہ نگاندن بۆ پابہ ندییہ داراییہ کانی حکومہ ت و بہر پرسیاریتیہ لہ نا کاوہ کانی پھ یوہ ست بہ پرؤژہ کانی ہاوبہ شی. ئہ م ہہ لہ سہ نگاندنہ رہ چاوی پابہ ندییہ راستہ و خوکان و پابہ ندییہ ناراستہ و خو و لہ نا کاوہ کان دہ کات کہ پیویستن بۆ جیبہ چیکردنی پرؤژہ کہ لہ وانہ یہ بکہ ونہ ئہ ستوی حکومہ ت.

سییہم: وہزاره تی دارایی و ئابووری نوینہری خوئی دیار دهکات بۆ لیژنه ی تهکنیکی هەر پرۆژه یه ک و دهسه لاتی پیدهدات بۆ پیداجوونه وه و په سه ندردی ره ههنده داراییه کانی پرۆژه ی هاوبه شی. ئەم نوینه ری وهزاره ت، پیداجوونه وه دهکات بۆ گونجاوی پرۆژه و لیکۆلینه وه ی که لکی پرۆژه و لایه نی دارایی پرۆژه که په سه نده کات، پیداجوونه وه دهکات بۆ برگه سه ره کییه کانی ریکه وتنی پرۆژه ی هاوبه شی و ریکه وتنی گه رهن تی، ئەگه ره بوو، پاشان ره زامه ندییان له سه ر دهات، ئەمه ش بۆ دلنیا بوون له وه ی پابه ندییه داراییه کانی حکومه ت خه ملینراو و دیارن.

چوارهم: نوینه ری وهزاره تی دارایی و ئابووری له لیژنه ی تهکنیکی، به شداری دهکات له دانوستانه کانی پرۆژه ی هاوبه شی، ههروه ها له دانوستانه کانی پاش گریبه سترکردن، ره زامه ندی دهات له سه ر پابه ندییه داراییه کان و ئاماده کاری دهکات بۆ جیکردنه وه یان له بودجه و ته رخانکردنی پیویست بۆ پابه ندییه له ناکاوه کان.

به شی سییهم

رپه وی پرۆسه ی گریبه سترکردنی هاوبه شی نیوان که رتی گشتی و که رتی تایبه ت
(PPP Procurement Process Flow)

مادده ی (۱۹):

دیاریکردنی پرۆژه (Project Identification): پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن له میانه ی پرۆسه ی دیاریکردنی پرۆژه دا ره چاوی ئەمانه بکات:

یه کهم: ئەنجامه کانی پرۆژه به ژماره و پیوانه دیاریکرا بن، ئەمه ش بیته بنه ما بۆ چاودیریکردنی پرۆژه و دانانی پیوه ره کانی ئەدا بۆ مه به ستی پاره دان به هاوبه شی تایبه ت.

دووه م: به رپه و به ردی گریبه ست جه خت بخاته سه ر چاودیریکردنی پيشکه شکردن و کوالیتی ژیرخان و خزمه تگوزاری، نه ک ته نها ئەنجامدانی کاره کان و دا بنکردنی کالاً.

سییهم: ئا سته دیاریکرا وه کانی پارا ستن و کوالیتی کالاً و خزمه تگوزاریه کان بۆ ماوه ی سووری ژبانی پرۆژه دیاری بکرین.

چوارهم: پاره دان به سه رتیته وه به نیشانده ری روون و پشترا سترکرا وه.

مادده ی (۲۰):

ئاماده کردنی شیکاری پيش لیکۆلینه وه ی که لکی پرۆژه Preparation of project pre-feasibility
پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن شیکاری پيش لیکۆلینه وه ی که لکی پرۆژه ئاماده بکات (فۆرمی شیکاری پيش لیکۆلینه وه ی که لکی پرۆژه، به شیوه ی به لگه نامه ی کارنامه ی پرۆژه، له پاشکۆی (۱) ی ئەم رینماییه به رده سته). پیویسته شیکاری پيش لیکۆلینه وه ی که لک ئەمانه له خو بگریت:

یہ کہہ: پیناسہیہ کی روونی خزمہ تگوزاری پیویست و نامانجہ کانی پرؤژہ کہ.

دووم: روونکردنہ و وردہ کاری لەسەر مهودا و چوارچێوه کانی پیکھاته جیاوازه کانی پرؤژہ کہ.

سییہم: شیایوی پرؤژہ بۆ جیبه جیکردن لەرووی تەکنیکی و تەکنەلۆجی و نامازەدان بە ئاستەنگەکان کہ پیویستە لابیری.

چوارم: هەلسەنگاندنی بەرایی ژینگەیی و کۆمەلایەتی.

پینجەم: پیدایسییە کانی پرؤژہ بۆ وەبەرھێنان، وەک پلانی بەرایی تیچوووەکان.

شەشم: خەملاندنی بەرایی داھات، لەگەڵ سەرچاوەکان و ھەستیارییە سەرەکییەکان.

ھەفتەم: زەوی پیویست، دۆخ، کات، تیچوو (ئایا بودجە تەرخانکراوە) و پلانی کار بۆ وەرگرتنی زەوی.

ھەشتەم: مەترسییە سەرەکییەکان، کەمکردنەو و بەرپۆوەبردنی مەترسییەکان لە نەخشەیی دابەشکردنی مەترسییەکاندا.

نۆیەم: خەملاندنی بەرایی بۆ دارایی بەردەست بۆ پرؤژہ کہ و بۆ پرۆسەیی گریبەستکردن.

دەییەم: روونکردنەو و سوودە سەرەکییەکانی پرؤژہ کہ و سوودمەندە سەرەکییەکان.

یازدەییەم: هەلسەنگاندنی تیچوو و سوودی ئابووری.

دوازدەییەم: شیایوی پرؤژہ لەرووی داراییەو، لەگەڵ شیکاری بایەخ و ھەستەوهریی دارایی و

نموونەکاری (نمذجة) ی دارایی (Sensitivities and a basic financial model).

سێزدەییەم: شیکاری بەرایی بۆ باشترین بەھا بەرامبەر پارە (Value for money).

چواردەییەم: پلانی کار بۆ بە بازارکردنی پرؤژہ کہ، نامازەدان بە تیچوووەکان و بەرپرسیاریتییە

سەرەکییەکانی حکومەت، وەک پرۆسەیی زامکردنی زەوی، نیشتەجیکردنەو، ھتد.

پازدەییەم: لیستی لایەنە پەیوەندیدارەکان کہ پیویستە راویژیان پییکریت لەناو دەسەلاتی

گریبەستکردن و لە فەرمانگەکانی تری حکومەت.

ماددە (۲۱):

پشکنینی بەرایی پرؤژەیی ھاوبەشی (Preliminary PPP Screening)

یە کہەم: پیویستە یە کہی ھاوبەشی بەپی ھەموو یان ھەندیک لەم شەش پیوەرە ھەلسەنگاندن بۆ

پرؤژە بکات: گونجاوی لەرووی ستراتیژییەو (Strategic suitability)، کەلکی بەرای

(Prefeasibility)، ھەلسەنگاندنی مەترسی (Risk assessment)، گونجاوی بۆ ھاوبەشی نیوان

کەرته کانی گشتی و تاییەت (PPP suitability)، گونجاوی تیچوو (Fiscal affordability) و

توانای دامەزراوہیی (Institutional capacity).

دووم: ئەو پرؤژانەیی نمرە "تارادەییە ک گونجاو" یان بەرزتر دەھینن، پەسەند دەکرین و راسپارده

دەدریت لەسەر بەردەوام بوون بۆ گریبەستکردن بەشیوازی ھاوبەشی. ئەو پرؤژانەیی نمرەیان

کە مترە لە "تارادەییە ک گونجاو" دەگەرپنرینەو بۆ دەسەلاتی گریبەستکردن بۆ چاککردنی

پروژه كه و چاره سهر كردنى كه موكوپيه كان كه به پيى نامرازى پشكىنى هاوبه شى ديارى كراون. ده سله لى گريبه ستركردن ده توانيت پروژه كه چاك بكات، كه موكوپيه كان چاره سهر بكات و دووباره پيشكه شى بكات هه و بۇ ره چاوكردن له لايه نئ نجومه نى بالاي هاوبه شى. له نامرازى پشكىنى هاوبه شى نيوان كه رته كانى گشتى و تايبه ت، نمره نى نزمتر له "تاراده يه ك گونجاو" نامازيه بۇ نه وهى كه پروژه كه باش ناماده نه كراوه و پيويسى به به هيزكردن هه يه، يان پروژه كه گونجاو نييه بۇ جيبه جيكردن به شيوازى هاوبه شى و ده سله لى گريبه ستركردن ده توانيت به شيوازى گريبه ستركردن نه ريتيى و ئاسايى جيبه جيى بكات.

مادده (۲۲):

ره زامه ندى ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى له سهر جيبه جيكردى پروژه به شيوازى هاوبه شى
(Approval of project for PPP by HC)

يه كهى هاوبه شى به پيى نامرازى پشكىنى هاوبه شى، له ماوهى (۱۵) پانزه رۆژ له پيشكه شكدنى به لگه نامه كانى كارنامه ي پروژه له لايه ن ده سله لى گريبه ستركردنه وه، هه لسه نگاندى ده كات بۇ پروژه ي هاوبه شى. پاش ته واوكردنى پشكىنى به رايى، پيويسى ته وه زاره تى پلاندانان له ماوهى (۵) پينچ رۆژدا به لگه نامه كانى كارنامه ي پروژه پيشكه ش بكات به ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى، بۇ ده رپرپنى ره زامه ندى له سهر جيبه جيكردى پروژه به شيوه ي هاوبه شى. ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى پيداچوونه وه ده كات بۇ به لگه نامه ي كارنامه ي پروژه و ئه نجامى پشكىنى يه كهى هاوبه شى و برپار ده دات له سهر:

يه كه م: چوون يان نه چوونه قۇناغى ئه نجامدانى ليكولپينه وهى كه لكى هه مه لايه ن، پاش په سه نكدردنى پيشنيارى ده سله لى گريبه ستركردن بۇ جيبه جيكردى پروژه به شيوه ي هاوبه شى.

دووه م: ئه گهر برپاردرا نه چنه قۇناغى گريبه ستركردنى هاوبه شى بۇ پروژه ي پالپوراو، ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى، به رپگه ي يه كهى هاوبه شى، راويژى پيويسى ته دات به ده سله لى گريبه ستركردن به پيى كه يسه كه: ده سله لى گريبه ستركردن له وانه يه بتوانيت پروژه كه هه مواربكات و دووباره پيشنيارى هه مواركراو پيشكه ش بكات هه و بۇ دووباره ره چاوكردنه وه له لايه ن ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى، يان پروژه كه به شيوازى گريبه ستركردن نه ريتيى و ئاسايى جيبه جيى بكات.

سيه م: برپاردان له سهر ته رخانكردنى سه رچاوه ي دارايى بۇ ئه نجامدانى ليكولپينه وهى كه لكى پروژه و بۇ به كارخستن (به كرگرتن) ي راويژكارى گريبه ستركردن يان پسپورى ده ره كى.

چوارم: ئه گهر يه كهى هاوبه شى سندوقى ريكارى پالپشتى پروژه (Project Preparation Facility) ي دانابوو و سه رچاوه ي پيويسى ته تيدا بوو، و ئه گهر ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى برپاريدا پروژه ي پالپوراو ته رخانكردنى پيويسى ته بۇ دابين بكرىت بۇ ليكولپينه وهى كه لك، ئه وا ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى، وه زاره تى دارايى و ئابوورى و وه زاره تى پلاندانان ئاگادارده كاته وه، بۇ نه وهى گوژمه ي پيويسى ته بدرىت به ده سله لى گريبه ستركردنى په يوه نديدار.

پینچم: ئە گەر یەكەى ھاوبەشى هیشتا سندوقى ریکارى پالپشتى پرۆژه (Project Preparation Facility) دانە نابوو و ئەنجومەنى بالای ھاوبەشى برپاریدا پرۆژهى پالیوراو تەرخانکردنى پێویستى بۆ دابین بکریت بۆ لیکۆلینەوهى کەلک، ئەوا ئەنجومەنى وهزیران، وهزارهتى دارایی و ئابوورى و وهزارهتى پلاندانان ئاگادارده کاتهوه، بۆ دۆزینەوهى رینگهیهک بۆ پالپشتیکردنى دارایی دهسهلاتى گریبهستکردن بۆ ئەنجامدانى لیکۆلینەوهى کەلک.

شەشم: ئەگەر لهبەر هەر هۆکارێک، ئەنجومەنى بالای ھاوبەشى برپاریدا که ناتوانریت تەرخانکردنى پێویست دابین بکریت بۆ لیکۆلینەوهى کەلکی پرۆژهى پالیوراو، که پهسهندکراوه بۆ جیبهجیکردن بهشیوازی ھاوبەشى، ئەوا ئەنجومەنى بالای ھاوبەشى، راویژ دەدات به دهسهلاتى گریبهستکردن بۆ داراییکردنى لیکۆلینەوهى کەلک له بودجهى خۆى یان دۆزینەوهى سهراچاوهى جیگرهوه (بهدیل).

ماددهى (٢٣):

ئامادهکردنى لیکۆلینەوهى وردکارى کەلک Preparation of a Detailed Feasibility Study دهسهلاتى گریبهستکردن لیکۆلینەوهى کەلکی ههملهلایهه بۆ پرۆژهى پێشنیار کراو ئەنجام دەدات، له رینگهى ههلهسهنگاندنى تهکنیکی، ژینگهیی، کۆمهلایهتى، ئابوورى، دارایی، مهترسییهکان، گونجای نرخ و تیچوو، بهها بهرامبەر پاره، رهههنده یاساییهکان و بهبازارکردن. ئەم قۆناغه ئەم چالاکییانه لهخۆدهگریت: **یهكهم:** ئامادهکردنى لیکۆلینەوهى کەلکی ورد و ههملهلایهه.

دووهم: پیکهینانى لیژنهى تهکنیکی.

سییهم: پێداچوونەوه و پێشکەشکردنى راسپاردەکانى لیژنهى تهکنیکی لهسهر لیکۆلینەوهى کەلک و پێداچوونەوه و راویژى وهزارهتى دارایی و ئابوورى لهسهر پابهندییه داراییهکان و پابهندییه لهناکاوهکان.

چوارهم: پهسهندکردنى لیکۆلینەوهى کەلک لهلایهه ئەنجومەنى بالای ھاوبەشى.

پینچم: بهردهوامبوون له راویژکارى بازار، بۆ دلنایابوون له تیگهیشتنى دروست و رهچاوکردنى مهرج و پێداویستییهکانى کهرتى تایبەت و دامهزراوه داراییهکان.

ماددهى (٢٤):

ناوهڕۆكى لیکۆلینەوهى وردکارى کەلک Contents of a detailed Feasibility Study پێویسته دهسهلاتى گریبهستکردن لیکۆلینەوهى کەلکی ههملهلایهه ئەنجام بدات لهماوهیهک که زیاتر نهبیت له (١٠) ده مانگ له ریکهوتى پهسهندکردنى شیکارى پێش لیکۆلینەوهى کەلک لهلایهه ئەنجومەنى بالای ھاوبەشى. پێویسته دهسهلاتى گریبهستکردن لهماوهیهدا راپۆرتى لیکۆلینەوهى کەلک ئامادهبکات بۆ پێداچوونەوه و پێشکەشى بکات به ئەنجومەنى بالای ھاوبەشى بۆ پهسهندکردن. لیکۆلینەوهى کەلک چەندین قۆناغ (پیکهاته) روومال دهکات، لهوانه لیستی پیکهاته سهرهکییهکانى لیکۆلینەوهى کەلک وهک له پاشکۆى (٣)ى ئەم رێنماییهدا هاتوووه:

یہ کہہ: شیکاری پیداویستیہ کان (needs analysis): پیویستہ شیکاری پیداویستیہ کان نہ انجام بدریت بو دیاریکردنی پرسہکانی ژیرخان یان خزمہ تگوزاری په یوه نیدار، ههروه ها بو دیاریکردنی کیشه و پیداویستیہ کان که برپاره پرؤژه که چاره سهریان بکات. پیویستہ شیکاری پیداویستیہ کان ناماژهدات به پابه ندبوونی پرؤژه به هه لسه نگانندی که رته کان و ماسته ریلان و ته بابوونی له گه ل ستراتیژی حکومت و نامانجهکانی پیشکه شکردنی خزمه تگوزاری.

دووه: مه زندهی خواست و به کارهینهر (Demand forecasting and user projections): پیویستہ مه زنده کردنی خواست و به کارهینهر نه انجام بدریت به مه بهستی تیگه یشتن له کاریگه ری پرؤژه که. نهو ری باز (میتؤد - منهج) انه ی به کارده هینرین بو مه زه ندهی خواست و به کارهینهر بریتین له تیگه له یه که له توژیینه وهی ئابووری، هه ژ ماری مه یدانی، روپیو له سه ر خواست و په سه نکردن، وهرگرتنی نمونه (سامپل)، گروهی گفتوگو (focus group).

سییه: ریخستنی دامه زراوهی (Institutional settings): نامانجی نه م پیکها ته یه نه خسه کیشانی ژینگه ی دامه زراوهی پرؤژه که یه، ههروه ها ده ستنیشانکردنی بکه ره سه ره کییه گشتی و تاییه ته کانه که به شدارن له م که رته دا و دیاریکردنی نه رک و بهرپرسیاریتییه کانیان.

چوارهم: مه ودای پرؤژه (Scope of the project): پیویستہ مه ودای پرؤژه که به وردی باس بکریت و زانیاری تییدا بیت له سه ره چاوکردنه مادی و جوگرافییه کان و هک زهوی یان مولک که پیویستن بو به ده سه تهینان و بهرپیوه بردن، ناوچه ی روو مالی خزمه تگوزاری، ههروه ها جووری چالاکییه کان له هه ره یه کییک له قوناغهکانی پرؤژه که ده سپردرین به که رتی تاییه ت.

پینجه: شیکاری بژارده ته کنیکیه کان (Technical Solutions Options Analysis): به شی ته کنیکی لیکؤلینه وهی که لک مه بهستی ده رختنی سی لایه نه: نامانجی نه م به شه تیشک خستنه سه ر کاریگه رترین بژارده ته کنیکیه کانه بو دابینکردنی پیداویستییه دیاریکراوه کان. پیویستہ لیکؤلینه وهی که لک:

أ- هه لسه نگانندن بکات بو بژارده ته کنیکیه جیاوازهکانی پرؤژه که، له ریگه ی وهرگرتنی بوچوونی که سانی سپور.

ب- چهند بژارده یه کی به دیلی ستراتیژی و نه اندازهی ته کنیکی ناماده بکات، که بتوانن چاره سه ری گرفتی په یوه نیدار بکه ن.

ج- به راوردکردنی دروست له نیوان بژارده جیاوازهکان. له سه ر بنه مای نه م هه لسه نگانندن، ده سه لاتی گریه سترکردن کاریگه رترین بژارده ی ته کنیکی هه لده بژیریت بو پرؤژه که.

شه شه م: خه سلته ته كانى به ره هم (دهرها و يشته) (Output specifications): پيويسته ليكولينه وهى كه لك هه لسه نگاندى ته كنيكى نه نجام بدات بو نيشاندانى گونجاويى پرؤژه كه له پرووى ته كنيكى، تيچووى خه ملينراوى سوورپى ژيانى پرؤژه، ههروهها نهو پيداويستيانه دابين بكات كه دياريكراون له ميانه شيكارى كاريگهري ژينگه يى و كومه لايه تي. پيويسته شيكارى ته كنيكى روونكردنه وهى ورد بدات له سه ر خزمه تگوزار بيه پيويسته كانى پرؤژه كه به شيوهى ورد و دياريكراو و به ژماره و له سه ر بنه ماي نه نجامه كان، به بي سه پاندى بژاردهى ته كنيكى يان چالاكيى دياريكراو.

حه فته م: تيچووى سوورپى ژيانى پرؤژه (Project lifecycle costs): پيويسته ليكولينه وهى كه لك خه ملاندى بكات بو تيچووى سوورپى ژيانى پرؤژه، له ريگه ري ره چاوكردى تيچووه كانى وه به ره ينان، به كارخستن و چاكردنه وه (صيانه) له ماوهى ژيانى پرؤژه كه دا، پيويسته ده سه لاتي گريبه ستردن، وهك به راوردكاري، خه ملاندى بكات بو تيچووى دابينكردى ژيرخان يان خزمه تگوزارى له لايه ن كه رتى گشتييه وه.

هه شه ته م: پشكنينى پابه ندى پرؤژه (Project Due Diligence): پيويسته ليكولينه وهى كه لك شيكارى ورد بكات بو ره هه نده جياوازه كانى پرؤژه كه، وهك:

أ- ره هه نده ياساييه كان: پيويسته ليكولينه وهى كه لك هه لسه نگاندى بكات بو هه موو لايه نه ياساييه كانى پرؤژه كه و مافه كانى به كارهيان و به كارهيان، ياسا و ري نماييه داراييه كان، ياساكانى ژينگه و شوينه وار (نه گه ر په يوه نديدار بوون)، ياسا و ري نماييه كانى باج، ياساى كار، ريژه ي ئالوگورپى دراوى بيانى، ياساى كييه ركى، ري نماييه كانى بيناسازى و به رگرى شارستانى، ياساكانى زهوى و مافى به كارهيان زهوى، ليستى ريكه وتنه شياوه كانى پرؤژه، ريكاره كانى يه كلاكردنه وهى ناكوكييه كان و ده سه لاتي دادگا، هتد.

ب- ئاماده كردنى شوين (Site enablement): پيويسته روومالى هه موو لايه نه په يوه سته كان به ئاماده كاري شوينى پرؤژه كه بكات، وهك مه رج و پيداويستيه كانى زهوى، نر خاندنى زهوى، به رده سته بوونى زهوى و مافى مولكدارى، ناوچه ي زونكراو، پيويسته بوونى گواستنه وه و نيشته جيكردنه وهى خه لك (نه گه ر په يوه نديدار بوو) يان گواستنه وهى خزمه تگوزار بيه كان.

نويه م: ده ستنپ شانكردى نيگه رانييه ژينگه ييه كان و مه ترسى كاره سات: پيويسته ليكولينه وهى كه لك ده ستنپ شانى هه موو نيگه رانييه ژينگه ييه كان و مه ترسييه كانى كاره ساتى په يوه ست به شوينى پرؤژه بكات، له گه ل نه نجامدانى هه لسه نگاندى كاريگهري ژينگه يى، هه لسه نگاندى مه ترسى كومه لايه تي، هه لسه نگاندى مه ترسى و لاوازي كه شوه وا و كاره ساتى سروشتى، ههروهها راپورتى به رايى بو هه لسه نگاندى كاريگهري ژينگه يى و كومه لايه تي.

دہیہ م: شیکاری تیچوو و سوودی ئابووری و کوّمه لایه تی: پیویسته لیکۆلینه وهی که لک ره چاوی سیوله ی پرۆژه که بکات، ههروه ها ره چاوی تیچوو و سووده راسته وخۆ و ناراسته وخۆی ئابووریه کانی پرۆژه که بکات. له سه ر بنه مای ئه مه، پیویسته لیکۆلینه وهی که لک شیکاری تیچوو و سوودی ئابووری تیدا بیت، به به کاره ی نانی پیوه ری تیکرای داها تی ئابووری ناوخۆیی (معدّل العائد الاقتصادي الداخلي - economic internal rate of return)، ههروه ها پیوه ری به های په تی ئابووری هه نوکه یی (القيمة الاقتصادية الحالية الصافية - economic net present value)، ئه مه ش پشتراستی ده کاته وه ئه گه ر پرۆژه که کاریگه ری ئابووری له سه ر کۆی کوّمه لگه هه بیت.

یازدهیہ م: شیکاری دارایی و نموونه کاری (Financial Analysis and Modelling): پیویسته لیکۆلینه وهی که لک شیکاری ئابووری و نموونه کاری دارایی (النمذجة المالية) ی تیدا بیت بۆ پرۆژه که و روومالی هه موو لایه نه داراییه کانی پرۆژه که بکات وه ک: پیداویستییه داراییه کانی پرۆژه، سه رچاوه داراییه کانی پرۆژه، پیداویستییه کانی داراییکردنی پرۆژه، پیداویستییه کانی داها ت، سه رچاوه کانی داها ت و شیکاری گونجاوی تیچوو. له سه ر بنه مای شیکاری دارایی، بریارده ری ت له گونجاوی پرۆژه که له رووی بانگگوزارییه وه (Bankability).

دوازدهیہ م: هه لسه نگانندی مه ترسییه کان و دابه شکردنی مه ترسییه کان: وه ک به شیک له لیکۆلینه وهی که لک، پیویسته ده سه لاتی گرّیه ستکردن ده ستنیشان و توّماری مه ترسییه شیاوه کان بکات، که په یوه ستن به پرۆژه ی پیشنیار کراو. بۆ هه ر مه ترسییه کی ده ستنیشان کراوی پرۆژه که، پیویسته ده سه لاتی گرّیه ستکردن دیاری بکات ئه گه ر مه ترسییه که ده گوئزرتنه وه بۆ هاوبه شی تاییه ت، له ئه ستۆی ده سه لاتی گرّیه ستکردن ده مینیتنه وه، یان هاوبه شی ده کری ت له نیوان هاوبه شی تاییه ت و ده سه لاتی گرّیه ستکردن. له سه ر بنه مای ئه م مه ترسییه ده ستنیشان کراوانه و دابه شکردنی هه ر یه کیک له مه ترسییه کان، پیویسته ده سه لاتی گرّیه ستکردن نه خشه ی دابه شکردنی مه ترسییه کان ئاماده بکات، که پوخته یه ک دابین ده کات له سه ر هه موو مه ترسییه په یوه سته کان به پرۆژه که، پیناسه ی هه ر مه ترسییه ک ده کات و پیشنیاری گواستنه وه، هیشتنه وه یان هاوبه شیکردنی مه ترسییه که ده کات. پیویسته ده سه لاتی گرّیه ستکردن دلنایی بکات له وهی لیکۆلینه وه که نه خشه ی مه ترسییه کانی پرۆژه (Project Risk Matrix) ی تیدایه، به مه رجیک پسپۆریک هه لسه نگانندی بۆ کردبیت و به بر و چه ندیتی (به زمانی ژماره) ئامازه ده دات به به رپرسیاریتییه په یوه سته کان به ریکخستنی پیشنیار کراوی پرۆژه و راسپارده کردن له سه ر چۆنیتی به رپوه بردنی ئه م به رپرسیاریتییه و پیداویستییه کانی داراییکردن.

سیزدہیہم: بژاردہ کانی گریبہ ستکردن و شیکاری پھیکہری ھاوبہ شی نیوان کہرتہ کانی گشتی و تاییہت: پیویستہ لیکۆلینہوہی کہ لک ھہ لسه نگاندن بکات بؤ بژاردہ جیاوازه کانی گریبہ ستکردن و پھیکہ رہندی پرۆژہ کہ، له ئه نجامدا راسپارده پیشکەش بکات له سەر بژاردہی پھسەندکراو. پیویستہ بهراوردکاری بکریت له نیوان بژاردہی گریبہ ستکردنی ئاسایی و بژاردہیہک یان زیاتری گریبہ ستکردنی ھاوبہ شی. پیویستہ ھہ لسه نگاندن بؤ ھەر بژاردہیہک بکریت به پیی پیوہرہ کانی وەک به ھا به رامبەر پارہ، تیچوو و شیایی (بؤ به کارھینہران و کہرتی گشتی)، کاریگہری دارایی، کاریگہری له سەر قہرزکردنی کہرتی گشتی و ھەر پابہ نہدیہ کی دارایی له ناکاو، ھەر وہا توانای دەسەلاتی گریبہ ستکردن بؤ به پھوہ بردنی پرۆژہ کہ و تیپرامانی بهرایی له خواستی بازار و ئامادہ باشیی و بہرھینہران و کۆمپانیایا شیاوہ کان.

چواردہیہم: مەرجه کانی ریککەوتنی پرۆژہ: له سەر بنہمای پھیکہری پھیرہ وکراو بؤ ھاوبہ شی، پیویستہ سەردیپری مەرجه سەرہکیہ کانی ریککەوتنی پرۆژہ ئامادہ بکرین، له گەل روونکردنہوہی ئەرک و بہرپرسی یاریتیہ سەرہکیہ کانی لایہ نہ کان و دیاریکردنی ریکاری پارہ دان. پیویستہ ئہم سەردیپرانہی مەرجه کانی ریککەوتن بکرینہ بہ شیک له پەراوی مەرجه کانی ریککەوتنی پرۆژہ.

پازدہیہم: خشتہی کاتی جیبہ جیکردنی پرۆژہ: پیویستہ دەسەلاتی گریبہ ستکردن خشتہی کاتی جیبہ جیکردنی پرۆژہ کہ ئامادہ بکات و ئەرک و بہرپرسی یاریتیہ سەرہکیہ کانی لایہ نی گشتی و تاییہت دیاری بکات له گەل کات و ماوہی بہ دیھینانی ئه نجامہ کان. پیویستہ دەسەلاتی گریبہ ستکردن پالپشتی خشتہی کاتی جیبہ جیکردن بکات:

أ- روونکردنہوہی ریکارہ پھیرہ وکراوہ کان له لایہن دەسەلاتی گریبہ ستکردن بؤ مہ بہستی دلنیاپی کردن لهوہی سەرچاوہی مرویی و دارایی پیویست بہر دەست دەپیت بؤ بہرپوہ بردنی پرۆسہی گریبہ ستکردن.

ب- روونکردنہوہی ریکارہ پھیرہ وکراوہ کان له لایہن دەسەلاتی گریبہ ستکردن بؤ مہ بہستی دلنیاپی کردن لهوہی خواستی پیویست ھہیہ له سەر پرۆژہ کہ.

ماددہی (۲۵):

راویژکاری گریبہ ستکردن (Transaction Advisors): پاش وەرگرتنی رەزامەندی ئه نجومەنی بالای ھاوبہ شی، بہرپوہ بہری پرۆژہ ئامادہ کاری دەکات بؤ ئه نجامدانی لیکۆلینہوہی کہ لکی ھہ مہ لایہن بؤ پرۆژہ کہ. دەسەلاتی گریبہ ستکردن دەتوانیت راویژکاری گریبہ ستکردن دیاری بکات بؤ پالپشتیکردنی بہرپوہ بہری پرۆژہ بؤ ئه نجامدانی لیکۆلینہوہی کہ لک. پیویستہ راویژکاری گریبہ ستکردن دیاری بکریت به پیی ریکارہ کیپرکیکارہ کانی گریبہ ستکردن له گەل راویژکار یان کۆمپانیای راویژکاری و

بہ پپی رینمای جیبہ جیکردنی گریبہ سته گشتیہ کان ژماره (۲) ی سالی ۲۰۱۶. ئە گەر دەسەلاتی گریبە ستکردن راویژکاری گریبە ستکردنی دیاری نه کرد بۆ مه به ستنی ئاماده کردنی لیکۆلینه وهی که لک، ده توانیت بۆ قۆناغی گریبە ستکردن راویژکاریک دیاری بکات. دەسەلاتی گریبە ستکردن ده توانیت راویژکاری گریبە ستکردن یان پسپۆر و راویژکاری تر به کاربخت، وهک پارێزه، پسپۆری شیکاری دارایی، ئابووریناس، کۆمه لئاس و پسپۆری که رته که، به مه به ستنی پالپشتیکردنی دەسەلاتی گریبە ستکردن له جیبه جیکردنی پرۆژهی هاوبه شی به شیوه یه کی سه رکه و توو. ئە رک و به رپر سیاری تیبیه کانی راویژکاری گریبە ستکردن ئە مانه ی خواره وهن:

یه که م: دارپشتن و ئاماده کردنی ورده کاری کاره دارایی، ته کنیکی، ئابووری، ژینگه یی، کۆمه لایه تی و یاساییه کان، که پیویستن بۆ ئاماده کردنی ریکه وتنی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تایبه ت. **دووهم:** ته واو کردنی لیکۆلینه وهی که لک به شیوه یه ک که ده سەلاتی گریبە ستکردن تواندار بکات بۆ وه رگرتنی ره زامه ندیی ئە نجومه نی بالای هاوبه شی.

سییه م: پالپشتیکردنی دەسەلاتی گریبە ستکردن له پرۆسه ی هه لسه نگاندنی لیکۆلینه وهی که لک و به لگه نامه کانی که مکردنه وه له لایه ن لیژنه ی ته کنیکیه وه.

چوارهم: ئاماده کردن و جیبه جیکردنی پرۆسه ی گریبە ستکردنی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تایبه ت، وهک ئاماده کردنی هه موو دۆکۆمینه پیویسته کان بۆ ئە وهی ده سەلاتی گریبە ستکردن بتوانیت ره زامه ندی وه ربگریت و بچیتته قۆناغی داها توو.

پینجه م: ئە گەر پیویستی کرد، هاوکاری پیشکەش بکات به ده سەلاتی گریبە ستکردن له میانه ی پرۆسه ی به رپوه بردنی ریکه وتنی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تایبه ت، پاش واژۆ کردنی ریکه وتنه که، به تایبه ت له قۆناغی بونیاتنانی پرۆژه که و له سالانی یه که می جیبه جیکردنی پرۆژه که.

ماده ی (۲۶):

ئە نجا مدانی پیداچوونه وه ته کنیکیه کان و پیداچوونه وه هاوته ریبه کان: پاش ئە وهی راویژکاری گریبە ستکردن راپۆرتی لیکۆلینه وهی که لکی پیشکەش کرد به ده سەلاتی گریبە ستکردن، پیویسته ده سەلاتی گریبە ستکردن بینیریت بۆ یه که ی هاوبه شی. پیویسته یه که ی هاوبه شی پیداچوونه وه بکات بۆ لیکۆلینه وهی که لک و پیشکنین بکات بۆ ته واوی و دروستی و له ماوه ی (۵) پینج رۆژدا پیشکەشی بکات به لیژنه ی ته کنیکی بۆ شیکردنه وهی ورد، پیویسته لیژنه ی ته کنیکی له ماوه ی (۱۵) یانزه رۆژدا راسپارده کانی خۆی پیشکەش بکات به یه که ی هاوبه شی. پاش وه رگرتنه وهی لیکۆلینه وهی که لک له لیژنه ی ته کنیکی، پیویسته یه که ی هاوبه شی له ماوه ی (۵) پینج رۆژدا پیداچوونه وه بکات بنیریت بۆ وه زاره تی دارایی و ئابووری و ده سته ی وه به ره ینان بۆ پیداچوونه وهی هاوته ریب.

ماددهی (۲۷):

پیداچوونہوہی لیکۆلینہوہی کہ لک له لایه ن لیژنه ی ته کنیکی

Review of Feasibility Study by Technical Committee

ده سه لاتی گریبه ستکردن، به راویژ له گه ل یه که ی هاوبه شی، لیژنه ی ته کنیکی پیکده هی نیت. پیداچوونہوہی لیژنه ی ته کنیکی بو لیکۆلینہوہی که لک ده بیته به شی یک له به لگه نامه کانی پرۆژه ی هاوبه شی، که یه که ی هاوبه شی پیشکه شی ده کات به نه نجومه نی بالای هاوبه شی، بو مه به سته رهامه ندی کو تایی له سه ر گریبه ستکردن. بواره کانی پیداچوونہوہی لیژنه ی ته کنیکی نه مانه ی خواره وهن:

یه که م: مه ودا و چوارچیوهی پرۆژه.

دووهم: هه لبژاردنی په یکه ری پرۆژه.

سییه م: نه رکی لایه نه کان.

چوارهم: ده ستنیشانکردنی مه ترسییه کان و ریکاره کانی مامه له کردن له گه ل مه ترسییه کان.

پینجه م: گونجاوی دارایی و خه ملاندنه کان بو قازانجی پرۆژه.

شه شه م: شیکاری به ها به رامبه ر پاره.

حه فته م: ریککه وته گریبه ستکارییه پیشنیار کراوه کان.

هه شته م: ستراتیژی گریبه ستکردن و پیوه ره کانی شایسته یی.

ماددهی (۲۸):

پیداچوونہوہی وه زاره تی دارایی و ئابووری Review by Ministry of Finance and Economy

پیویسته وه زاره تی دارایی و ئابووری، له ماوه ی (۱۵) پانزه روژ پاش وه رگرتنی له یه که ی هاوبه شی، پیداچوونہوہی نه نجام بدات بو راپورتی لیکۆلینہوہی که لک و راسپارده کانی لیژنه ی ته کنیکی. نوینه ری وه زاره تی دارایی و ئابووری سه رنجی خو ی پیشکه شی ده کات له سه ر پابه ندییه داراییه کان و به رپر سیاریتییه داراییه له ناکاوه کانی په یوه ست به پرۆژه که، هه روه ها سه رنج پیشکه شی ده کات له سه ر شیایی تیچووی پرۆژه که و راسپارده پیشکه شی ده کات له سه ر ئاستیکی شیایو بو پابه ندییه داراییه را سته وخوکان و به رپر سیاریتییه داراییه له ناکاوه کان. بو نه م مه به سته، پیویسته ده سه لاتی گریبه ستکردن نه مانه پیشکه شی بکات:

یه که م: هه لسه نگانندی ئابووری: مؤدیلی سیوله ی نه ختینه، که نه م پیکه اتانه له خو بگریت و بتوانریت

به پیی ریژه ی داها تی ناوخوی (Internal Rate of Return) هه ژماربگریت: - تیچووه کانی پرۆژه

(وه به رهینان، به کارخستن و چاککردنه وه (صیانه)) - داها ت له نه نجامی پاره دانی به کارهینره ان

و پاره دانی حکومه ت - پو کانه وه (اهلاک) (Depreciation) - نه نجامه کان پیش و پاش باج -

گریمانه بنه ره تییه کان به ره چاوکردنی مؤدیلی سیوله ی نه ختینه.

دووه: هه لسه نگاندى (نرخاندى) دارايى: مؤدىلى سيولهى نهختينه به به كارهيئانى هه مان داتاكانى هه لسه نگاندى په تى پرؤژه، به لام له گه لئمانه ش: تيچووه داراييه كان - پارهدانى قهرز. ئەم مؤدىله كۆمه لىك پيوهرى تىدايه كه پيوسته له بازاى دارايى وهربگيرين: تيچووى پشك، قهرز و نامرازه بانكييه كانى تر، مەرجه كان كه كارىگه ريبان هه يه له سهر ريژهى نوپى سوود له سهر قهرز، ههروه ها بابته تى په يوه ندىدار به حكومت وهك: مەرجه كه مترین پشكدارى، ماوهى پشك، دابىنكردى پالپشتى و گهره نتى وهك گهره نتى داها، گهره نتىكردى خواست، گهره نتى قهرز، پارهدان به پى به رده ستبوون و هيتر، كه له وانه يه كارىگه ريبان هه بىت له سهر تيچووه كان. هه لسه نگاندى مه ترسييه داراييه كان له لايه ن وه زاره تى دارايى و ئابوورى ئەمانه له خۆده گرئ:

أ- پىداچوونه وهى نه خشه ي مه ترسى پرؤژه، كه پىشتر له لايه ن پىسپوره وه هه لسه نگىنراوه، بايه خدان به ئەگه ره كان، كات و كارىگه رى رووداوه كانى پرؤژه كه په يوه ستن به هه ر به كىك له مه ترسييه ديارىكراوه كان. پيوسته ده سله لآتى گرپه ستركن، بۆ هه ر پرؤژه يه ك نه خشه ي مه ترسييه كانى پرؤژه پىشكه ش بكات، كه ئەم زانىارىيانه له خۆبگرئ: مه ترسيه كه و روونكرده وهى، مه زنده ي پىسپور بۆ ئەگه رى روودانى مه ترسيه كه به پى ريژه ي سه دى بناغه (قاعدة - Base) ، بناغه يان بره كه؛ شياوترين كاتى ئەگه رى روودانى مه ترسييه كه، تيچووى مه ترسييه كه به پى به هاى په تى هه نوو كه يى (NPV)، دابه شكردى مه ترسييه كان له نيوان كه رتى گشتى و تايه ت به پى به هاى په تى هه نوو كه يى، ههروه ها مامه له كردن له گه ل مه ترسييه ديارىكراوه كان.

ب- پيوسته يه كه ي به رپرس له قهرز له وه زاره تى دارايى و ئابوورى پىداچوونه وه بكات بۆ هه لسه نگاندى گهره نتييه كان و هه ژماركردى پارهدان و ته رخانكرده خه ملينراوه كان. پيوسته يه كه ي به رپرس له قهرز، له پروانگه ي ئەوله ويه ته كان/ئاسته نكه كانى بودجه وه، پشكين بكات بۆ به رده ستبوونى گوژمه ي گونجاو به پى پىداويستيه كانى پرؤژه بۆ دارايىكردى يان پالپشتى ترى حكومت. ئەگه ر وه زاره تى دارايى و ئابوورى زانى مه ترسييه كانى پرؤژه كه گونجاون، را سپارده كانى خوى پىشكه ش ده كات له گه ل روونكرده وهى پيوست سه باره ت به و پيوهرانه ي له سهر وه باسكران، پاشان ده يگه رپنيتنه وه بۆ وه رگرتنى ره زامه ندى ئەنجومه نى بالاي هاوبه شى. به پىچه وانه وه، وه زاره تى دارايى و ئابوورى ده توانيت داواى زانىارى زياتر بكات، يان بگاته ئەو ئەنجامه ي كه پرؤژه ي پىشنيار كراوى هاوبه شى، به و شيوه ي په يكه ره ندى كراوه، له وانه يه بىتته هوى دروستكردى كارىگه رى دارايى كه حكومت نه توانيت له ئەستوى بگرئ، يان له وانه يه پىشنيارى رىكخستنه وهى په يكه رى دابه شكردى مه ترسييه كان بكات، بۆ ئەوه ي كارىگه رى ئاكامه داراييه كان كه م بكات وه، يان له وانه يه برپار بدات كه پىشنياره كه گونجاو نييه له بهر هوكارى تر.

ماددهى (۲۹):

پیداچوونەوہى دەستەى وەبەرھینان Review by Board of Investment

پىۋىستە لە ماوہى (۵) پانزە رۇژدا پاش وەرگرتنى بە ستەى پرۇژە، كە پىكىدیت لە لىكۆلىنەوہى كەلك و ھەلسەنگاندنى لىژنەى تەكنىكى، دە ستەى وەبەرھینان پیداچوونەوہى و ھەلسەنگاندن بكات، لە سەر بنەماى كارىگەرى ستراتىژى و بەھای وەبەرھینانەكە، ھەر وەھا كارىگەرى شىاوى پرۇژەى پىشنىار كراو لە سەر راكىشانى وەبەرھینانى زىاترى لەم جۆرە بۇ كەرتەكە و بۇ ھەرئىمى كوردستان. پىۋىستە دە ستەى وەبەرھینان بۇچوونى خۇى پىشكەش بكات لە سەر ئا سانكارى و ھاندەر و لىخۇ شبوونەكان كە بەردەست دەبن بۇ وەبەرھینەران، ھەر وەھا لە سەر جۆرى مۇلەتە پىۋىستەكان، ھتد... واتا ئەو زانىارىيانەى پىۋىستە بكرىنە بەشېك لە بەلگەنامەكان داواكارى بۇ پىشكەشكردى ئۇفەر.

ماددهى (۳۰):

كات و ماوہكان بۇ رەزامەندى و پەسەندكردى ئامادەكارىيەكانى ھاوبەشى نىوان كەرتەكانى گشتى و تايبەت Timelines for Approval in PPP Preparation: ئەو دامەزراوانەى ھەلسەنگاندن دەكەن بۇ لىكۆلىنەوہى كەلكى ھەمەلايەن، پىۋىستە پابەندبن بەم خشتەى كات و ماوہ دىارىكرراوانە: **يەكەم:** ئەنجومەنى بالآى ھاوبەشى پیداچوونەوہى دەكات بۇ بەلگەنامەى كارنامەى پرۇژە و پشكىنى بەرايى و برپاردان لە سەر ئەوہى دەسەلاتى گرىبەستكردن دەتوانىت يان ناتوانىت پرۇژەكە بەشېوہى ھاوبەشى جىبەجى بكات، ئەمەش لە ماوہى (۳۰) سى رۇژدا لە رۇژى وەرگرتنى كۆمەلەى پىشنىارەكان كە لە لايەن ئەنجومەنى بالآى ھاوبەشى كە پىشكەش دەكرىت لە لايەن يەكەى ھاوبەشىوہى.

دووم: پىۋىستە دەسەلاتى گرىبەستكردن راوئىكارى گرىبەستكردن بەكاربخات و داوايان لىبكات لىكۆلىنەوہى كەلك تەواو بكەن لە ماوہىكەدا كە زىاتر نەبىت لە (۱۰) دە مانگ لە رۇژى وەرگرتنى رەزامەندى ئەنجومەنى بالآى ھاوبەشى.

سېئەم: پىۋىستە يەكەى ھاوبەشى پشكىن بكات بۇ دروستى و تەواوى راپۇرتى لىكۆلىنەوہى كەلك و بىنئىرىت بۇ لىژنەى تەكنىكى لە ماوہى (۵) پىنج رۇژ لە رىكەوتى پىشكەشكردى راپۇرتەكە لە لايەن دەسەلاتى گرىبەستكردن بە يەكەى ھاوبەشى.

چوارەم: پىۋىستە لىژنەى تەكنىكى ھەلسەنگاندن بكات بۇ راپۇرتى لىكۆلىنەوہى كەلك لە ماوہى (۱۵) پانزە رۇژ پاش وەرگرتنى و پىشكەشى بكات بە يەكەى ھاوبەشى؛ ئەویش بەستەيەك ئامادە دەكات كە پىكىدیت لە راپۇرتى لىكۆلىنەوہى كەلك و ھەلسەنگاندنەكانى لىژنەى تەكنىكى و پىشكەشى دەكات بە وەزارەتى دارايى و ئابوورى و دەستەى وەبەرھینان بۇ پیداچوونەوہى ھاوتەرىب لە ماوہى (۵) پىنج رۇژدا.

پینچم: پیویستہ و ہزارہتی دارایی و ئابووری و دەستہی وەبەرھێنان، ھەلسەنگاندنی خۆیان و راسپاردەکانیان لەسەر بەردەوامبوون یان بەردەوامنەبوون بەرەو قۆناغی گریبەستکردن، لەماوەی (۱۵) پانزە رۆژدا تەواوبکەن لە ریکەوتی گەیشتنی بەستەنی دۆکۆمێنتە پێشکەشکارووەکان لەلایەن یەکەیی ھاوبەشی، و نەگەیشتنی وەلام بە یەکەیی ھاوبەشی لە ماوەی دیاریکراودا، ئەو دەگەییە نیت کە ئەم لایەنانە لاریان نییە لەسەر ئەو بەستەنی پرۆژەییە بۆیان نێردراو.

شەشم: پیویستە یەکەیی ھاوبەشی لەماوەی (۵) پینچ رۆژدا بەستەنی بەلگەنامەکان، کە لیکۆلینەوہی کەلک و پێداچوونەوہی لیژنەیی تەکنیکی و پێداچوونەوہی ھاوتەریبی وەزارەتی دارایی و ئابووری و دەستەیی وەبەرھێنان لەخۆدەگریت، پێشکەش بکات بە ئەنجومەنی بالایی ھاوبەشی و داوای گریداننی کۆبوونەوہی بریاردانی ئەنجومەنی بالایی ھاوبەشی بکات لەماوەی (۳۰) سی رۆژدا لە ریکەوتنی وەرگرتنی بەستەکەوہ لەلایەن ئەنجومەنی بالایی ھاوبەشی.

حەفتەم: پیویستە ئەنجومەنی بالایی ھاوبەشی لە کۆبوونەوہی بریاردان، بریاری کۆتایی بدات لەسەر بەردەوامبوون یان بەردەوامنەبوون بەرەو قۆناغی گریبەستکردن.

ماددە (۲۱):

ئامادەکردنی بەلگەنامەکانی کەمکردنەوہ Preparation of Bid Documents

پاش وەرگرتنی رەزامەندی ئەنجومەنی بالایی ھاوبەشی لەسەر لیکۆلینەوہی کەلک، پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن بەلگەنامەکانی کەمکردنەوہ و ریکەوتنی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تاییەت ئامادەبکات. پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن پاش ئامادەکردنی بەلگەنامەکان، پێشکەشیان بکات بە یەکەیی ھاوبەشی بۆ پێداچوونەوہ. پیویستە کۆمەلیک بریاری گریبەستکردن بەلگەنامەکانی گریبەستکردنەوہ لەمیانەیی پرۆسەیی کەمکردنەوہ و ھەلبژاردنی پێشکەشکاری تەندەر. لیستی ئەم بریارانە و بەلگەنامە پالپشتەکان لە پاشکۆی (۴) ی ئەم رینمایییەدا ھەییە. پیویستە بەلگەنامەکانی کەمکردنەوہ پیکبیت لەمانەیی خواروہ:

یەکەم: پلانی پرۆسەیی گریبەستکردن.

دووەم: داواکاری بۆ شیاندن (RFQ).

سێیەم: یاداشتیی زانیاری پرۆژە (Project Information Memorandum (PIM)).

چوارەم: رەشنووسی ریکەوتنی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تاییەت.

پینچم: بەشداری دارایی یان جۆری تری پالپشتی چاوہروانکراوی حکومەت – دۆکۆمێنتیک بۆ روونکردنەوہی ھەر بەشدارییەکی دارایی، گەرەنتی، یان پالپشتی تری حکومەت بۆ پرۆژەکە.

شەشم: پاشکۆ تەکنیکی پەییوہندیارەکان – زانیاری تەکنیکی زیاتر و وردەکاری و زانیاری تر لەسەر پرۆژەیی ھاوبەشی، کە بەردەست دەبن بۆ کۆمپانیان.

داواكارى بۇ شياندىن (Issuance of Request for Qualifications (RFQ))

پاش وه رگرتنى رهامه ندىي ليژنهى ته كنيكى له سهر به لگه نامه كاني كه مكردنه وه، پيويسته ده سه لاتي گريبه ستكردن بانگهيشتى داواكارى بۇ شياندىن بكات، له ماوهى (٥) پينچ رۇژدا پاش وه رگرتنى رهامه ندىي ئه نجومه نى بالاي هاوبه شى. راگه ياندى زانيارى له سهر داوا كارى بۇ شياندىن وبلاو كوردنه وهى به لگه نامه ي داواكارى بۇ شياندىن، پيويسته له سهر بنه ماي پلانى گريبه ستكردن بن، كه ده سه لاتي گريبه ستكردن ئاماده ي كردوه. پيويسته ده سه لاتي گريبه ستكردن ماوهى (١٥) پانزه رۇژ دهرهت بدات به پيشكه شكارانى ته ندر بۇ پيشكه شكاردى شياندىن. پيويسته ده سه لاتي گريبه ستكردن بانگه واز (ريكلام) بكات بۇ داواكارى بۇ شياندىن به شيوهى بانگه وازى گريبه ستكردن و په يوه ندىيه كان له گه ل پيشكه شكارانى ته ندر به م شيويهى خواره وه به رپوه بات:

يه كه م: ده بيت بانگه واز بلاوبكريته وه، به لاي كه مه وه، له يه ك رۇژ نامه ي گشتى و به ر بلاو له هه ريمى كوردستان.

دووه م: ده بيت بانگه واز بلاوبكريته وه له ههر رۇژ نامه يه كى نيوده وه له تي، ئه گهر پيويستى كرد.

سييه م: پيويسته بانگه واز بلاوبكريته وه له وييسايتى ده سه لاتي گريبه ستكردن.

چواره م: هاو كات، ده كريت بانگه واز بكريت له گو قارى ته كنيكى يان بلاو كراوهى بازرگاني ناسراو. پيويسته بانگه وازى داواكارى بۇ شياندىن هاوكات بيت له گه ل بانگه واز كه له رۇژ نامه ي ناوخويى و له سهر وييسايتى ده سه لاتي گريبه ستكردن و كاتى گونجاو بدرت به پيشكه شكارانى ته ندر تا بتوانن به لگه نامه كاني داواكارى بۇ شياندىن ده ستبخه ن و خويان ئاماده بكن و وه لامه كانيان پيشكه ش بكن.

پينجه م: پيويسته بانگه واز له وييسايتى ئه له كترۇنى (dgMarket) ي نه ته وه يه كگرتووه كان په يوه ست به گريبه ستكردنه گشتييه كان بلاوبكريته وه.

شه شه م: پيويسته بانگه واز له وييسايتى گريبه ستكردنه گشتييه كاني حكومه تى هه ريمى كوردستان بكريت، پاش كارابوونى وييسايتيه كه.

حه فته م: پيويسته ئه م بانگه وازانه داوا له لايه نى خوازيار بكن كوچى به لگه نامه ي داواكارى بۇ شياندىن له ده سه لاتي گريبه ستكردن وه ر بگرن و/يان له وييسايتيه كه دايبه زبنن.

هه شه م: پيويسته داواكارى بۇ شياندىن پيناسه يه كى كورتى پرۇژه كه ي تيدابيت له گه ل جوړى ريكخستنى هاوبه شى نيوان كه رته كاني گشتى و تاييه ت، پيوهره په يره وكراوه كان بۇ شياندىن پيشوه ختى پيشكه شكارانى ته ندر، خه سله ت و توانا ته كنيكييه داواكاروه كان، مه رجه داراييه كان، ئه زمونى پرۇژه و پابه نديوون به ياساكانى هه ريمى كوردستان؛ پيويسته داواكارى بۇ

شياندن ئامازەبدات بە ھەر سنووردارىيەك لە سەر ژمارەى پيشكە شكارانى تەندەر كە بانگھيشت دەكرين بۇ پيشكە شكردى تەندەرەكانيان، ئامازەدان بە پروانامە، مۆلەت، بەلگەنامە و بەلگەنامەى پيويست بۇ پيشكە شكردى لەلايەن پيشكە شكارى تەندەرى خوازيار، ئامازەدان بە زمانى پيشكە شكردى ئۆفەرەكان، شپوازى پيشكە شكردى، شوپن و دواكات بۇ پيشكە شكردى ئۆفەرەكان (فۆرمى داواكارى بۇ شياندىن لە پاشكۆى (۴)ى ئەم رينمايە ھەيە).

نۆيەم: ھاوكات دەسەلاتى گريپەستكردى دەتوانيت كۆبوونەھەى روونكردەھە گريپەدات بۇ پيشكە شكارانى تەندەرى شياو، بەمەبەستى ناساندى پىرۆژەى ھاوبەشى و دروستكردى پەرۆشى لای كەرتى تايبەت. نابيت ئەم كۆبوونەھە گشتيانە ھيچ زانيارىيەك دابىن بكەن كە لە بەلگەنامەكانى داواكارى بۇ شياندىن نەبیت.

دەيەم: پيويستە دەسەلاتى گريپەستكردى داواكارى پيشكە شكارى خوازيار بۇ روونكردەھە قبول بكات، كە گەيشتوون بە دەسەلاتى گريپەستكردى (۷) ھەوت رۆژ پيش دوا وادە بۇ پيشكە شكردى داواكارى بۇ شياندى پيشوختە. پيويستە وەلامى دەسەلاتى گريپەستكردى لەماوہى (۳) سى رۆژى كاركردىن بەدريتەھە، بۇ ئەھەى پيشكە شكارانى تەندەر بتوانن داواكارى بۇ شياندى پيشوختە لەكاتى گونجاودا پيشكە ش بكن. پيويستە وەلامى ھەر داواكارىيەك، ئامازە بدات بە سەرچاھەى داواكارىيەكە و پيويستە بەدريت بە ھەموو پيشكە شكارانى تەندەر، كە دەسەلاتى گريپەستكردى بەلگەنامەى داواكارى شياندى بۇ ناردوون.

يازەدەيەم: ھاوكات دەسەلاتى گريپەستكردى دەتوانيت ھەموو ئەم روونكردەھە وانە لە وييسايتى خۆى بلابوكاتەھە، بۇ ئەھەى ھەموو لايەنەكان دەستيان پيى بگات، بەشپوہەيەكى ئاسانتر و دادپەرورتر.

دوازەدەيەم: ئەگەر پيويستى كرى، دەسەلاتى گريپەستكردى دەتوانيت رەچاوى ريكخستنى كۆنفرانسى پيش-كەمكردەھە بكات، كە تپيدا پرسە وروژينراوہەكان لەلايەن پيشكە شكارانى تەندەرەھە گوييان ليدەگيريت و چارە سەر دەكرين. بەلام، پيويستە ئەم چالاكيە سەربارى ناردنى نووسراو بيت بۇ پيشكە شكارانى تەندەر، وەك لە سەرەھە ئامازەى پيدرا.

سيزدەدەيەم: دەسەلاتى گريپەستكردى دەتوانيت دەرفەت بدات بە كۆمپانيا خوازيارەكان، يەكيتى دارايى بۇ مەبەستى پيشكە شكردى تەندەر پيكبھينن، ھەر ئەندامىكى يەكيتى دارايى كە ئۆفەر پيشكە ش دەكات بەرپرسياريتى ياسايى ھاوبەش و بەكۆمەلى ھەيە پەيوەست بە بەرپرسياريتىيەكانى يەكيتى دارايى وەك يەك پيشكە شكارى تەندەر، ھەرەھە پيويستە ئۆفەرى يەكيتى دارايى بەپيى ھوكمەكانى ماددەى (۳۷) لە رينمايى جيبەجيكردنى گريپەستكردى گشتيەكان ژمارە (۲)ى سالى ۲۰۱۶ ھەلبەسەنگيريت.

هه‌لسه‌نگاندنی داواکاری بۆ شیاندن Evaluation of RFQ applications

پێویسته ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن هه‌لسه‌نگاندن بکات بۆ داواکارییه‌کانی شیاندن و لیستی پوخت (شۆرت لیست) ی پێشکه‌شکاری شیاو ئاماده‌بکات. پێویسته وه‌لامه‌ وه‌رگیراوه‌کان بۆ به‌لگه‌نامه‌ی داواکاری بۆ شیاندن، له‌سه‌ر بنه‌مای پێوه‌ره‌کانی هه‌لسه‌نگاندنی دیاریکراو بێت که له‌ به‌لگه‌نامه‌ی داواکاری بۆ شیاندن ده‌قیان له‌سه‌ر کراوه‌ و به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لسه‌نگاندنیان بۆ بکری:

یه‌که‌م: پێویسته ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن لیستی پوختی پێشکه‌شکارانی ته‌نده‌ر له‌گه‌ڵ راپۆرتیکی پوخت له‌سه‌ر پرۆسه‌ی هه‌لسه‌نگاندن پێشکه‌ش بکات به‌ لیژنه‌ی ته‌کنیکی بۆ مه‌به‌ستی پێداچوونه‌وه‌ و پێشکه‌شکردنی راسپارده‌کانی به‌ ئه‌نجومه‌نی بالای هاوبه‌شی.

دووه‌م: پێویسته لیژنه‌ی ته‌کنیکی پێداچوونه‌وه‌ بکات بۆ لیستی پوختی پێشکه‌شکارانی داواکاری بۆ شیاندن، له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌وه‌ راسپارده‌کانی پێشکه‌ش بکات به‌ ئه‌نجومه‌نی بالای هاوبه‌شی.

سێیه‌م: لیژنه‌ی ته‌کنیکی لیستی پوختی پێشکه‌شکارانی ته‌نده‌ر و راپۆرتی پوختی ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن و راسپارده‌کانی خۆی پێشکه‌ش ده‌کات به‌ ئه‌نجومه‌نی بالای هاوبه‌شی بۆ په‌سه‌ندکردنی کۆتا لیستی پوخت.

چواره‌م: له‌سه‌ر بنه‌مای راسپارده‌کانی لیژنه‌ی ته‌کنیکی، ئه‌نجومه‌نی بالای هاوبه‌شی، له‌ماوه‌ی (۳۰) سی رۆژ له‌ رێکه‌وتی کۆتا واده‌ بۆ پێشکه‌شکردنی داواکاری بۆ شیاندن، ره‌زومه‌ندی ده‌دات له‌سه‌ر کۆتا لیستی پوختی پێشکه‌شکارانی ته‌نده‌ر که بانگه‌هێشت ده‌کری بۆ پێشکه‌شکردنی ته‌نده‌ر.

پێنجه‌م: هه‌ر ئه‌ندامیکی یه‌کێتی دارایی ده‌توانیت به‌شیوه‌یه‌کی راسته‌وخۆ یان ناراسته‌وخۆ، به‌شداری بکات ته‌نها له‌ یه‌ک ته‌نده‌ری پێشکه‌شکراو له‌لایه‌ن یه‌کێتیه‌ داراییه‌که‌، نه‌ک له‌ ئۆفهری تری پێشکه‌شکراو بۆ هه‌مان پرۆژه، پێشیلکردنی ئه‌م رێسایه‌ ده‌بێته‌ هۆی به‌رکه‌نارکردن (disqualification) ی یه‌کێتیه‌ داراییه‌که‌ و هه‌موو ئه‌ندامه‌کانی و ره‌تکردنه‌وه‌ی هه‌موو ئۆفهره‌ دووباره‌کانی به‌شداران؛ به‌لام ئه‌م رێسایه‌ رێگری ناکات له‌وه‌ی تاکه‌که‌س یان کۆمپانیا به‌لێنده‌ری لاوه‌کی بێت له‌ زیاتر له‌ ئۆفهری بکات.

شه‌شه‌م: له‌کاتی ره‌چاوکردنی شیاندنی ته‌نده‌ری پێشکه‌شکراو له‌لایه‌ن یه‌کێتی دارایی، پێویسته ده‌سه‌لاتی گریبه‌ستکردن ره‌چاوی توانا و سه‌رمایه‌ یه‌کخراوه‌کانی ئه‌ندامانی یه‌کێتی دارایی بکات و هه‌لسه‌نگاندن بکات بۆ گونجاوی کارامه‌یه‌ یه‌کخراوه‌کانی ئه‌ندامانی یه‌کێتیه‌که‌ بۆ دابینکردنی پێداویستییه‌کانی هه‌موو قۆناغه‌کانی پرۆژه‌که‌ و به‌پێی مه‌رجه‌کانی کارامه‌یی دیاریکراو له‌ بانگه‌وازه‌که‌دا.

ماددهی (۳۴):

دهرکردنی به لگه نامه ی داواکاری بۆ پیشکه شکردنی ئۆفه ر Issuance of RFP document

له ماوهی (۱۵) پانزه رۆژ پاش ره زامه ندیی ئه نجومه نی بالای هاوبه شی، پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن داواکاری بۆ پیشکه شکردنی ئۆفه ر بنیریت بۆ پیشکه شکارانی ته نده ری لیستی پوخت (شۆرت لیست) ی قۆناغی داواکاری بۆ شیاندن. پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن هه موو په یوه ندیبه کانی له گه ل پیشکه شکارانی ته نده ر، که شیاندنی پیشوه ختیان بۆ کراوه، دادوه رانه و به شه فافی ئه نجام بدات.

یه که م: پیویسته داواکاری بۆ پیشکه شکردنی ئۆفه ر به لای که مه وه له ماوهی (۱۵) پانزه رۆژ پیش ریخستنی کۆنفرانسی ناچاره کیی پیشکه شکارانی ته نده ر بنیرد ریت بۆ هه موو پیشکه شکارانی ته نده ر که شیاندنی پیشوه ختیان بۆ کراوه. پیویسته بانگه وازه که ئاماژه بدات به مه رجه کانی وه رگرتنی به لگه نامه کانی که مکردنه وه، ریکه وت و دوا واده و شوینی پیشکه شکردنی ته نده ره کان له لایه ن پیشکه شکارانی ته نده ر، هه روه ها بۆ کردنه وه ی ته نده ر.

دووه م: ئه و داواکارانه ی له پرۆسه ی شیاندنی پیشوه خت سه رکه وتوو نه بوون، پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن ئاگاداریان بکاته وه، له ماوهی (۷) چه وت رۆژدا پاش وه رگرتنی ره زامه ندیبه پیویسته کان له سه ر شیاندنی پیشوه خت. ته نها پیشکه شکارانی ته نده ری سه رکه وتوو له شیاندنی پیشوه خت مافی به شداریکردنیان هه یه له ریکاره کانی تری گریبه سترکردن.

سییه م: داواکاران ده توانن داوای دووباره ره چاوکردنه وه بکه ن تا ئه و کاته ی ئه نجومه نی بالای هاوبه شی لیستی پوختی پیشکه شکارانی ته نده ر په سه ند ده کات. هاوکات پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن، له سه ر داوای پیشکه شکاری ته نده ر، ئاماژه بدات به بنه ماکانی سه رنه که وتنی پیشکه شکاری ته نده ر له پرۆسه ی شیاندنی پیشوه خت. به لام دهسه لاتی گریبه سترکردن ناچار نیبه به لگه دابین بکات، یان هۆکار بدات بۆ ئه و بنه مایانه.

چوارهم: پاش کۆ تا واده ی پیشکه شکردنی ته نده ر، پیویسته دهسه لاتی گریبه سترکردن ناوی پیشکه شکارانی ته نده ر که کۆ تا ته نده ریان پیشکه شکردوه، له سه ر داوای هاوولاتی به رده ستبختات و له ویبسایتی خۆی بلاویان بکاته وه.

ماددهی (۳۵):

ناوه رپۆکی به لگه نامه ی داواکاری بۆ پیشکه شکردنی ئۆفه ر Content of RFP document

پیویسته ده سه لاتی گریبه سترکردن واده ی (۱۰۰) سه د و په نجا رۆژ بدات به پیشکه شکارانی ته نده ری هه لبژیردراو بۆ ئاماده کردنی ته نده ره کانیا ن. به لگه نامه ی داواکاری بۆ پیشکه شکردنی ئۆفه ر پیویسته به لای که مه وه ئه م زانیارییانه له خۆبگریت (فۆرمی گونجاو له پاشکۆی (ب) ی ئه م رینماییه دا هه یه):

یه که م: زانیاری ته و او بۆ مه به ستی په یوه ندیکردن به دهسه لاتی گریبه سترکردن.

دووم: پیناسه و روونکردنه وهی پرۆژه، له گه ل نیشاندەرەکانی ئەدای تەکنیکی، ئاستەکانی خزمەتگوزاری، کات و ماوه و شوینی جیبەجێکردن، مەرجهکانی دەسەلاتی گرێبەستکردن سەبارەت بە ستانداردەکانی سەلامەتی و پاراستنی ژینگە.

سێیەم: ئاستی پالپشتی داراییی که دەسەلاتی گرێبەستکردن ئامادەییە پیشکەشی بکات، وهک گەرەنتی، پارەدانی راستەوخۆ له قوناغەکانی بونیاتنانی پرۆژەکه، پالپشتی (دعم) و هەر جۆرە داراییکردنیکی تر.

چوارەم: رەشنوووسی ریککەوتنی هاوبەشی و ئاماژەدان بە وهی که رەشنوووسی ریککەوتنەکه جیگە گفتوگۆیە و کۆتا رەشنووس دەدریّت بە هەموو پیشکەشکارانی تەندەر پیش دوا وادەیی پیشکەشکردنی تەندەر.

پنجەم: پێویستە رەشنوووسی ریککەوتنی هاوبەشی ئەمانە دیاری بکات:

أ- ماوهی پێویست بۆ واژۆکردنی ریککەوتنی هاوبەشی لە لایەن پیشکەشکاری تەندەری خوازاو، پاش سپاردنی گرێبەستەکه.

ب- پێشمەرجه دیاریکراوهکان بۆ واژۆکردنی ریککەوتنی هاوبەشی، وهک جۆری دلنیایی و گەرەنتی داواکراو لە لایەن دەسەلاتی گرێبەستکردنەوه. پیکهێنانی کۆمپانیای پرۆژه، هەر وهها ماوهی پێویست بۆ کارابوونی ریککەوتنی دارایی پاش واژۆکردنی ریککەوتنی هاوبەشی.

شەشەم: پێویستە رەشنوووسی ریککەوتنی هاوبەشی ئاماژەبدات بە ریککەکانی یەکلەکردنەوهی ناکوکییەکانی کاتی جیبەجێکردن، وهک ریککە (الوسائل الودیة) وهک گفتوگۆی راستەوخۆیان نیوهندگیری لایەنی سێیەم یاخود له ریککە تەحکیم و یان پەنابردن بۆ دادگا، هەر وهها پێویستە ئاماژەبدات بە دامەزراره، شوین و یاسای پیادهکراو.

هەفتەم: پێوهەرەکانی هەلسەنگاندن و نمرەدانان بۆ هەر پێوهریک یان دابڕکاری (عتبة - Thresholds) بۆ کوالیتی، له بواره تەکنیکی و داراییەکان؛ ئەو ئۆفەرانی ناتوانن بگەنە ئاستی دابڕکاری، وهک وهلامنەدەر وه هەژمار دەکرین و رەتدەکرینەوه.

هەشتەم: پێویستە داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر، پێشنیاری بکات، ئەگەر گونجا پیشکەشکارانی تەندەر له سەر بەریرسیاریتی و تیچووی خۆیان سەردانی مەیدانی و پشکنینی شوینی پرۆژهکه ئەنجام بدەن.

نۆیەم: ئاماژەدان بە کلێشه و شیوازی خوازاو، کاته پێوهندیارهکان و جۆری پیشکەشکردنی ئۆفەر و پێویستی پیشکەشکردنی ئۆفەری تەکنیکی و دارایی له دوو زەرفی جیاوازدا.

پہ یوہ ندیکردن له گه ل پيشکه شکارانی ته ندهر (Communication with Bidders): دهسه لاتی گريبه ستکردن ده توانيت کو بوونه وهی به رایي نه نجام بدات له گه ل پيشکه شکارانی ته ندهر که شياندي پيشوه ختيان بو کراوه، بو روونکردنه وهی داواکاری بو پيشکه شکردنی ئوفهر؛ پيوسته کونووسی نه م کو بوونه وانه بدریت به هه موو پيشکه شکارانی ته ندهری سهرکه وتوو له شياندي پيشوه خته، ههروهه پيوسته هه هه مووارکردنيک بگه يه نريت به پيشکه شکاره سهرکه وتوو هه کان له شياندي پيشوه خته. بو پرؤزه گه وره و نالؤزه کان يان پرؤزه کانی کيلگه ی سهوز (greenfield)، پيوسته دهسه لاتی گريبه ستکردن کونفرانسی پيشکه شکارانی ته ندهر سازبکات بو گفتوگوکردن له سهر داواکاری بو پيشکه شکردنی ئوفهر، به م شيوه يه ی خواره وه:

په که م: کونفرانسه که دهر فته ددات به پيشکه شکارانی ته ندهر سهرنجی خويان بخه نه روو له سهر په يکه ری پرؤزه که و هانی لایه نه په یوه نديداره کان ددات پالپشتی پرؤزه که بکه ن و ناوه رپوکی به لگه نامه ی داواکاری بو پيشکه شکردنی ئوفهر ده وله مهنه بکه ن.

دووه م: کونفرانسی پيشکه شکارانی ته ندهر ده کریت به شيوه ی پيشکه شکردنی بابته بیت له لایه ن به رپوه به ری ده ستنيشانکراوی پرؤزه له دهسه لاتی گريبه ستکردن، ههروهه به شيک هه بیت بو پرسيار و وه لأم.

سييه م: ته نه ا نه و پرسانه ی نه و رؤزه وروژينراون له کونفراسی پيشکه شکارانی ته ندهر له گه ل نه وانه ی به نامه /ئيمه يل/ فاکس گه يشتون، ده کریت ره چاو بکرين بو هه مووارکردن له لایه ن به رپوه به ری پرؤزه که له کاتی هه مووارکردنی داواکاری بو پيشکه شکردنی ئوفهر. پيوسته بنه ماکانی هه مووارکردنی داواکاری بو پيشکه شکردنی ئوفهر، له بهرزه وهندی پيشکه شکارانی ته ندهر و دهسه لاتی گريبه ستکردن بیت.

چواره م: پيوسته تۆماری روون ياداشت بکريت له سهر هوکاره کانی به شداريپيکردن يان نه کردنی پيشکه شکارانی ته ندهر له کونفراسه که. دهسه لاتی گريبه ستکردن ده توانيت هه مواری به لگه نامه ی که مکردنه وه بکات و دووباره پيشکه شی بکاته وه به پيشکه شکارانی ته ندهری لیستی پوخت.

پينجه م: نابیت گه رهنٹی ته ندهر که پيوسته پيشکه شکاری ته ندهر پيشکه شی بکات، ده ستنی به سهردا بگيریت، ته نه ا له و بارانه دا نه بیت که:

أ- له برگه ی (دووه م) له ماددہی (۲۷) ی رينمايی جيبه جيکردنی گريبه ستکردنه گشتييه کان ژماره (۲) ی سالی ۲۰۱۶ دهقی له سهر کراوه.

ب- پيشکه ش نه کردنی باشترين و کو تا ئوفهر له ماوه ی دياریکراودا.

ج- ههروهه پيشکه ش نه کردنی بو، زه مان يان گه رهنٹی به يپی دؤخی ريککه وتنی پرؤزه که و پاش نه وهی ئوفهره که ی په سهندکرا، يان پابه ندهن بوون به هه م هر جيکی تر پيش واژوکردنی ريککه وتنی پرؤزه که.

شہ شہ م: پیویستہ دەسەلاتی گریبەستکردن راویژ بە لیژنە ی تەکنیکی بکات، لە کاتی دانانی گۆرانکاری لە ریککەوتنی هاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تاییەت و بەلگەنامە ی تەندەر، کە لەوانە یە ببنە هۆی گۆرانکاری ریشەیی و ماددی لە ریکخستنی هاوبە شیکردنی مە ترسیبەکان، هەلسەنگاندنی بەها بەرامبەر پارە یان پیگە ی حکومەت پە یوہست بە بەرپرسیاریتیبە داراییەکان و پابەندیبە داراییە لەناکاوەکان.

ماددە ی (۳۷):

کردنەوہ و هەلسەنگاندنی بەلگەنامە ی داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر (Opening and Evaluation of RFP Documents): پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن ئۆفەرەکان لە کاتی بەسەرچوونی ماوە ی پیشکەشکردن بکاتەوہ، وەک دیاریکراوہ لە داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر، لەو شوینیە ی دیاریکراوہ لە داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر و بەئامادبوونی ئەو پیشکەشکارانە ی تەندەر کە دەخوازن بەشداری بکەن. پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن هەلسەنگاندن و پلەبەندی بکات بۆ تەندەرەکان، لەسەر بنەمای پیوہرە دیاریکراوہکان لە داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر. رینوینی و فۆرمەکانی هەلسەنگاندنی بەلگەنامە ی داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر لە پاشکۆ ی (۵) ی ئەم رینمایبە هە یە. پیویستە کۆ ی پرۆسەکە، لە وەرگرتن و هەلسەنگاندنی تەندەر لەلایەن دەسەلاتی گریبەستکردن تا دەگاتە پەسەندکردن لەلایەن ئەنجومەنی بالای هاوبەشی، لەماوہ یە کدا کە زیاتر نەبیت لە (۱۲۰) سەد و بیست رۆژ پاش بەسەرچوونی وادە ی پیشکەشکردن تەواوبکریت. پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن پابەندیبەت بەم هەنگاو و ریکارانە لە کاتی هەلسەنگاندنی بەلگەنامە ی داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر:

یەکەم: لیژنە ی هەلسەنگاندنی دەسەلاتی گریبەستکردن پیداجوونەوہ ی ئاستی یەکەم دەکات بۆ هەموو لایەنەکانی ئۆفەر و راپۆرتی خۆ ی پیشکەش دەکات بە لیژنە ی تەکنیکی، بۆ پیداجوونەوہ و پیشکەشکردنی راسپاردەکانی، ئەمەش وەک کۆتا بەرھەمی هەلسەنگاندنی رەچاودەکریت.

دووەم: پیویستە لیژنە ی هەلسەنگاندنی دەسەلاتی گریبەستکردن وردبینی بۆ تەواوی ئۆفەرەکان بکات. واتا وردبینی ئۆفەر بۆ دلنیا بوون لەوہ ی هەموو دۆکۆمێنتە داواکراوہکان بە پیی بەلگەنامە ی داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر، یان بەلگەنامە ی تری پیویست، پیشکەش کران. پیویستە لیستی وردبینی ئاماژە بەدات بەسەرچاوەکە لە داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر لەگەل پوختە یەک لەسەر بەلگەنامەکە و ئایا پیشکەش کراوہ یان نا.

سێیەم: تەندەری پابەند ئەو تەندەرە یە کە هەموومەرجەکان بەدیدیەنیبەت بە پیی بەلگەنامە ی داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر. پیویستە بەرپۆہ بەری پرۆژە دلنیا یی بکات لەوہ ی تەنھا تەندەرە پابەندەکان دەچنە قۆناغی هەلسەنگاندنی زیاتر. لەبەرئەوہ، پیویستە تیمەکە بەوریایبەوہ وردبینی بکات بۆ هەموو تەندەرە ی پیشکەشکراوہکان و پشکین بکات بۆ پابەندبوونیان. پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن تۆماری لیستی پابەندبوونی تەندەرەکان بپاریزیت.

چوارہم: ئەو تەندەرانی مەرجه کانی تەواویی و پابەندیان تیدایە، هەلسەنگاندنی وردیان بۆ دەکریت. هەلسەنگاندنی یاسایی جەخت دەخاتە سەر دوو بوار:

أ- پشکنینی پابەندی یاسایی پیشکەشکاری تەندەر و پابەندی یاسایی کۆمپانیا و دۆخی یاسایی کۆمپانیا.

ب- هەلسەنگاندنی سەرنجەکان/هەموارکردنەکانی پیشکەشکارانی تەندەر بۆ ریککەوتنی هاوبەشی نیوان کەرته کانی گشتی و تاییبەت. ئەمە پیکدیت لە: دۆزینەوێ هەموو هەموارکردنە پیشنیار کراوە کان بۆ ریککەوتنی هاوبەشی نیوان کەرته کانی گشتی و تاییبەت و بەراوردکردنی بە نەخشە مەترسییەکانی پرۆژە، کە لە لیکۆلینەوێ کە لکدا ئامادە کراوە، دۆزینەوێ ئاکامەکان لەسەر بەها بەرامبەر پارە، کە لە لیکۆلینەوێ کە لکدا بریاریان لەسەردراوە، هەروەها کارکردن لەگەڵ تیمی هەلسەنگاندنی دارایی بۆ هەلسەنگاندنی پرسەکانی بەها بەرامبەر پارە کە لە لیکۆلینەوێ کە لکدا دیاری نەکراون.

پینجەم: پێویستە دەسەلاتی گرێبەستکردن هەلسەنگاندنی لایەنە تەکنیکییەکانی ئۆفەر ئەنجام بدات. پێویستە پشکنینی پابەندی (due diligence) بکریت بۆ بژاردە تەکنیکییە پیشنیازکراوەکان، بۆ زانینی ئەوێ تا چ ئاستیک هەریەکیک لە بژاردەکان دەکریت بەشپۆهەکی واقعی جیبەجی بکریت لەماوێ دیاریکراودا. پشکنینی خەسلەتە تەکنیکییەکان بە بەراورد بەوانە دەسەلاتی گرێبەستکردن دیاریکردوون لە داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر، ئەمەش بەمەبەستی دیاریکردنی کەموکورییەکان و دڵنیایی کردن لەوێ پرۆژەکە لەئاستی ستانداردە دیاریکراوەکاندا بە داڕێژکردنی خزمەتگوزاری. پێویستە شیکاری بکریت بۆ پێوهرەکانی نەخشەسازی (دیزاین)، بونیاتنان و بەکارخستن، بۆ دڵنیایی کردن لەوێ بژاردە پیشنیار کراوەکان پابەندبە مەرجه کانی دەسەلاتی گرێبەستکردن و سوودیان دەبیت بۆ پرۆژە پیشنیار کراو. پێویستە بەرپۆهەری پرۆژە هەلسەنگاندن بکات بۆ ئاکامەکانی بەها بەرامبەر پارە پرۆژە و ئامادەکردنی لیستی ئەو پرسیارانە پێویستە وەلام بدینەوێ بۆ ئەوێ تەندەرە کە بسپێردریت.

شەشەم: هەلسەنگاندنی ئۆفەری دارایی تەنها سنووردارییە بۆ هەلسەنگاندنی تیچووی پرۆژەکە، بەلکو پیکدیت لە هەلسەنگاندنی تیچووی پرۆژە لەماوێ سووپی ژبانی پرۆژە، پەیکەری کەسایەتی یان کۆمپانیا یان یەکیتی دارایی پیشکەشکاری تەندەر، جووری داراییکردنی پرۆژە، هەروەها ئەنجامدانی هەلسەنگاندنی بەها بەرامبەر پارە بۆ ئۆفەرەکە. پێویستە بەرپۆهەری پرۆژە هەلسەنگاندن بکات بۆ: گونجاویی تیچوو، سەقامگیری و دڵنیایی تیچووێ کانی پرۆژە (بونیاتنان و بەکارخستن)، دڵنیایی، سروشت و تیچووێ کانی داراییکردن، پەیکەری گشتی پرۆژە و بەشداریی پرۆژە، بەها بەرامبەر پارە، گونجاوی پرۆژە بۆ بانکگوزاری (Bankability)، و اتا ئەرک، پەیکەر، دابەشکاری و پلانی دارایی یەکیتی دارایی.

حەفتەم: پىويستە ئەنجامى ھەلسەنگاندىن بەگىشتى برىتى بىت لە ھەلبژاردنى پىشكە شكارى تەندەرى پەسەندكراو و يەك يان دوو پىشكە شكارى تەندەرى يەدەگ. دواى ئەو بەرپۆبەرى پىوژە راپۆرتى ھەلسەنگاندىن ئامادە دەكات و لەگەل ھەموو دۆكۆمىنتە كان پىشكەش دەكرىن بە ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى. پىويستە راپۆرتى ھەلسەنگاندىن پىشكەش بكرىت بە لىژنەى تەكنىكى بۇ پىداچوونەو و پىشكە شكارى راسپاردە كان، پىش وەرگرتنى رەزامەندى ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى.

ھەشتەم: ئەگەر ھىچ پىشكە شكارىكى تەندەر وەك پىشكە شكارى پەسەندكراو دەرئەكەوت، پىويستە بەرپۆبەرى پىوژە رەچاوى پىوئەسى باشتىن و كۆتا ئۆفەر بكات.

نۆبەم: ئەگەر ئەنجامى پىوئەسى داواكارى بۇ پىشكە شكارى ئۆفەر برىتى بوو لە پىشكە شكارى تەنھا يەك تەندەر و ئەو پىشكە شكارى تەندەرە ھەموو مەرجە كانى تىداپىت، دەسەلاتى گرىبە ستردىن دەتوانىت داوا لە پىشكە شكارى تەندەر بكات پىوژەكە جىبەجى بكات دواى وەرگرتنى رەزامەندى ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى.

دەيەم: پىويستە لىژنەى تەكنىكى ھەلسەنگاندىن بكات بۇ رىزبەندى پىشكە شكارانى تەندەر و راسپاردە كانى خۆى پىشكەش بكات بە ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى. لىژنەى تەكنىكى پىداچوونەو دەكات بۇ راپۆرتى ھەلسەنگاندىن ئامادەكراو لەلايەن دەسەلاتى گرىبە ستردىن، بۇ دلئابوون لە دروستى و ھەمەلايەنى شىكارىيە كان. پىويستە لىژنەى تەكنىكى بەتەواوى رازى بىت لە نمرەدانان بۇ پىوئە رەجىاوازە كان و پالپىشت بن بە بەلگە و راستى. پىويستە لىژنەى تەكنىكى راسپاردە كانى خۆى پىشكەش بكات لەسەر ھەنگاونان بۇ قۇناغى دواتر. ھاوكات پىويستە راپۆرت و سەرنجە كان لە شىوئە راسپاردە يەكبخت، لەسەر پىوئەكە و ئەنجامەكەى، كە دواتر پىشكەش دەكرىت بە ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى.

يازەيەم: لەسەر بنەماى راسپاردە كانى لىژنەى تەكنىكى، ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى رەزامەندى دەدات لەسەر پىشكە شكارى تەندەرى پەسەندكراو و رەزامەندى دەدات لەسەر دەستپىكردىن دانوستانە كان لەسەر رىككەوتنى ھاوبەشى.

ماددەى (۳۸):

دانوستانە كان لەگەل پىشكە شكارى تەندەرى پەسەندكراو Negotiations with preferred bidder
پىويستە دەسەلاتى گرىبە ستردىن ئامادەكارى بكات بۇ دانوستان لەگەل پىشكە شكارى يان پىشكە شكارانى تەندەرى پەسەندكراو، لەماوئەى (۵) پىنج رۆژ پاش وەرگرتنى رەزامەندى ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى. پىويستە دەسەلاتى گرىبە ستردىن سەركردايەتى دانوستانە كانى رىككەوتنى ھاوبەشى بكات و پالپىشتى بكرىت لەلايەن لىژنەى تەكنىكى و يەكەى ھاوبەشى. پىويستە دانوستانە كان لەماوئەى (۱۵) پانزە رۆژدا تەواو بكرىن. پىويستە ھەموو دانوستانە كانى ئىوان دەسەلاتى گرىبە ستردىن و پىشكە شكارى تەندەر بەنھىنى ئەنجام بدرىن، بۇ ئەوئەى ناوئەرىكى

ئۆفەرہ کہ نہ گہ یه نریت به پیشکە شکارانی تەندەری کێپرکیکار، پێویستە هیچ لایە نیکی دانوستان، به بی ره زامه ندیی لایه نه که ی تر، زانیاری نه دات به که سی تر له سەر لایه نی ته کنیکی، نرخ یان زانیاری تری بازار، په یوه ست به دانوستانه کان:

یه که م: هەر مەرچ، رینمایی، دۆکۆمێنت یان هەر زانیارییه کی تری په یوه ست به پرۆژه که که ده سه لاتى گریبه ستکردن ده یگه یه نیت به پیشکە شکاریکی تەندەر، پێویستە هاوکات و به یه کسانى بگه یه نریت به هه موو پیشکە شکارانی تری تەندەر، تەنها ئەگەر ئەو زانیارییه تاییه ت بوو به تەنها ئەو پیشکە شکاره ی تەندەر یان ئەم جوړه گه یاندنه ده بیته پێشیلکردنی حوکمه کانی نه پینپاریزی ئەم رینماییه و مادده ی (۳۰) له رینمایی جیبه جیکردنی گریبه ستکردنه گشتییه کان ژماره (۲) سالی ۲۰۱۶.

دووهم: له کاتی دانوستانه کان، نابیت ده سه لاتى گریبه ستکردن هه موارکردن ئەنجام بدات بۆ: بابەتی گریبه ستکردن، هەر پێوه ریکی لیها تووی یان هه لسه نگاندن، که مترین مەرچ و داواکاری، یان هەر مەرچیکی تری ریککه وتنی پرۆژه، که بابەتی دانوستان نین، وه ک دیاریکراوه له داواکاری بۆ پیشکە شکردنی ئۆفەر.

سێیه م: ئاماده کاری بۆ کۆبوونه وه ی به رایى دانوستان پیکدی ت له مانه:

أ- دیاریکردنی ئامانجه کانی دانوستان، روونکردنه وه ی که لینه کان، هه له تیگه یشتنه کان و مەرجه کان،
ب- ئاماده کردنی خشته ی کاتی دانوستانه کان بۆ دلنیا بوون له وه ی ماوه ی تەندەر که به سه رناچیت پێش واژۆکردنی ریککه وتنی هاوبه شی.

ج- دانانی ستراتییژیک، پێشبینی کردنی هه لوێستی لایه نی تاییه ت و ئاماده کردنی وه لامه کان.

د- ناردنی بانگه یشت بۆ پیشکە شکاری تەندەری په سه نکراو بۆ به شداریکردن له کۆبوونه وه ی دانوستان. پێویستە پێشوه خت داوا ی ناو و په لی ئەندامانی تیمی دانوستانکاری لایه نی تاییه ت بکری ت.

چوارهم: پێویستە لیژنه ی ته کنیکی تۆ ماری هه موو به ره وه پێشچوونه کان بکات له به لگه نامه کانی گریبه ست. پاش روونبوونه وه ی ورده کارییه بازرگانیه کان، پێویستە تیمی به پرپوه بردنی گریبه ست ئاماده بن بۆ پرکردنه وه ی که لینی تیچوو شیاوی و که مکردنه وه ی خه سه له ته کانی به ره م، بۆ ئەوه ی تیچووی پرۆژه که گونجاو بیت، به مەرچییک به ها به رامبه ر پاره به پاریزری ت. پاش ریککه وتن له سه ر مەرجه کان، ورده کاریی خاله دانوستان له سه ر کراوه کان و ئەنجامه کان تۆمار ده کری ن و ریککه وتن ده کری ت له سه ر به دوا داچوونی زیاتر بۆ پرسه هه لواسراوه کان له پلانی به پرپوه بردنی گریبه ست، بۆ ئەوه ی زیان نه گات به مەرجه ریککه وتن له سه ر کراوه کان و ماوه ی دیاریکراو. پێویستە ئەنجومه نی بالای هاوبه شی راسپاردنه کانی خو ی پیشکە ش بکات له سه ر کۆبوونه وه کان و پشتر ستر ستر کردنه وه ی نوو سراو له پیشکە شکاری په سه نکراو وه ربگری ت له سه ر دروستی تۆماره کان و کۆنووسی دانوستانه کان.

پینچہم: دواتر راسپارده کان پیشکەش دەکریت بە دەسەلاتی گریبەستکردن. دەکریت راسپارده کانی ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی لەسەر ئەمانەبن: سپاردنی گریبەست بە پیشکەشکاری تەندەری پەسەندکراو، پەپرەوکردن و جیکردنەوہی ریککەوتنی گەلەکراو لە ئەنجامی دانوستانەکان، ھەموارکردنی ئامانجەکانی دانوستان و ئەنجامدانی دانوستانی زیاتر، داواکردن لە پیشکەشکاری تەندەر باشترین و کۆتا ئۆفەر پیشکەش بکات، یان ھەلۆەشاندنەوہی دانوستانەکان لەگەڵ پیشکەشکاری تەندەر.

شەشەم: کاتیک پیشکەشکاری تەندەری پەسەندکراو ئاشکرا نەبوو، دەسەلاتی گریبەستکردن دەتوانیت داوا لە پیشکەشکارانی تری تەندەر بکات باشترین و کۆتا ئۆفەری خۆیان پیشکەش بکەن سەبارەت بە ھەموو بوارەکانی ئۆفەرەکانیان و نابیت دانوستانی لەسەر بکریت. پێویستە داواکارییەکی بەنووسراو پیشکەش بکریت و شیواز، شوین و کاتی پیشکەشکردنی باشترین و کۆتا ئۆفەر دیاری بکات. سەبارەت بە پرۆژە سادەکان کە پەیوەستن بە بەخشینی ئیمتیاز بۆ بەرپۆەبردنی ژیرخانی ئیستا، دەسەلاتی گریبەستکردن دەتوانیت پرۆسە باشترین و کۆتا ئۆفەر پەپرەوبکات و پیشکەشکاری تەندەری پەسەندکراو ھەلبژیریت لەسەر بنەمای ئەنجامەکانی ھەلسەنگاندنی ئۆفەرەکان.

حەفتەم: پێویستە ئەنجامی دانوستانە پەسەندکراوەکان لە نووسراوی پەسەندکردنی تەندەر دیاری بکرین و بکریتە بەشیک لە ریککەوتنی ھاوبەشی نیوان کەرەتەکانی گشتی و تاییەت.

ھەشتەم: کاتیک دانوستانەکان دەستپێدەکەن لەگەڵ پیشکەشکاری تەندەر کە نمرە دووھمی ھیناوە، نابیت دەسەلاتی گریبەستکردن دانوستانەکانی پیشتر دەستپێبکاتەوہ و پێویستە پیشکەشکاری تەندەری رەسەن (یەکەم) بەنووسراو ئاگاداربکریتەوہ لە ھۆکارەکانی ھەلۆەشاندنەوہی دانوستانەکان.

نۆیەم: پێویستە خستە بەرای ئامادەبکریت بۆ واژۆکردنی ریککەوتنی ھاوبەشی. پێویستە ریککەوتنی ھاوبەشی بەرجەستە کۆتا ریککەوتن بکات کە لایەنەکان پێیگەیشتوون پەیوەست بە:

أ- ماوہی پێویست بۆ واژۆکردنی ریککەوتنی ھاوبەشی لەلایەن پیشکەشکاری سەرکەوتوو پاش سپاردنی گریبەست.

ب- پیشمەرچە دیاریکراوەکان بۆ واژۆکردن، وەک دانیایی (تامین)، گەرەنتی ئەدا کە داواکراون لەلایەن دەسەلاتی گریبەستکردنەوہ، پیکھینانی کۆمپانیای پرۆژە و ماوہی دیاریکراو بۆ کارابوونی ریککەوتنی دارایی پاش واژۆکردنی ریککەوتنی ھاوبەشی.

دەیەم: پاش تەواوبوونی دانوستان، پێویستە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی، ریککەوتنی کۆتایی ھاوبەشی ئامادەبکات. پێویستە نوینەری وەزارەتی دارایی و ئابووری لە لیژنە تەکنیکی، دووبارە پشتراستی گونجاوی پابەندییە داراییەکان و بەرپرسیاریتیە داراییە لەناکاوەکان بکات.

يادىهه: ئەگەر پەيوەندىدار بوو، پىويستە لىژنەى تەكنىكى رىككەوتنى ھاوبەشى پىشكەش بىكات بە لايەنى رىكخەرى كەرتى پەيوەندىدار، بە تايىبەت بۇ رىككەوتنى ئەو پرۆژانەى پىويستىيان بە ۋەرگرتنى كرى و رسوم ھەيە لە بەكاربەران. پىويستە ئەم رىككەوتنانە ھەلسەنگاندىيان بۇ بىكرىت لە لايەن دەسەلاتى رىكخەرى ئەو كەرتە و رەزامەندى پىبدرىت بە پىي رىنمايىبە كانى مۆلە تىپىدان لەو كەرتەدا.

ماددى (۳۹):

دانوستانى راستەوخۇ Direct negotiations

ئەگەر لە ئەنجامى داواكارى بۇ پىشكەش كەردنى ئۆفەر، تەنھا يەك پىشكەشكارى تەندەرى لىھاتوو ئۆفەرى پىشكەش كەرد، پىويستە دەسەلاتى گرىبەستكەردن دووبارە بانگەواز بىكاتەۋە بۇ ۋەرگرتنى ئۆفەرى زىاتر. دووبارە بانگەواز كەردن تەنھا ئەو كاتە روودەدات كە دەسەلاتى گرىبەستكەردن لىكۆلىنەۋەى كەرد لە ھۆكارە كانى بەدەنگەۋەنە ھاتنى بانگەۋازەكە و زانىنى ئەۋەى ئايا پىۋەرە كانى لىھاتوو پى بەگونجاۋى دىارى نەكراۋن يان نەخشەسازى پرۆژەكە گونجاۋ و روون نىيە، ھەرۋەھا پاش گرتنەبەرى رىكارى چارەسەرى، ۋەك ھەموار كەردنەۋە و نوپىكەردنەۋەى پىويست بۇ دۆكۆمىنتەكان. ئەگەر پاش دووبارە بانگەواز كەردنەۋە، تەنھا يەك پىشكەشكارى لىھاتوو ئۆفەرى پىشكەش كەرد، دەسەلاتى گرىبەستكەردن دەتوانىت دانوستانى راستەوخۇ لەگەل ئەو تاكە پىشكەشكارە ئەنجام بەدات. دانوستانى راستەوخۇ رىگەپىدراۋە لە دۇخى تايىبەت، ۋەك ھۆكارى پەيوەست بە ئاسايشى نىشتىمانى، ھەرۋەھا لەو كەيسانەى كە سەرچاۋەى پىويستى پرۆژە تەنھا مولكى لايەنىكى دىارىكراۋە، يان ھەر پرۆژەيەكى تر كە ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى رىگەى پىدەدات و دانوستانى راستەوخۇ تەنھا بە رەزامەندى ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى دەبىت.

ماددى (۴۰):

ئۆفەرى بانگەپىشتنەكراۋ (unsolicited proposals (USP)): گرىبەستكەردن بۇ ئۆفەر يان تەندەرى

بانگەپىشتنەكراۋ پىويستە پەپرەوبىكرىت كاتىك:

أ- داھىنان و مافى مولكەدارى پەيوست بە نەخشەسازى و ئەندازەى پرۆژەى پىشنىار كراۋ و تىچۋوۋەكانى ئامادەكارى و نەخشەسازى رەچاۋكرابن.

ب- لىكۆلىنەۋەى كە لك ئەنجامدرا بىت و خواستى كەم ھەبىت لە ناو ۋەبەرھىنەرانى تايىبەت بۇ جىبەجىكەردنى پرۆژە پىشنىار كراۋەكە.

ج- ئەم ئۆفەرئانە پەيوەست نىن بەو پرۆژانەى رىكارەكانى گرىبەستكەردن دەستىپىكراۋە يان بانگەۋازى بۇ كراۋە.

ماددهی (۴۱):

ریکاره کانی ئۆفهری بانگهیشتنه کراو (Processing of Unsolicited Proposals)

ریکاره کانی مامه له کردن له گه ل ئۆفهری بانگهیشتنه کراو ئه مانه ن:

یه که م: پێویسته قوناغی به راییی هه بیته بۆ ئه وهی خوازیاران ئۆفهری بانگهیشتنه کراوی به راییی و کورت پێشکەش بکه ن به ده سه لاتی گریبه سته کردن. مه به ست له م قوناغه:

أ- پشته راست کردنه وهی ئه وهی ئۆفهری بانگهیشتنه کراو مه رجه کان به دیده هینیت.

ب- پێشوه خت دانانی ریساکانی به پێوه بردن و مامه له کردن له گه ل کۆتا ئۆفهری بانگهیشتنه کراو.

دووه م: پاش وه رگرتن و پشکنینی به راییی ئۆفهری بانگهیشتنه کراو، پێویسته ده سه لاتی گریبه سته کردن پێشکەشکاری ئۆفهر ئاگادار بکاته وه له وهی پرۆژه که له به رژه وه ندی گشتییه یان نا، له گه ل ره چاو کردنی گونجاوی ریکاره کانی گریبه سته کردنی و گونجاوی مه ترسییه کانی پرۆژه پێشنیار کراوه که.

سییه م: پێشکەشکاری ئۆفهری بانگهیشتنه کراو و ده سه لاتی گریبه سته کردن یاداشتی لیکتیگه یشتن واژۆده کهن بۆ پشته راست کردنه وهی پابه ندبوون به م رینماییه.

چوارم: له سه ر بنه مای هه لسه نگانندی به راییی، ئه گه ر ده سه لاتی گریبه سته کردن بریاریدا که ئۆفهری بانگهیشتنه کراو له به رژه وه ندی گشتییه، پێویسته ده سه لاتی گریبه سته کردن ئۆفهره بانگهیشتنه کراوه که و ئه نجامی هه لسه نگاننده که ی بنپیریت بۆ لیژنه ی ته کنیکی و ئه نجومه نی بالای هاوبه شی.

پینجه م: ئه گه ر بریاردا پرۆژه که له به رژه وه ندی گشتییه و ره زامه ندیی به راییی پیدرا له لایه ن لیژنه ی ته کنیکی و ئه نجومه نی بالای هاوبه شی، پێویسته ده سه لاتی گریبه سته کردن داوا له پێشکەشکاری ئۆفهر بکات، کۆتا ئۆفهری بانگهیشتنه کراوی ورد و هه مه لایه ن پێشکەش بکات، به له خوگرتنی زانیاری له سه ر پرۆژه ی پێشنیار کراو بۆ ئه وهی ده سه لاتی گریبه سته کردن بتوانیت:

أ- هه لسه نگانندی پێویست بکات بۆ لیهاتوو ییه کانی پێشکەشکاری ئۆفهر، که لکی ته کنیکی و ئابووری پرۆژه که، هه لسه نگانندی لیکۆلینه وهی که لک، شیکاری کاریگه ر ییه ژبنگه ییه کان و زانیاری پێویست له سه ر بیرو که یان ته کنه لو جیای پێشنیار کراو له ئۆفهره که دا.

ب- بریاردان له سه ر که وتنی پرۆژه که ئه گه ر به و شیوه یه ی که پێشکەشکاراوه جیبه جی بکریته و به پێی ئه و مه رجانیه ی جیگه ی ره زامه ندیی ده سه لاتی گریبه سته کردن.

شه شه م: له کاتی ره چاو کردنی ئۆفهری بانگهیشتنه کراو، پێویسته ده سه لاتی گریبه سته کردن ریز له مافی خاوه نداریتی هزری و مافی به ته نهایی (حصری) تر بگریته، که له ئۆفهره که دا ئاماژه یان پیدراوه یان به شیکن له ئۆفهره که.

حه فته م: نابیت ده سه لاتی گریبه سته کردن ئه و زانیارییه نه به کار به یینیت که پێشکەشکاری ئۆفهر خۆی یان نوینه ره که ی پێشکەشی کردوون، په یوه ست به ئۆفهری بانگهیشتنه کراو، ته نها بۆ مه به ستی هه لسه نگانندی ئۆفهره که نه بیته یان ته نها له پاش وه رگرتنی ره زامه ندیی پێشکەشکاری ئۆفهر.

ہشتہم: پیویستہ دہسہلاتی گریبہستکردن لہکاتی رتکردنہ وہی ئوفہر، کوپی ہہموو دوکویمینتہ پیشکەشکاراوەکان بگەرینیتتہوہ بۆ پیشکەشکاری ئوفہر، ئەگەر لایەنەکان ریککەوتنی پیچەوانە ی ئەوہیان نەکردبیت.

نۆیەم: ئەگەر ئوفەری بانگھێشتنەکراو پەیوہندیدار نەبیت بە مافی خواوەنداریتی ہزرپی یان مافی تری بەتەنھایی (حصری)، دەکریت دہسہلاتی گریبہستکردن بریاربەدات:

أ- ئەنجامە چاوەروانکراوەکانی پرۆژەکە بەدیھینرین بەبێ بەکارھینانی مافی خواوەنداریتی ہزرپی، یان مافی تری بەتەنھایی، کە مولکی پیشکەشکاری ئوفەرن یان لایەن ئەوہوہ پیشنیار کراون.
ب- بیروکە یان تەکنەلوجیای پیشنیار کراو دہگمەن یان نوێ نییە. لہ دوخی لہم جوڑەدا، پیویستہ دہسہلاتی گریبہستکردن، ئەگەر بریاریدا پرۆژەکە جیبەجی بکات، دەستبکات بە ریکارہ ئاساییەکانی گریبہستکردن بەپیی (بەشی سییەم) لہم رینمایییە. نابیت نرخی ئوفەری پیشکەشکاراوە لایەن پیشکەشکاری ئوفەری رەسەن بلاوبکریتتہوہ و پیویستہ داوا لہ پیشکەشکاری ئوفەر بکریت ئوفەریکی فەرمی نوێ پیشکەش بکات. پیویستہ پیشکەشکاری ئوفەر بانگھێشت بکریت بۆ بەشداریکردن لہ ریکارہکانی گریبہستکردن بەپیی بەشی سییەم لہم رینمایییە و لہژیر رۆشنایی مەرجهکانی یاداشتیی لیکتییگەیشتن دەتوانریت:

- ۱- قەرەبوو بکریتتہوہ بەرامبەر تیچووہ پەیوہستەکان بە ئامادەکردنی ئوفەری بانگھێشتنەکراو،
- ۲- ئیمتیازاتی تری پیبدریت وەک لہ یاداشتیی لیکتییگەیشتندا دیاریکراون، وەک مافی پاریزراوی پیشکەشکاری رەسەن بۆ بەشداریکردن لہ قوناغی پیشکەشکردنی باشترین و کوٹا ئوفەر. پاش وەرگرتنی ھەلسەنگاندن و نمرە و ریزبەندی ئوفەرەکان، پیویستہ دہسہلاتی گریبہستکردن دوو باشترین ئوفەری لہپیش ھەلبژیریت بۆ بەشداریکردن لہ قوناغی دووہم کە پەیوہستہ بە پیشکەشکردنی باشترین و کوٹا ئوفەر. پیویستہ پیشکەشکاری ئوفەری رەسەن بانگھێشت بکریت بۆ بەشداریکردن لہ قوناغی دووہم، تەنانەت ئەگەر ئوفەری پیشکەشکاری رەسەن لہناو ئوفەرە ھەلبژیردراوہکاندا نەبیت.

دەییەم: ئەگەر ئوفەری بانگھێشتنەکراو پەیوہست بوو بە مافی خواوەنداری ہزرپی یان مافی بەتەنھایی تر، پیویست ناکات دہسہلاتی گریبہستکردن ریکاری گریبہستکردن ئەنجام بەدات بەپیی بەشی (سییەم) ئەم رینمایییە. بەلام دہسہلاتی گریبہستکردن دەتوانیت ھەندیک برگە بەراوردکاری لہ ئوفەری بانگھێشتنەکراو وەرگریت و پیناسەییەکی بەرھەم و پیکھاتە سەرەکییەکانی ئوفەرەکە بلاوبکاتتہوہ لہگەل بانگھێشت بۆ پیشکەشکاری تر بۆ پیشکەشکردنی ئوفەر لہ کاتی دیاریکراو. ئەگەر ھیچ ئوفەریک نەگەیشت، دہسہلاتی گریبہستکردن دەتوانیت دەستبکات بە دانوستان لہگەل پیشکەشکاری رەسەن. ئەگەر دہسہلاتی گریبہستکردن ئوفەری پیگەیشت لہ وەلامی

بانگھیشتی دہرکراو بہ پیئی ئەم برگہیہ، ئەوا پیویستہ دە سەلاتی گریبە ستکردن پێشکە شکاران بانگھیشت بکات بۆ دانوستان. ئەگەر دەسەلاتی گریبە ستکردن ژمارەییەکی زۆر ئۆفەری پێگەیشت، کە لەوانەییە پێداوستییەکانی ژێرخان دابین بکەن، پیویستە دەسەلاتی گریبە ستکردن داوای پێشکە شکردنی ئۆفەر بکات بە پیئی بەشی (سییەم) ی ئەم رینمایییە و رەچاوکردنی ھەر ھاندەر و ئیمتیازیک کە دەدریئ بەو پێشکە شکارە ی ئۆفەرە بانگھیشتنە کراوہ کە ی پێشکە ش کردوہ.

ماددە ی (٤٢):

ریککەوتنی پرۆژە ی ھاوبەشی (PPP Project Agreement)

پیویستە دە سەلاتی گریبە ستکردن ریککەوتنی پرۆژە لە گەڵ پێشکە شکاری سەرکەوتوو بە ستیت. پیویستە ریککەوتنی پرۆژە ی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تاییبەت بە لای کەمەوہ ئەمانە ی خوارەوہ لە خۆبگریئ:

یەکەم: ماف و ئەرکەکانی دەسەلاتی گریبە ستکردن و لایەنی تاییبەت، وەک ئاستی خزمەتگوزاریی داواکراو بۆ پێشکە شکردن لە لایەن ھاوبەشی تاییبەت .

دووہم: ماوہی ریککەوتنی پرۆژە.

سییەم: دیاریکردنی سنووری مولکی گشتی و دابینکردن و رادە ستکردنی مولکی گشتی بۆ ھاوبەشی تاییبەت.

چوارەم: پەیکەری پیویست بۆ بەرپۆہ بردن لە لایەن ھاوبەشی تاییبەت بۆ ئەدای خۆی.

پینجەم: دابینکردنی ھاوکاری و پالپشتی لە لایەن دەسەلاتی گریبە ستکردن بۆ ھاوبەشی تاییبەت لە وەرگرتنی مۆلەت و رێپێدانە پیویستەکان بۆ جیبە جیکردنی پرۆژە کە.

شەشەم: ریکخستەنە داراییەکان، وەک سەرچاوە و جووری پارەدان بە ھاوبەشی تاییبەت، کۆنترۆلی دارایی، میکانیزمەکانی وردبینی و لێپرسینەوہی دارایی و مەرچەکانی پێشکە شکردنی راپۆرتی دارایی.

حەفتەم: دابە شکردنی مەترسییەکان لە نیوان ھەردوو لایەن.

ھەشتەم: چارەسەرە بەردەستەکان بۆ ھەردوو لایەن لە کاتی دروستکردنی گرفت بۆ کارکردن لە لایەن لایەنە کە ی ترەوہ.

نۆیەم: گەپاندنەوہ و رادە ستکردنی مولک و ھەبووہکان بۆ دەسەلاتی گریبە ستکردن لە کاتی بەسەرچوونی ریککەوتنی پرۆژە.

دەییەم: مەرچ و ریکارەکانی ھەموارکردنی ریککەوتنی ھاوبەشی.

یازدەییەم: یاسا بەرکارەکان لە کاتی جیبە جیکردنی پرۆژە.

دوازدهیهه: یه کلاکردنه وهی ناکوکییه کان و بژاردهی یاسا و دیاریکردنی ریگهی یه کلاکردنه وهی ناکوکییه کان.

ماددهی (۴۳):

یه سه ندرکردنی ره شنووسی ریگکه وتنی هاوبه شی (Approval of draft PPP Agreement)

پیویسته بهم شیویهی خواره وه ره زامه ندی و یه سه ندرکردنه کان بۆ ریگکه وتنی هاوبه شی نیوان که رته کانی گشتی و تایبته وهر بگیری، له ماوهی (۵) پینج رۆژ دواي کۆتایی دانوستانه کان:

یه کهه: له سه ر بنه مای کۆتا په یکه ری پرۆژه و تهنده ری پیشکه شکراوی په سهند، وه زاره تی دارایی و ئابووری پیشکین ده کات بۆ ههر گۆرانکارییه ک له گۆراوه کانی پرۆژه که له میانهی پرۆسه ی گریبه سترکردن یان دانوستان و کاریگه رییان له سه ر ئاکامی دارایی پرۆژه که، ههروه ها بۆ ههر گۆرانکارییه ک له ئابووری گشتی یان گۆراوی تر که کاریگه ری ده بیت له سه ر توانای دارایی حکومت. پیویسته وه زاره تی دارایی و ئابووری راپۆرتی پرۆژه که بگه رینیته وه بۆ ده سه لاتی گریبه سترکردن ئه گه ر گه یشته ئه و ئه نجامه ی که: گۆرانکاری گه وره کراوه (له لایهن ئۆفهری پیشکه شکاریان ده سه لاتی گریبه سترکردن) له یابه ندییه داراییه کان و یابه ندییه له ناکاوه کان، ئه مه ش واده کات پرۆژه که تیچوو وه که ی گونجاو نه بیت، یان دۆخی دارایی حکومت گۆراوه، کاریگه ری دارایی ده کریت که مبرکیتته وه له ریگهی په یکه ره ندی باشتری مه ترسییه کان، یان ئه گه ر په یکه ری پرۆژه که که موکوری تری تیدا بیت. له کاتی گه راندنه وهی راپۆرتته که بۆ ده سه لاتی گریبه سترکردن، پیویسته وه زاره تی دارایی و ئابووری سه رنج پیشکه ش بکات له سه ر که موکورییه ده ستنیشانکراوه کان و راسپارده پیشکه ش بکات بۆ به ره وه پیشبردن.

دووهه: ئه گه ر وه زاره تی دارایی و ئابووری گه یشته ئه و ئه نجامه ی که مه ترسییه داراییه کانی پرۆژه که گونجاون، پیویسته ره زامه ندی خۆی بدات له گه ل روونکردنه وهی برپاره که ی و ئاگادارکردنه وهی ده سه لاتی گریبه سترکردن بۆ به رده وامبوون له ریکاره کان.

سییهه: پیویسته ده سه لاتی گریبه سترکردن (۷) حه وت رۆژ مۆله ت بدات به پیشکه شکاریانی تهنده ر بۆ پیشکه شکردنی سکالا و پیویسته ده سه لاتی گریبه سترکردن به نوو سراو وه لآمی ئه م سکالایانه بداته وه. پیویسته پاش به سه رچوونی ماوه ی سکالا، ده سه لاتی گریبه سترکردن به رده وام بیت له سپاردنی گریبه ست به یپی ئه نجامه کانی دانوستانه کان. ده سه لاتی گریبه سترکردن یابه ند نییه به ره چاوکردنی داواکاری بۆ پیداچوونه وه یان دووباره ره چاوکردنه وه که پیشکه شکاریانی تهنده ر پیشکه شی ده که ن پاش سپاردنی گریبه ست به پیشکه شکاری تهنده ری سه رکه وتوو.

چوارهه: پیویسته ده سه لاتی گریبه سترکردن له ماوه ی (۵) پینج رۆژ پاش به سه رچوونی ماوه ی سکالا، گریبه ست بسپیریت به پیشکه شکاری تهنده ری سه رکه وتوو.

ماددهى (۴۴):

واژۇكردنى رىككەوتنى پرۆژه (PPP Agreement signature)

پيشمەرجه كانى واژۇكردنى رىككەوتنى ھاوبەشى بەپىي پرۆژه جياوازن، بەلام پىويستە تەباين لەگەل ناوهرۆكى داواكارى بۇ پيشكەشكردنى ئۆفەر (RFP) و ماددهى (۳۵) و ماددهى (۳۸) ى ئەم رېنمايىه برپاربدرىت لەسەر دانوستانەكان. پىويستە رىككەوتنى پرۆژه تۆماربكرىت و بەپىي رېنمايىه بەيوەندىدارەكان وىنەى لى رەوانەبكرىت.

ماددهى (۴۵):

كات و ماوہكانى گرىبەستى ھاوبەشى Timelines for PPP procurement

پىويستە دەسەلاتى گرىبەستكردن و يەكەى ھاوبەشى رەچاوى ئەم وادە و ماوانە بكەن، بۇ بەدەپىننى كارايى لە گرىبەستكردنى پرۆژهى ھاوبەشى نىوان كەرتەكانى گشتى و تايبەت؛ ئەم وادە و ماوانە بەشپوھى خشتە لە پاشكۆى (۷ - أ) و بەشپوھى ھىلكارى لە پاشكۆى (۷ - ب) روونكرانەتەوہ:

يەكەم: پىويستە دەسەلاتى گرىبەستكردن بەلاى كەمەوہ ماوہى (۱۵) پانزە رۆژ دەرفەت بدات، پاش راگە ياندنى پرۆژەكە و بانگھىشتى داواكارى بۇ دەربىرىنى خواست، بۇ ئەوہى وەبەرھىنەرە خوازيارەكان بتوان وەلام بدەنەوہ.

دووەم: دەسەلاتى گرىبەستكردن بەراوئىز لەگەل لىژنەى تەكنىكى و يەكەى ھاوبەشى، لىستى پوخت (شۆرت لىست) ى پيشكەشكارانى تەندەر ئامادە دەكەن و پيشكەشى دەكەن بە ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى بۇ مەبەستى پەسەندكردن يان رەتكردنەوہ لەماوہى بەلاى زۆرەوہ (۳۰) سى رۆژ پاش كۆتا وادە بۇ پيشكەشكردنى دەربىرىنى خواست.

سېئەم: دەسەلاتى گرىبەستكردن بەراوئىز لەگەل لىژنەى تەكنىكى و يەكەى ھاوبەشى، پاش رەزامەندىي ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى بەپىي ئەم رېنمايىه، پىويستە بەستەى داواكارى بۇ پيشكەشكردنى ئۆفەر و زانيارىيە ھاوييچەكان ئامادەبكەن و بيگەيەنن بە پيشكەشكارانى تەندەرى ھەلبۇزۇردراو لەماوہى (۱۵) پانزە رۆژ لە پاش پەسەندكردنى لىستى پوختى پيشكەشكارانى تەندەر لەلايەن ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشىيەوہ.

چوارەم: پىويستە دەسەلاتى گرىبەستكردن بەلاى زۆرەوہ (۱۵۰) سەد و پەنجا رۆژ لە رۆژى دەركردنى داواكارى بۇ پيشكەشكردنى ئۆفەر، مۆلەت بدات بە پيشكەشكارانى ھەلبۇزۇردراو بۇ پيشكەشكردنى ئۆفەرەكانيان.

پېنجەم: ھەلسەنگاندنى ئۆفەرەكان لەلايەن دەسەلاتى گرىبەستكردن و لىژنەى تەكنىكى و پيشكەشكردن يان بە ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى بۇ پەسەندكردن، پىويستە لەماوہى كەدا كە زياتر نەبىت لە (۱۲۰) سەد و بىست رۆژ ئەنجام بدرىن لە رىككەوتى پيشكەشكردنى ئۆفەرەكان بە دەسەلاتى گرىبەستكردن.

شەشەم: پىۋىستە دەسەلاتى گرىبەستىكردن، پىشكەشكارى ھەلبۇزدرارو، لىژنەى تەكنىكى و ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى لە ماوھىەك كە لە (۵) پىنج رۇژ زىاتر نەبىت ئامادەكارى بكن بۇ دانوستان و دەستبكن بە دانوستان بەپىى ماددەى (۳۹)ى ئەم رىنمايىە.

حەفتەم: نابت دانوستانەكانى پرۇژە لە (۱۵) پانزە رۇژ زىاتر بىت، يان بەپىى برپارى ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى دەبىت.

ھەشتەم: پىۋىستە يەكەى ھاوبەشى كۇتا دەقى رىككەوتنى پرۇژەى ھاوبەشى لەكۇتايى دانوستانەكان پىشكەش بكات بە وەزارەتى پلاندانان، وەزارەتى دارايى و ئابوورى و دەستەى وەبەرھىنان بۇ مەبەستى پىداچوونەوھى ھاوتەرىب و رەزامەندىى كۇتايىان لە ماوھىەك كە لە (۵) پىنج رۇژ زىاتر نەبىت.

نۆبەم: پىۋىستە دەسەلاتى گرىبەستىكردن ماوھى (۷) حەوت رۇژ بدات بە پىشكەشكارانى تەندەر بۇ سكالاكردن سەبارەت بە پرۇژەى ھەلبۇزاردنى پىشكەشكارى تەندەرى سەركەوتوو، ھەروھەا وەلامى ئەم جۇرە سكالايانە بداتەو، دەسەلاتى گرىبەستىكردن دەتوانىت سپاردنى گرىبەست ئەنجام بدات، لە ماوھى (۵) پىنج رۇژ پاش بەسەرچوونى ماوھى سكالاً.

دەيەم: سە بارەت بە ئۇفەرى بانگھىشتەنەكراو، ئەنجومەنى بالاي ھاوبەشى دەسەلاتى ھەيە بۇ ديارىكردنى كات و ماوھى جياواز بۇ گرىبەستىكردن و پىشكەشكردنى راوئز بە دەسەلاتى گرىبەستىكردن و لايەنى تايىبەت. سە بارەت بە كات و ماوھى تەرخانكراو بۇ ھەر يەككە لە ھەنگاۋەكان.

بەشى چوارەم

جىبەجىكردنى پرۇژەى ھاوبەشى و بەرپوۋەبردنى رىككەوتن
PPP Project Implementation and Agreement Management

ماددەى (۴۶):

پىكھىنانى كۇمپانىيى پرۇژەى ھاوبەشى Incorporation of PPP Project Company

دەسەلاتى گرىبەستىكردن يان لايەنى تايىبەتى يان ھەردووكيان سەركەوتوو كۇمپانىيى پرۇژە پىككەھىنن، بۇ مەبەستى تايىبەتى جىبەجىكردنى پرۇژەى ھاوبەشى و ھەموو ماف و ئەرەكانى لايەنى تايىبەت/يەككىتى دارايى دەگويزىتەوھە بۇ ئەو كۇمپانىيى پىكھىنراوھە. سەرمایەى پىۋىست بۇ پىكھىنانى پرۇژەى كۇمپانىيى برپارى لەسەر دەدرىت لەژىر رۇشنايى ئۇفەرى پىشكەشكارا لە لايەن وەبەرھىنەرى سەركەوتوو، كە بۇتە بەشكىك لە رىككەوتنى پرۇژە. پرۇسەى پىكھىنانى كۇمپانىيى پرۇژەى ھاوبەشى بەپىى ياسا بەركارەكانى ھەرىمى كوردستان دەبىت.

ماددهي (٤٧):

ماف و ئهركه كاني هاوبه شي تاييه ت Rights and Obligations of the Private Partner

پيويسته له ريككه وتني هاوبه شي، به وردى ئاماژه بدري ت به هموو ماف و ئهركه كاني ههردوو لايه ني ريككه وتنه كه. ده كرپ ت به ره زامه ندى ئه نجوومه ني بالاي هاوبه شي هاندر، ئا سانكارى و ليخوشبوون (باج، گومرگ، كارمه ندان، هتد...)، كه به رده ستن بو وه به رهينه راني ناوخويى و بياني، پيشكه ش بكرين به هاوبه شي تاييه ت له پرژه ي هاوبه شي. ده سه لاتي گرييه ستردن، به ره زامه ندى ئه نجومه ني بالاي هاوبه شي، ده تواني ت هاندرى زياتر پيشكه ش بكات بو پرژه ي دياريكراوى هاوبه شي، كه په يوه ستن به كه رته كه وه. پيويسته ليستى كو ي هاندر و ئا سانكارى و ليخوشبوونه به رده سته كان بو لايه ني تاييه ت له ريككه وتني هاوبه شي، له گه ل داواكارى بو پيشكه شكردى ئوفه ر دابين بكرپ ت بو پيشكه شكاراني هه ل بژبدر او. هاوكات پيويسته گف توگو له سه ر ئه م هاندر و ليخوشبوونانه بكرپ ت، له كاتي دانوستانه كان و ئاماژه دان به چوني تى دابينكرديان بو لايه ني تاييه ت له ريككه وتني هاوبه شي. هه موو ئهرك و به رپرسيارتييه كان به پيى ياسا كاني هه ري مي كوردستان كه هه موو وه به رهينه ران ده گريته وه (مو له ت، وه رگرتنى زه وي، رينه ماييه ژينگه ييه كان، هتد) هاوكات هاوبه شي تاييه تيش ده گرنه وه له پرژه ي هاوبه شي. هاوبه شي تاييه تى بياني ده بيت پابه نديت به ياساي وه به رهينان و ياسا په يوه نديداره كاني تر، ته نها ئه و كاته نه بيت كه ريككه وتن كراوه له سه ر به ده ركارى (استثناء) تاييه ت بو پرژه ي دياريكراوى هاوبه شي. هه ر پرسيار يان روونكر دنه وه يه كي داواكراو له لايه ن هاوبه شي تاييه ت، پاش واژوكر دنى ريككه وتني هاوبه شي، كه پي ده چي ت ئه و پرسانه له ريككه وتنه كه دا يه كلانه كرابنه وه په يوه ست به ماف و ئهركه كانيان له سايه ي ياسا به ركاره كان، پيويسته ئاراسته ي يه كه ي هاوبه شي بكرپ ت. پيويسته يه كه ي هاوبه شي ئه و پرسانه ره وانه ي ده سته ي وه به رهينان بكات كه په يوه ستن به حوكمه كاني ياساي وه به رهينان و ريخوشكر دن بو چاره سه ري پرسه كان به پيى ياساي وه به رهينان و ريككه وتني هاوبه شي، ئه مه ش پيويسته ي به ره زامه ندي ئه نجومه ني بالاي هاوبه شي هه يه.

ماددهي (٤٨):

پيكه ياني تيمي به رپوه بردنى ريككه وتني هاوبه شي

Appointment of a PPP Contract Management team

سه رو كي ده سه لاتي گرييه ستردن به رپرسه له برپاردان له سه ر پيكه اته ي تيمي به رپوه بردنى ريككه وتني هاوبه شي نيوان كه رته كاني گشتى و تاييه ت، هه روه ها له چوني تى به كارخستنيان وشيواز و كاتي داواكر دنى پسپوري زياتر (به پيى مه وداى بودجه ي ته ر خانكراو). پيويسته ده سه لاتي گرييه ستردن له ميانه ي جيبه چيكر دنى پرژه كه ئه م دابينكار ييانه ئه نجام بدات:

يه كه م: به رپوه به ري پرژه به رپرسياره له هه ماهه نكيكر دنى كاره كان و دابينكر دنى پيداويستيه كاني تيمي به رپوه بردنى ريككه وتني پرژه ي هاوبه شي، بو دلنيا بوون له كارايى و ته بايى پرؤسه ي به رپوه بردنى ريككه وتني پرژه ي هاوبه شي.

دووم: جوڑی سپوڑی و کارامہیہ پیویستہ کان جیاواز دہن بہ پیی قوناغہ کانی سووڑی ژیانی ریککھوتنی هاوبہشی. پیویستہ پیکھاتہی تیمہ کہ رهنگدانہوہی ئەو کۆمہلہ کارامہیہ بیت کہ پیویستن بۆ لەئەستۆگرتنی بەرپرسیارپیتیہ کانی ریککھوتنی هاوبہشی لە ھەر یەکیک لە قوناغہکان. پیویستہ دەسەلاتی گریبە ستکردن پلانی رادە ستکردنی ھەبیت بۆ ئەوہی کارمەندە سەرەکیہ کانی بتوانن گۆرانکاریہ کان بە باشی بەرپۆہبەن. پیویستہ پلانہ کہ نەرمیی (مرونة)ی تیدابیت بۆ زامنکردنی کوالیتی بەرپۆہبردنی بەردەوام و جیکردنەوہی گۆرانکاریہ کان.

سییەم: پیویستہ ھەر گریبەستیک لەگەڵ راویژکاری سەرہەخۆ بۆ دابینکردنی خزمەتگوزاریہ کانی بەرپۆہبردنی ریککھوتن، ئاماژە بدات بە ئامادەکردنی راپۆرت لەسەر ئەنجامە کانی چاودیاری جیبەجیکردن و پیشکەشکردنی بە دەسەلاتی گریبەستکردن و لایەنی تاییەت.

چوارەم: پیویستہ بەرپۆہبەری پرۆژە ستراتژی دەرچوون (Exit Strategy) ئامادە بکات بۆ پرۆسە ی ئامادەکردنی پلانی بەرپۆہبردنی ریککھوتن. پیویستہ ئەم ستراتژیہ بە پیی برگەکانی ریککھوتنی هاوبہشی بیت، کہ پەویہستن بە ھەلۆہشانندنەوہ یان بەسەرچوونی گریبەست، ھەر وہا پیویستہ توانای دەسەلاتی گریبەستکردن بخاتەر وو بۆ تەواوکردنی پرۆژە کہ بەشیوہیہ کی کاریگەر و زامنکردنی بەردەوامبوونی دابینکردنی خزمەتگوزاری.

ماددە ی (٤٩):

بەرپۆہبردنی جیبەجیکردنی پرۆژە Management of project implementation

ھاوکات لەگەڵ دلنیایی کردن لە رادەستکردنی مولک و ھەبووہکان بۆ هاوبہشی تاییەت، پیویستہ دەسەلاتی گریبەستکردن چاودیاری و ھەلسەنگاندن بکات بۆ بەرپۆہبردنی جیبەجیکردنی پرۆژە، بۆ دلنیابوون لەوہی کہ بە پیی مەرجه کان جیبەجی دەکریت و بە باشی بەرپۆہدەبریت، ھەر وہا دلنیایی کردن لەوہی ھەبووہ گویزراوہ کان بۆ ژیر کۆنترۆلی هاوبہشی تاییەت بە باشی دەپاریزین و بەکار دەھینرین. بۆ ئەم مەبەستە، پیویستہ دەسەلاتی گریبەستکردن دلنیایی بکات لە بەردەستبوونی سەرچاوە پیویستہ کان بۆ بەرپۆہبردن و چاودیاریکردن و پەیرەوکردنی ریکارہ کان بۆ:

یەکەم: دارشتنی چوارچێوہی چاودیاری و ھەلسەنگاندن بۆ پرۆژە کہ، کہ پیویستہ پیکبیت لە پلانی بەرپۆہبردنی پرۆژە، نیشان دەرە سەرەکیہ کانی ئەدا (KPIs / key performance indicators)، مەرجه کانی پیشکەشکردنی راپۆرت، پشتراستکردنەوہ و نرخاندنی مولک و ھەبووہکانی پرۆژە، وردبینی دەرەکیی و پەویہندیکردن لەگەڵ لایەنە پەویہندیارہ کان.

دووم: پیکھینانی ریککاری چاودیاری لایەنی دەرەکیی، ئەگەر ئەم ریکارہ لە ریککھوتنی هاوبہشیدا ھاتبوو.

سییەم: چاودیاریکردن و پێوانەکردنی ئەدا و بەرھەمەکان، لەگەڵ خەسلەتەکانی دلنیایی جوڑیی، ئەگەر لە ریککھوتنی هاوبہشیدا ھاتبوو.

چوارہم: پھیوہندیکردن و گھیاندن له گهل هاوبهشی تایبهت.

پینجهم: دلنیایی کردن له وهی خزمه تگوزاریبه دابینکراوهکان پابهندن به ئاستهکانی کوالیتی و گونجاویی (پشتیبه سترای)، دلنیایی کردن له وهی پرؤژه که به باشی و به پیی ریکهوتنی پرؤژه چاککردنه وهی (صیانه) ی بو ده کریت و راپورته پیویسته کان له لایهن هاوبهشی تایبهت وهه پیشککش ده کرین.

ششم: به شداریپیکردن و پھیوہندیکردن له گهل لایهنه پھیوہندیدارهکان له بواری چاودییری و ههلسهنگاندنی پرؤسهی جیبه جیکردن.

هفتهم: ریگرتن له ناکوکی هه تا بکریت، له کاتی روودانی ناکوکی و چارهسهری خیرا.

هشتم: سه ریه رشتیکردنی به پرپوه بردنی به رده و امی ریکهوتن.

نویهم: دلنیابوون له نه نجامدانی ژمیریاری و وردبینی بو قه وارهکانی پرؤژه که به پیی ریکهوتنی پرؤژه. **دیهه:** دلنیابوون له په پرپوه کردنی هه ر مه رجیکی ریکهوتنی پرؤژه له سه ر به کارهینانی ته کنه لوجیا یان گواستنه وهی کارامه ییه کان، له گهل کاتی راده سترکردنی به پرپوه بردنی قه واره که به کهرتی گشتی. **یازدهیه:** ناماده کردنی راپورته دیاریکراوهکان له ریکهوتنی پرؤژه یان به پیی پیویست.

ماددهی (۵۰):

مه رجهکانی پیشککشکردنی راپورت (Reporting Requirements)

دهسهلاتی گریبه سترکردن، یه کهی هاوبهشی و نه نجومه نی بالای هاوبهشی، به رپرسن له راپورته خولییه کان به م شیوه یهی خواره وه:

یه کهم: به پرپوه بهری پرؤژه راپورتنی مانگانه و سالانه پیشککش ده کات سه بارهت به جیبه جیکردنی ریکهوتنی هاوبهشی. تیمی به پرپوه بردنی ریکهوتنی هاوبهشی، پشکین و تاقیکردنه وهی پیویست نه نجام ده دات بو مه بهستی ناماده کردنی نه م راپورتانه. فورمی راپورتنی چاودییری پرؤژه له کاتی جیبه جیکردن له پاشکوی (۶) ی نه م رینماییه به ردهسته.

دوهم: پیویسته به رده و ام زانیاری بدریت به وه زاره تی دارایی و ئابووری له سه ر پابهندییه داراییه کان و به رپرساریرتییه داراییه له ناکاوهکان له نه نجامی جیبه جیکردنی ریکهوتنی پرؤژه ی هاوبهشی. پیویسته سالانه تۆماری مه ترسی و پوخته راپورتنی مه ترسی پیشککش بکریت به وه زاره تی دارایی و ئابووری.

سییهه: پیویسته نه نجومه نی بالای هاوبهشی راپورتنی سالانه پیشککش بکات به نه نجومه نی وه زیران له سه ر هه موو پرؤژه ته واکراو یان جیبه جیکراوهکان به پیی نه م رینماییه. نه گه ر پرؤژه که له سه ر مولکی ده ولت جیبه جی بکریت، پیویسته هیلکاری و نه خشه ی شوین، رووبه ر و سنووری زهوی گریبه سترکراو بو پرؤژه که، هاوپنچ بکریت له گهل راپورتنی هه ر پرؤژه یه کی هاوبهشی. پیویسته راپورتنی سالانه زانیاری له سه ر به ره و پیش چوونه کان بدات به نه نجومه نی وه زیران (به ره مه پیشککشکراوهکان و نه نجامه به دیها توهه کان).

چوارہم: پیویستہ وەزیری بەرپرس لە دەسەلاتی گریبەستکردنی پەیوەندیدار زانیاری، داتا، دۆکۆمێنت و زانیاری و فایلێ دارایی پیویستی پرۆژەیی ھاوبەشی که لە وەزارەتەکی جیبەجی دەکریت، پیشکەش بکات بە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی، بۆ مەبەستی ئامادەکردنی راپۆرت بۆ ئەنجومەنی وەزیران.

ماددە (۵۱):

بەریوەبردنی مەترسی (Risk Management)

پیویستە سەرۆکی دەسەلاتی گریبەستکردن دانیایی بکات لەوەی نەخشی مەترسییەکان که لەکاتی گریبەستکردن ئامادەکراوە و نوێکردنەوەی بەردەوامی بۆ دەکریت، ھەر وەھا تۆماری مەترسی – یاداشتیکە بۆ دەستنیشانکردنی مەترسییەکان و زانیاری پەیوەست بە مەترسییەکان – ئامادە دەکریت و نوێ دەکریتەو. پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن ئەم ئەرکانەیی خوارەو ئەنجام بدات وەک بەشیک لە بەرپرسیاریتی بەریوەبردنی مەترسی:

یەكەم: پیویستە ھەلسەنگاندنی سالانە بکریت بۆ تۆماری مەترسی بۆ مەترسییە پەیوەستەکان بە قوئای جیبەجی کردنی ریککەوتنی ھاوبەشی و پیویستە نوێکردنەوە پەیوەندیدارەکان سالانە پیشکەش بکریت بە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی.

دووەم: ئەگەر گۆرانکارییەکان ھۆکاربوون بۆ دووبارە دانوستانکردنەو که ریککەپیدراو نییە و دەقی لەسەر نەکراوە لە ریککەوتنی ھاوبەشی، پیویستە مەترسییە پەیوەندیدارەکان دیاری بکرین و مامەلەیان لەگەڵ بکریت. پیویستە تیمی بەریوەبردنی ریککەوتن و دەسەلاتی گریبەستکردن ریکاری پیویست بگرنەبەر بۆ چارەسەرکردنی ھەر رووداوێک و مەترسییەکان که دەرھاویشتەیی ئەو رووداوەن.

سێیەم: پیویستە دەسەلاتی گریبەستکردن، ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی ئاگاداربکاتەو، ئەگەر دووبارە دانوستانکردنەو ببیتە ھۆی گۆرانکاری لە ئاستەکانی بەرپرسیاریتی داراییەکان و پابەندییە داراییە لە ناکاوەکانی پرۆژەکان که ریککەوتنیان لەسەر کراوە. ئەم پرسانە پیویستیان بە چارەسەرکردنە لەریگەیی دووبارە دانوستانکردنەو بە بەشداری ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی، وەزارەتی دارایی و ئابووری و لایەنە پەیوەندیدارەکانی تر.

چوارەم: لەم دۆخانەدا، پیویستە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی سەرکردایەتی پرۆسەیی دووبارە دانوستانکردنەو بکات، بەپالپشتی لیژنەییکی تەکنیکی ھەلبژێردراو بۆ مەبەستی دووبارە دانوستانکردنەو. پیویستە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی و لیژنەیی تەکنیکی ھەلسەنگاندن بکەن بۆ ھەموارکردنەکانی ریککەوتنی ھاوبەشی، بە مەبەستی مامەلەکردن لەگەڵ مەترسییەکان و دانیابوون لەوەی پرۆژەکان بە ھای گشتی ھەبە بەرامبەر پارەیی تەرخانکراو، تیچوووەکی گونجاو، لەرووی تەکنیکییەو گونجاو و مەترسییەکانی بەکارخستن و مەترسییە داراییەکان دەگوێزێنەو بۆ ھاوبەشی تاییەت.

ماددهی (۵۲):

مه رجه کانی راگه یاندن و ئاشکراکردنی زانیاری (Disclosure Requirements)

پییوسته به رپوه بهری پرۆژه و تیمی به رپوه بردنی ریکه وتن پلانی شه فافیهت و راگه یاندنی گشتی دابنن، به مه بهستی راگه یاندنی زۆرتزین زانیاری شیواو له به رژه وهندی گشتی به بی زیان گه یاندن به توانای حکومهت بۆ به دیهینانی به ها به رامبه ر پارهی گشتی. له کاتی کدا ئامانجی شه فافیهت له پرۆژه کانی هاوبه شی گرنه، پیوسته کرانه وه زیانبه خش نه بیت بۆ پرۆسه ی کپه رکیکاری یان بۆ پیگه ی حکومهت له دانوستانه کان. پیوسته شه فافیهت نه بیته هۆی ساردکردنه وه و ترساندن پیسکه شکارانی ته ندر. پیوسته بابه ته راگه یه نراوه کان له ویسایتی ده سه لاتی گریبه سترکردن بۆ بکرینه وه و به رده وام نوئ بکرینه وه.

ماددهی (۵۳):

به رکاربوونی رینماییه که و هه لوه شانده وه ی رینماییه کانی ئیستا

Effectiveness and cancellation of existing regulations

ئه م رینماییه، له رۆژ نامه ی فه رمی (وه قایعی کوردستان) بۆ لوده کرینه وه و (۳۰) سی رۆژ دوا ی بۆ لوده کردنه وه ی ده چینه بواری جیبه جیکردنه وه و دوا ی به رکاربوونی ئه م رینماییه، ئه مانه ی خواره وه هه لده وه شینه وه و کاریان پیناکریت:

یه که م: پا شکۆی (ه—) ی ریکاره کانی ته واواکاری بۆ گریبه سترکردن له سه ر بناغه ی هاوبه شیکردنی هه ردوو که رتی گشتی و تایبهت (PPP) رینماییه جیبه جیکردنی گریبه سترکردنه گشتیه کان ژماره (۲) سالی ۲۰۱۶.

دووهم: هه ر رینماییه یان به رپاریکی تر که نا کۆک بیت له گه ل حوکمه کانی ئه م رینماییه.

د. دارا رشید محمود

وه زیری پلان دانان

پاشکوی (۱)

فۆرمی شیکاری پیش لیکۆلینهوی که لک بو پرۆژهکانی هاوبهشی نیوان که رتهکانی گشتی و تایبته

Template for Pre-feasibility study for PPP Projects

	دهسه لاتی گرپیه ستکردن
	به رپوه بهری پرۆژه
	ریکه وت
	ناوی پرۆژه
	پوخته ی پرۆژه
	هه لسه نگانندی به رای ی بو پیداو یستییه کان، ئاستی خواستی به دینه هاتوو
	ته بابوون له گه ل ئه وله ویه تهکانی وه به ره پینانی گشتی
	هه لسه نگانندی به رای ی بو لایه نه په یوه ندیاره کان، ئاستی ره زامه ندیی یان نار ه زایی گشتی، ئاستی هه ستیاری
	به ره و پیش چوونی پرۆژه تا ئه م ریکه وته، لیکۆلینه وه ئه نجام درا وه کان، تیمه پیکه پینرا وه کان، داتا کۆکرا وه کان، نیشاندانی خواست له لایه ن وه به ره پیناری تایبته، زهوی وه رگیراو، هتد...
	پیداو یستییهکانی وه به ره پینان، له گه ل پلانی به رای ی تیچوو
	مه زنده ی داها ت، له گه ل سه رچا وه کان و هه ستیارییه سه ره کییه کان.
	پیویستی زهوی، دۆخ، کات، تیچوو (ئایا بودجه ته رخانکرا وه) و پلانی کار.
	مه ترسییه سه ره کییه کان، که مکردنه وه و به رپوه بردنی مه ترسییه کان له نه خشه ی دابه شکردنی مه ترسییه کان.
	کرده یی له پرووی ته کنیکی، ته کنه لۆجیا سه ره کییه کان و کرده یی بوونیان، ههروه ها ئاسته نگه سه ره کییه کان بو چاره سه رکردن.
	شیکردنه وه ی به ها به رامبه ر پاره
	گونجاویی دارایی، له گه ل هه ستیارییه کان نموونه کاری دارایی بنه رته یی.
	گونجاویی له پرووی ئابووری، له گه ل هه ستیارییه کان و مؤدیلی هه لسه نگانندی بنه رته یی.
	پلانی کار بو بردنی پرۆژه که بو بازار، له گه ل تیچوو وه کان و به رپر سیاری پتییه سه ره کییهکانی حکومه ت، وه ک دابینکردنی زهوی.
	هه لسه نگانندی یاسایی
	هه لسه نگانندی به رای ی ژینگه یی و کۆمه لایه تی.
	ئاماده باشی پرۆژه که له پرووی هه لسه نگانندی توانا و کارامه ییهکانی دهسه لاتی گرپیه ستکردن و کارمه ندانی بو دارپشتن و ئاماده کردنی پرۆژه که وجیبه جیکردن و چاودیریکردن.
	راوژی له سه ره نگاهه گونجا وهکانی داها توو بو هه ر پرۆژه یه ک، له گه ل خپرای ی و ریزه ندیی به ره و پیش چوون بو کارنامه ی پرۆژه؛ ستراتیژی به بازارکردن، لیستی وه به ره پینره گرنگ و خوا زیاره کان، له گه ل هه نگاههکانی داها ت و ریزه ندی ته وا و کردنی پرۆگرامی هاوبهشی نیوان که رتهکانی گشتی و تایبته.

پاشکوی (۲)

ئامرازی پشکنینی پرۆژهی هاوبهشی نیوان کهرتهکانی گشتی و تایبته

Screening Tool for PPP Projects

پییوسته یه کهی هاوبهشی هه لسه نگاندن بکات بۆ شیکاری پیش لیکۆلینه وهی که لک، که دهسه لاتی گریبه ستکردن ئامادهی کردوه، له ریگهی به کارهینانی ئامرازی پشکنینی پرۆژهی هاوبهشی نیوان کهرتهکانی گشتی و تایبته. ئەم ئامرازه هه لسه نگاندن بۆ ئەم پیوه رانهی خواره وه دهکات:

یه کهم: گونجاوی له پرووی ستراتژییه وه .

دووهم: که لکی به راییی.

سییه م: هه لسه نگاندن مه ترسییه کان.

چوارهم: توانا له بواری هاوبهشی نیوان کهرتهکانی گشتی و تایبته.

پینجه م: گونجاوی له پرووی داراییه وه .

شه شه م: توانای دامه زراوه یی.

هه رییه کییک له م پیوه رانهی سه ره وه، پیوه ری لاهه کیی و پرسیا ری جو ری هه یه بۆ هه لسه نگاندن. ئەمه ی خواره وه فۆرمی پیویسته بۆ وه رگرتنی زانیاری پیویست بۆ به کارهینانی ئامرازی پشکنینی پرۆژه و هه لسه نگاندن ئەم شه ش پیوه ره ی سه ره وه.

ئامرازی پشکنینی پرۆژهی هاوبهشی نیوان کهرتهکانی گشتی و تایبته	
	ناوی پرۆژه
	دهسه لاتی گریبه ستکردن
	ریکهوت: (شیکاری پیش لیکۆلینه وهی که لک)
کارنامه ی پرۆژه	
شار، پارێزگا، هه ری می کوردستان	شوین
	کهرت
	جو ری پرۆژه
	دراو
	قه باره ی پرۆژه
کارنامه ی داها ت	
	سه رچاوه ی سه ره کیی داها ت
	ریژه ی سه دیی پارهدانی راسته وخۆ له لایه ن حکومه ت (پاره دان به رامبه ر ئەدا)
	پیداویستی بۆ پالپشتی حکومه ت
	ئاستی پالپشتی حکومه ت

دۆخى زهوى	
	يهكهى زهوى
	كۆى زهوى پېويست
	زهوى بهردهست
	زهوى پېويست بۇ دابىنكردن
	به رپرسياريتى بۇ دابىنكردى زهوى
بهها بهرامبه رپاره	
	بهها بهرامبه رپاره بۇ پرؤژهكه
چاوه پروانپيه كان بۇ قازانچ له وه به رهينان (Return on Investment - ROI)	
	ريژهى داهاى ناوخويى (IRR)
	ريژهى داهاى ناوخويى (IRR) جه ختكردنه وه
	دابركارى (عتبة) ريژهى داهاى ناوخويى (IRR)
	ريژهى ريژهى داهاى ناوخويى (IRR) ئابوورى
	دابركارى ريژهى داهاى ناوخويى (IRR) ئابوورى
	كه مترين ريژهى رومالى قهرز (DCSR)
	دابركارى كه مترين ريژهى رومالى قهرز (DCSR)
	كه مترين ريژهى رومالى قهرز (DCSR) جه ختكردنه وه

پاشكوى (۳)

پېويسته دهسلاتى گريبه سكردن نهم فورمه به كاربه نييت بۇ ليكولپينه وهى كه لك بۇ پرؤژه كانى هاوبه شى نيوان كه رته كانى گشتى و تاييه ت.

	ناوى پرؤژه
	دهسه لاتى گريبه سكردن
	ريكه وتى پيشكه شكردن
با سكردى ناوكويى (سياق) ي پهره پيدان و پلاندانانى زيخران، ئايا گونجاوه له گهل پلانى نيشتيمانى و ئامانجه ستراتيجييه كانى پهره پيدان SDGs	پوخته و ناوكويى پرؤژه
له سه ر بنه ماي شيكارى پيش ليكولپينه وهى كه لك، ته رخانكراوه كان، به ره هم و نه جامه چاوه پروانكراوه كان چين	روونكردنه وهى پرؤژه

<p>ئەنجام و کاریگەرییە ئابوووریە دیاریکراوەکان</p> <p>ئەنجامی شیاو و راستەوخۆی ئابووری لە کەرتەکە و کاریگەری لەسەر کەرتەکانی تر</p>	<p>ئەنجام و کاریگەرییە کۆمەلایەتیە دیاریکراوەکان</p> <p>ئەنجامی شیاو و راستەوخۆی کۆمەلایەتی لە کەرتەکە و کاریگەری لەسەر کەرتەکانی تر</p>
<p>ئەنجام و کاریگەرییە ژینگەییەکان</p> <p>ئەنجامی شیاو و راستەوخۆی ژینگەیی لە کەرتەکە و کاریگەری لەسەر کەرتەکانی تر</p>	<p>باشترین بژاردە تەکنیکیەکان</p> <p>چ بژاردەییەکی تری تەکنیکی رەچاوکراوە، پێویستە شیکاری تیچوو - سوود دەربیخات کە ئەمە باشترین بژاردەییە</p>
<p>بەراوردکاری</p> <p>بەرامبەر پارە، گونجاوی تیچوو، گونجاوی و کە لک بۆ بازار وەک پرۆژەیی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تایبەت</p>	<p>بەراوردکاری لەگەڵ گریبەستکردنی ئاسایی، بەراوردکاری بەپێی بەها بەرامبەر پارە، گونجاوی تیچوو، گونجاوی و کە لک بۆ بازار وەک پرۆژەیی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تایبەت</p>
<p>پوختەپەک لەسەر پەیکەر</p> <p>رێگەکانی پارەدان و ئاستی جۆری داراییکردن (پارەدارکردن)</p>	<p>پالپشتی (دعم) بۆ کرێی بەکارهێنەر</p> <p>باچ و رسومی نیشتمانی</p> <p>باچ، رسوم و کرێی خۆجێی</p> <p>پالپشتی کەلپنی کارابوون، ئاست و پەیکەر</p>
<p>جێبەجێکردن</p> <p>پەیکەری سەرپەرشتیکردن و چاودێریکردن و تواناکان</p>	<p>پالپشتی حکومەت</p> <p>بەپرەسیاریتی دارایی لەناکاو، ئاستی کاریگەری دارایی</p>
<p>خشته</p> <p>خشتهی (گانت) لەگەڵ ئەرکەکان، بەپرەسیاریتیەکان، بەرەوپێشچوونەکان (بەردەبازەکان - milestones)</p>	<p>جێبەجێکردن</p> <p>پەیکەری سەرپەرشتیکردن و چاودێریکردن و تواناکان</p>
<p>نمونه کاری (نمذجة)ی دارایی</p> <p>ھاوپێچکردنی پەراوی گریمانەکان و ھەستیارییەکان</p>	<p>خشته</p> <p>خشتهی (گانت) لەگەڵ ئەرکەکان، بەپرەسیاریتیەکان، بەرەوپێشچوونەکان (بەردەبازەکان - milestones)</p>
<p>روونکردنەوہی مەترسی ۱</p> <p>ئەگەرەکان، گریمانەکان</p> <p>کاریگەری مەزەندەکراو لەسەر بەھای پرۆژە کاتی ئەگەری روودان (لە سووپی پرۆژە)</p> <p>تیچوو (بەپێی بەھای پەتی ھەنوکی (NPV) لەکاتی روودانی مەترسی دابەشکردنی مەترسییەکان (%)) لەنیوان لایەنی گشتی و لایەنی تایبەت</p> <p>دابەشکردنی تیچوو ((بەپێی بەھای پەتی ھەنوکی (NPV)) لەنیوان لایەنەکان</p> <p>پلانی رێگرتن لە مەترسییەکان</p>	<p>نمونه کاری (نمذجة)ی دارایی</p> <p>ھاوپێچکردنی پەراوی گریمانەکان و ھەستیارییەکان</p>

پاشکوی ۴ - أ

فۆرمی داواکاری بۆ شیاندن (RFQ) بۆ پروژکانی هاوبه شی

Template for Request for Qualification

<p>داواکاری بۆ شیاندن ناوی پروژہ حکومه تی هه ری می کوردستان ناو و لوگۆی ده سه لات ی گری به ستکردن ریکه وت ژماره ی نووسراو</p>
<p>ئاماژهدان به نووسراوی بانگه یشت</p>
<p>تیبینی /خوبی به ریکردن له به رپر سیاری تی</p>
<p>پیناسه کان</p>
<p>پوخته ی پروژہ روونکردنه وه ی پروژہ مه ودای گشتی هاوبه شی تایبه ت ئاماژهدان به پرۆسه ی پیشنیار کراوی که مکردنه وه</p>
<p>مه رج و ریکاره کانی شیاندنی پیشوه خته: پیوه ر و داپرکاری به کان (عتبه – thresholds) ی شیاندن کۆمپانیا، یه کیتی دارایی و/یان مه رجی تر ریکاره کانی پیشکه شکردن پیکدادانی به رژه وهندی و/یان سنوورداری تر له سه ر به شداری کردن تیچوه وه کانی شیاندنی پیشوه خته داواکاری بۆ روونکردنه وه</p>
<p>مه رجه کانی پیشکه شکردنی داواکاری بۆ شیاندنی پیشوه خته: زمانی دۆکۆمینته کان دۆکۆمینته پیکه یینه ره کانی داواکاری شیوازی پیشکه شکردنی داواکاری</p>
<p>ریکاره کانی هه لسه نگاندن: وه رگرتنی داواکاری به کان داواکاری بۆ روونکردنه وه ریکاره کانی کردنه وه و هه لسه نگاندن ئاماده کردنی لیستی پوخت (شۆرت لیست) خشته ی کاته کانی داواکاری بۆ پیشکه شکردنی ئۆفه ر</p>

پاشکوی ۴ - ب

قومی داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر (RFP) بۆ پرۆژەکانی هاوبەشی

Template for Request for Proposal

<p>داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر ناوی پرۆژە حکومەتی هەریمی کوردستان ناو و لۆگۆی دەسەلاتی گریبەستکردن ریکەوت ژمارە ی نووسراو</p>
<p>ئاماژەدان بە نووسراوی بانگهێشت</p>
<p>تیبینی/خۆبیبەریکردن لە بەرپرسیاریتی</p>
<p>پیناسەکان</p>
<p>پوختە ی پرۆژە</p>
<p>رێسا گشتییەکانی کە مکردنەوہ: مەرجهکانی لێھاتوویی و پابەندبوون مەرجهکانی گەرەنتی تەندەر و فۆرمەکان پەیکەری کۆمپانیای پیشکەشکاری تەندەری سەرکەوتوو مەرجهکانی یەکیتی دارایی رۆلی دەسەلاتی گریبەستکردن خشتە ی کاتەکانی پیشکەشکردنی تەندەر ریکەوتەکانی تەندەر و بەرپرسیاریتی لە دواکەوتن پشکینی پابەندبوونی پیشکەشکارانی تەندەر پرۆسە ی روونکردنەوہکان رەشنووسی ریککەوتنی پرۆژە تیچووہەکانی پرۆسە ی کە مکردنەوہ زمان شیواز و واژۆکردن دروستیی تەندەر پوچە لکردنەوہی پرۆسە ی تەندەر نھینیاریزی پیادەکردنە ساختەکاری و گەندە لکارییەکان</p>

<p>زانپاری پرۆژه و پشکیننی پابه ندبوونی پیشکه شکارانی تهندهر ناو و شوینی پرۆژه ناوه پرۆک و مهرجه کانی دهستگه یشتن و به کارهینانی ژووری داتا پشکیننی شوین و هیتتر ره شنووسی ریککه وتنی پرۆژه</p>
<p>مهرجه کانی تهندهر مهرجه کانی پابه ندبوون رینوینی هه مه لایه ن له سه ر شیواز (فۆرم)، ئاماده کاری، ناوه پرۆک و په یکه ری تهندهری ته کنیکی و تهندهری دارایی پیشکه شکردنی تهندهر کان ریکاره کانی بانگه واز بو پیشکه شکردن و وه رگرتنی ئۆفه ری ته کنیکی و دارایی</p>
<p>کردنه وهی ئۆفه ره کان، هه لسه نگاندن و هه لیزاردنی پیشکه شکاری په سه ندکراو ریکاره کانی کردنه وه و هه لسه نگاندن ئۆفه ره کان پیوه ره کان و ریازی هه لسه نگاندن، وه ک پرنسیپی کیشان، هاو کیشه ی هه لسه نگاندن، گریمان ه کان بو به کارهینان له ئاماده کردنی تهندهر</p>
<p>مهرجه کانی پیش وازۆکردنی گریبه ست مهرجه پیشوه خته کان</p>
<p>وه سفی کار: پیناسه و روونکردنه وهی پرۆژه ئهرکه کانی لایه نه کان خه سه لته کانی به ره ه م و/یان نیشانده ره کانی ئه دا، و/یان که مترین خه سه لت و ستاندارده کانی ئه دا ئاستی خزمه تگوزاریی داواکراو یان به رده ستبوون بو پیشکه شکردن خشته ی کاتی دابینکردن مهرجه یاساییه کان و مهرجه کانی ریکخستن بو پابه ندبوون به مهرجه کانی کار، ژینگه، سه لامه تی/ئاسایش، هند... ره شنووسی ریککه وتنی پرۆژه و پاشکو ته کنیکیه کانی</p>

پاشکوی (۵)

راپورتی هه لسه نگانندی ته ندهر بو پرۆژه کانی هاوبه شی

TEMPLATE FOR BID EVALUATION REPORT

وردە کاربیه کانی پرۆژه	پیناسه و روونکردنه وهی پرۆژه
	پوختهی پرۆسهی ته ندهر و پیوه ره کانی هه لسه نگاندن
	ژمارهی ته ندهر هه پابه نده کان و ته ندهر کانی تر
گونجایی تیچوو	بهراوردکردنی هه ر ته ندریک له گه ل بودجهی دامه زراوه (دهسه لاتی گریبه ستکردن)
به ها به رامبه ر پاره	بهراوردکردنی مه ترسییه هه موارکراوه کان به پیی به ها بو هه ر به کیک له ته ندهر کان له گه ل گریبه ستکردنی گشتی ئاسایی
دابه شکردنی مه ترسییه کان	بهراوردکردنی ریژهی مه ترسی گویزراوه بو لایه نی تایبه ت له هه ر به کیک له ته ندهر کان
که موکورییه کانی ته ندهر	هۆکاره کانی ئه وهی بوچی هه ندریک ته ندهر که موکورن یان له ئاستی مه رجه کانی بانگه وازی که مکردنه وه (وه سفی کار) دا نین
باشترین و کو تا ئۆفه ر	ئه گه ر شیوازی باشترین و کو تا ئۆفه ر په یه ره وکرا، راپۆرت له سه ر ئه وه پیشکەش بکریت
پلانی دانوستان	له سه ر بنه مای بهراوردکردنی ته ندهر کان، راویژ پیشکەش بکریت له سه ر ستراتیژی دانوستان

پاشکوی (۶)

فۆرمی راپورتی چاودیری جیبه جیکردنی پرۆژه کانی هاوبه شی

TEMPLATE FOR MONITORING REPORTS DURING IMPLEMENTATION

خولی (دوری - Periodicity): له سه ر بنه مای ریککه وتنی هاوبه شی، پیویسته لایه نه کان بریاربدهن له کاته کان و چه ندهر هه ی پیشکەشکردنی راپورتی به ره و پیشچوون. پیویسته لایه نه کان هاوکات بریاربدهن له سه ر کاته کان و چه ندهر هه ی گۆرینی راپورتی به ره و پیشچوون له قۆناغه جیاوازه کانی جیبه جیکردن.

یه که م: پیویسته راپورتی به ره و پیشچوون له قۆناغی بونیاتنان ئه مانه له خۆبگریت:

أ. پابه ندبوون به مه رجه پیشینه کان و ئه نجامدانی واژۆکردنی گریبه ستی داراییکردن له ماوهی دیاریکراوه له ریککه وتنی هاوبه شی.

ب. پابه ندبوون به کات و ماوه دیاریکراوه کان و ئه رکه کانی تر که له ریککه وتنی هاوبه شی ده قیان له سه ر کراوه. پیشکەشکردنی راپورت له سه ر ریکاره کانی ئالوگۆری زانیاری له نیوان هاوبه شی تایبه ت و دهسه لاتی گریبه ستکردن، که له وانیه پیویستی به سیستمی زانیاری بهرپوه بردن (Management Information System) هه بیته.

ج. پیشکەشکردنی راپۆرت لەسەر ئەدا بەپێی ستانداردە دیاریکراوەکان.
د. رێکارە چارەسەرییەکان و پلانی کار بۆ چارەسەرکردنی کەموکوپیەکان، بە تاییبەتی کاتیکی ستانداردەکانی ئەدا بەدیناھێنرین.

ه. گفتوگۆکردن لەسەر ھەلە لایەنی بەرامبەر و چۆنیتی سەپاندنی سزا.
و. دانان و کۆکردنەوی کرێ و رسومی بەکارھێنەرەکان، بەپێی پرنسیپە پەسەندکراوەکان.
ز. بەرھەوپیچوون لە ناکوکییە بەردەوامەکان و رێکارەکانی ناوژێوانی، ئەگەر ھەبوو.

دووھەم: پێویستە لایەنەکان پابەندبن بە رێککەوتنیان لەسەر ناوھەرۆکی راپۆرتە سالانەکان، پێویستە ئەمانە جەخت بخەنە سەر رووداوەکان و پرسەکانی پابەندنەبوونی پەییوەست بە برگەکانی گرێبەستی پەییوەندیدار، بە تاییبەتی پەییوەست بە ستانداردەکانی ئەدا یان زیانگەیاندن بە حکومەت یان بە کارھێنەرەکان. پێویستە یەکیک لە راپۆرتە سالانەکان، بریتی بێت لە راپۆرتی بەدەرکاری (استثنائی - exception) بۆ پیشنیارکردنی رێکارە چارەسەرییەکان کە پێویستە بگێرێنەبەر بۆ جێبەجێکردنی مەرجهکانی رێککەوتنی ھاوبەشی نیوان کەرتەکانی گشتی و تاییبەت. لەکو تائیدا، پێویستە راپۆرتی سالانە ھەلسەنگاندن بکات بۆ ناپەزایی و سکالای بەکارھێنەرەکان و پیشنیاری چارەسەر بکات، ھەرۆھا بۆ ئەو پرسانە کارێگەرییان ھەیە لە سەر بەرژەوھندییەکانی حکومەت و پەییوەستن بە خەرجی و داھاتەکانی پرۆژە ھاوبەشی.

سێھەم: پێویستە تۆماری مەترسی ھەلبگیریت لەمیانە قوئانگی جێبەجێکردنی رێککەوتنی ھاوبەشی. پێویستە دەسەلاتی گرێبەستکردن زانیاری بدات بە ئەنجومەنی بالای ھاوبەشی لەکاتی ھەبوونی ھەر لادانێک لە مەرجه رێککەوتن لەسەرکراوەکان. پێویستە بەشیوھە خولیی راپۆرت بدريت لە سەر ئەم مەترسیانە خواروھ و/یان لەکاتی رووداوەکان کە دەبنە ھۆی دروستبوونی ھەندیک مەترسی دیاریکراو:

أ. مەترسی نەخشەسازی (دیزاین): پێویستە لایەنی تاییبەت بەرپرس بێت لە نەخشەسازی کالاً و خزمەتگوزارییەکان، بەو شیوھە سەرھەتا رێککەوتنیان لەسەر کراو، بەم پێیە لایەنی تاییبەت رەزامەندە لەسەر مەترسی نەخشەسازی و پێویستە ھەموو تێچووھەکانی دووبارەکردنەوی نەخشەسازی بدات لە ئەگەری پابەندنەبوون بە ستانداردە پێویستەکان.

ب. مەترسی بونیاتنان (بیناسازی): لایەنی تاییبەت بەرپرسە لە ئەستۆگرتنی ھەموو تێچووھەکانی بەدیھێنانی خەسڵەتەکان و مەرجهکان و خشتەکانی کات.

ج. مەترسی شوین: ھەموو مەترسییە پەییوەستەکان بە بارودۆخی شوین، وەک دۆخی خاک، تێچووھەکانی خاوینکردنەو دەکەوێتە ئەستۆی ئەو لایەنە بەرپرسە لە وەرگرتنی شوینەکە و بەگشتی دەسەلاتی گرێبەستکردن لایەنی بەرپرس دەبێت.

د. مہترسی بہ گہرختن (تشغیل): لایہنی تاییہت بہرپرسہ لہ بہ گہرختن و لہئہستوگرتنی ہہموو تیچووہکان، تہنہا بہدہرکاری لہمہ، بریتیہ لہ بہرزبوونہوہی تیچوو بہہوی گورانکاری لہ یاسا یان باجہکان، کہ لایہنی تاییہت کوئترولی لہسہرئہم ہوارانہ نییہ.

ہ. مہترسی خواست: لایہنی تاییہت بہرپرسہ لہ ئہنجامدانی ہہلسہنگاندن بؤ خواست لہکاتی ئامادہکردن و ہہلسہنگاندنی پرؤژہکہ و ہہموو مہترسییہکانی پھیوہست بہ فرؤشتن بہ بہ کارہینہران دہکہونہ ئہستوی لایہنی تاییہت، تہنہا لہو کاتہدا نہبیت کہ لایہنی تاییہت بہرہم/خزمہتگوزارییہکہی نہفرؤشیئت بہ بہکارہینہران، ئہوا دہسہلاتی گریبہستکردن مہترسی خواست لہئہستودہگریت.

و. مہترسی ہاتوچؤ (ترافیک): ہہموارکردنہکانی ہاتوچؤ - بہشیوہی دہوری و چہند جارہ ہہموارکردنی بہرہو سہرہوہ ئہنجام دہدریت - لہمیانی دانوستانہکانی گریبہستکردن گفتوگوئیان لہسہر دہگریت، لایہنی تاییہت بہرپرسہ لہ زامنکردنی گونجاویی پرؤژہکہ لہرووی داراییہوہ.

ز. مہترسی وہرگرتن و کوکردنہوہی کری و رسوم: ئہگہر بہپی رییکہوتنی ہاوبہشی، کوئیانیای تاییہت بہرپرس بیت لہ وہرگرتن و کوکردنہوہی کری یان رسوم لہ بہکارہینہران، ئہوا مہترسی کوکردنہوہ دہکہویتہ ئہستوی لایہنی تاییہت، بہپیچہوانہوہ ئہگہر حکومت کری و رسوم وہرگریت، پیویستہ مہترسی وہرگرتن و کوکردنہوہ بکہویتہ ئہستوی حکومت.

ح. مہترسی قہرز: کوئیانیای تاییہت بہتہنہا بہرپرسہ لہ قہرزہکانی و سوود و خزمہتگوزاریی وہرگیریا لہ قہرزہکانی.

ط. مہترسیی رووداوی ہیژی زالکار (القوة القاهرة - Force Majeure): رووداوی ہیژی زالکار، لہوانہیہ کاریگہری ہہبیت لہسہر ہہردوو لایہن و لہژیڑ کوئترولی ہیچ لایہنیکیان نییہ، وہک شہر، کارہساتی سروشتی (زہوی لہرزہ، پەتا، ہتد) و مانگرتن، پشیویی و رووداوی تری ہیژی زالکار (دہرہکوئترؤل). بہگشتی، رووداوی دہرہکوئترؤل ریگہدہدات بہ لایہنہکان دریژکردنہوہ وہربرگن بؤ جیبہجیکردنی ئہرکہ گریبہستیہکانیان.

ی. مہترسی سیاسی: ئہمانہ بہگشتی بہرپرسیاریتی حکومتن، چونکہ لہژیڑ کوئترؤل ئہودان، وہک گورانکاری لہ یاسا، ہہلہوہ شانندہوہی مؤلت، دہستبہ سہرداگرتن (مصادرة - expropriation) و ہہر کاریکی تری جیاکاری (تمییزی - discriminatory) ی حکومت.

پاشکوی ۷ - أ

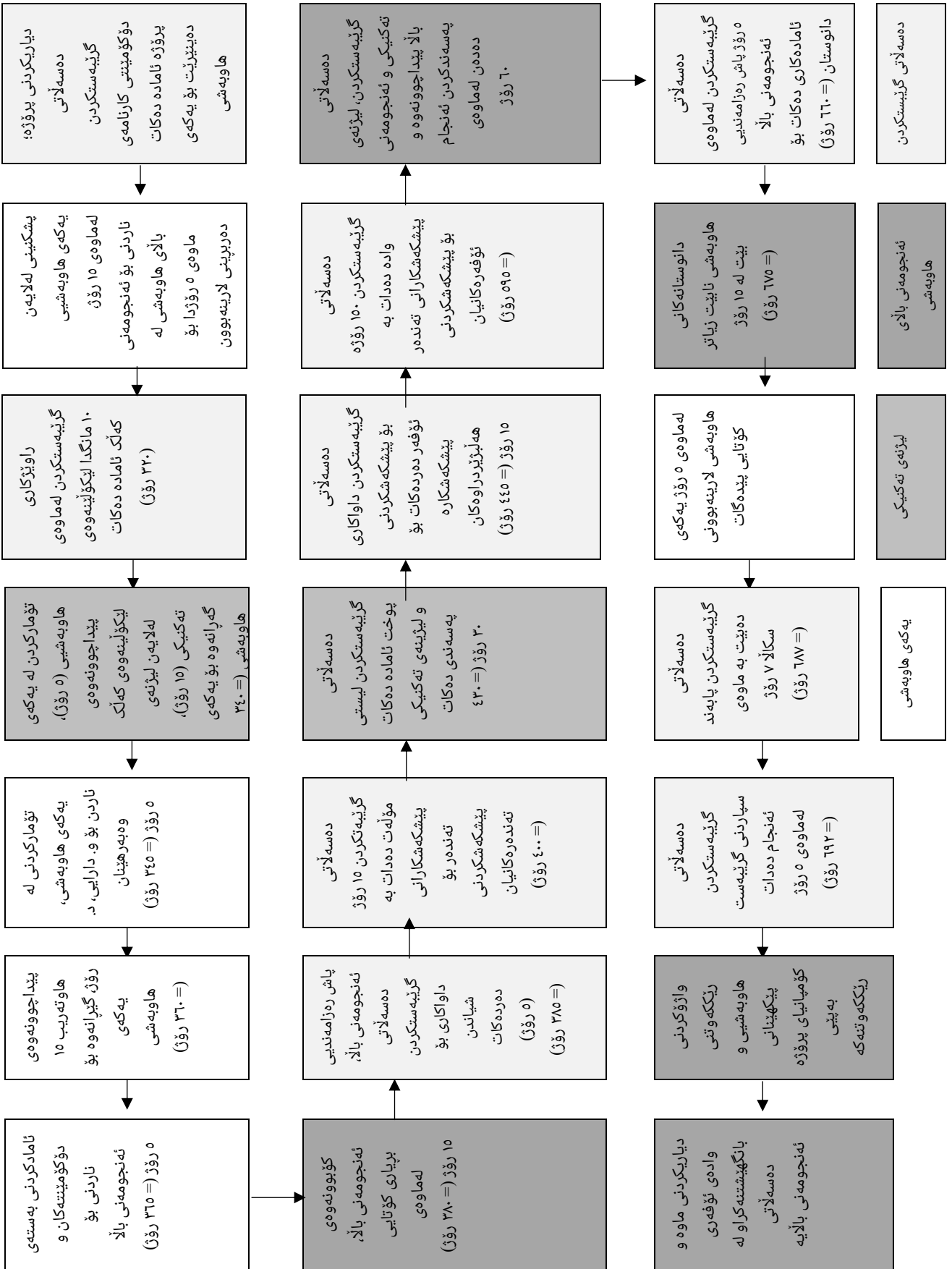
خشتهی پرۆسهی نامادهکاریی و گریبهستکردنی پرۆژهی هاوبهشی

ماده	بابهت	ماوه
۲۲	پۆیسته یه کهی هاوبه شی پشکنینی به راییی بکات بۆ شیکاری پیش لیکۆلینه وهی که لک، که دهسه لاتی گریبهستکردن پیشکهشی کردوه	له ماوهی (۱۵) رۆژ
	پۆیسته وه زاره تی پلاندانان له ماوهی (۵) رۆژدا به لگه نامه کانی کارنامهی پرۆژه پیشکهش بکات به ئه نجومه نی بالای هاوبه شی، بۆ ده ربپینی ره زامه ندی له سه ر جیبه جیکردنی پرۆژه به شیوهی هاوبه شی	له ماوهی (۵) رۆژ
۲۴	پۆیسته دهسه لاتی گریبهستکردن راویژکاری گریبهستکردن (Transaction Advisors) به کاریخات بۆ ئه نجامدانی لیکۆلینه وهی که لک (دراسة جدوی - feasibility study)	له ماوهی (۱۰) مانگ
۲۶	دهسه لاتی گریبهستکردن راپۆرتی لیکۆلینه وهی که لک پیشکهش ده کات به یه کهی هاوبه شی بۆ به پیکردنی	له ماوهی (۵) رۆژ
	یه کهی هاوبه شی راپۆرتی لیکۆلینه وهی که لک پیشکهش ده کات به لیژنه ی ته کنیکی بۆ پیداچوونه وه	له ماوهی (۱۵) رۆژ
	یه کهی هاوبه شی به سته ی پرۆژه که ناماده ده کات و راپۆرتی لیکۆلینه وهی که لک و پیداچوونه وهی لیژنه ی ته کنیکی پیشکهش ده کات به وه زاره تی دارایی و ئابووری و ده سته ی وه به ره ییان	له ماوهی (۵) رۆژ
۲۸	پۆیسته وه زاره تی دارایی و ئابووری پیداچوونه وهی هاوته ربیی خۆی بکات و بینیریتته وه بۆ یه کهی هاوبه شی	له ماوهی (۱۵) رۆژ
۲۹	پۆیسته ده سته ی وه به ره ییان پیداچوونه وهی هاوته ربیی خۆی بکات و بینیریتته وه بۆ یه کهی هاوبه شی	
۳۰	یه کهی هاوبه شی به سته ی پرۆژه ناماده ده کات که پیکدیت له لیکۆلینه وهی که لک، هه لسه نگاندنی لیژنه ی ته کنیکی و پیداچوونه وه کانی وه زاره تی دارایی و ئابووری و ده سته ی وه به ره ییان	له ماوهی (۵) رۆژ
۳۱	پۆیسته یه کهی هاوبه شی، له ری و وه زیری پلاندانانه وه، به سته ی دۆکۆمینته کان پیشکهش بکات به ئه نجومه نی بالای هاوبه شی و داوای گریدانی کۆبوونه وهی ئه نجومه نی بالای هاوبه شی بکات بۆ بریاردان له سه ر گریبهستکردن یان گریبهست نه کردن بۆ پرۆژه که.	له ماوهی (۱۵) رۆژ

۳۲	پاش رەزامەندی ئە نجومە نی بالای ھاوبەشی، دەسەلاتی گریبەستکردن بە لگە نامەکانی کەمکردنەوہ پیشکەش دەکات بۆ پیدچوونەوہی لیژنە ی تەکنیکی، پیش بلاوکردنەوہی داواکاری بۆ شیاندن (RFQ)	لەماوہی (۵) رۆژ
	دەسەلاتی گریبەستکردن داواکاری بۆ شیاندنی پیدەگات لە پیشکەشکارانی تەندەر	لەماوہی (۱۵) رۆژ
۳۳	دەسەلاتی گریبەستکردن و لیژنە ی تەکنیکی ھەلسەنگاندن دەکەن بۆ داواکاری بۆ شیاندنی پیشکەشکارانی تەندەر و ئە نجومە نی بالای ھاوبەشی لیستی پوخت (شۆرت لیست) پەسەند دەکات	لەماوہی (۳۰) رۆژ
۳۴	پاش پەسەندکردنی لیستی پوخت لە لایەن ئە نجومە نی بالای ھاوبەشی، دەسەلاتی گریبەستکردن داواکاری بۆ پیشکەشکردنی ئۆفەر (RFP) بلاو دەکاتەوہ	لەماوہی (۱۵) رۆژ
۳۵	دەسەلاتی گریبەستکردن ئۆفەرەکانی پیدەگات لە لایەن پیشکەشکارانی تەندەری لیستی پوخت (شۆرت لیست کراو)	لەماوہی (۱۵۰) رۆژ
۳۷	دەسەلاتی گریبەستکردن ھەلسەنگاندن دەکات بۆ ئۆفەرەکان، لیژنە ی تەکنیکی پیدچوونەوہیان بۆ دەکات و ئە نجومە نی بالای ھاوبەشی پەسەندیان دەکات یان رەتیان دەکاتەوہ	لەماوہی (۶۰) رۆژ
۳۸	دەسەلاتی گریبەستکردن و یەکە ی ھاوبەشی ئامادەکارییەکان دەکەن و دەستدەکەن بە دانوستانەکان	لەماوہی (۵) رۆژ
	ئە نجومە نی بالای ھاوبەشی، دەسەلاتی گریبەستکردن و لیژنە ی تەکنیکی دانوستانەکان ئە نجام دەدەن	لەماوہی (۱۵) رۆژ
۴۳	پاش کۆتایی دانوستانەکان، وەزارەتی دارایی و ئابووری رەزامەندی کۆتایی دەدات	لەماوہی (۵) رۆژ
۴۵	دەسەلاتی گریبەستکردن ماوہی سکالا دەدات بۆ وەرگرتن و یەکلادکردنەوہی سکالاکان	(۷) رۆژ
	پاش بە سەرچوونی ماوہی سکالا، دەسەلاتی گریبەستکردن سپاردنی گریبەست ئە نجام دەدات	لەماوہی (۵) رۆژ

پاشکوی ۶ - ب

ہیکاری پروسے نامادہکاری و گریہ سترکرنی پرؤژہ ہاوبہشی

پالپشت به (ماددهی پهنجایهه) له یاسای وهزارهتی خویندنی بالآ و توئیژینهوهی زانستی ههریمی کوردستان-عیراق ژماره (۱۰) ی سالی (۲۰۰۸) ی ههموارکراو، و (ماددهی پینجهه/۱) له رینمایي ژماره (۳) ی سالی (۲۰۲۲) ی خویندنی بالآ له زانکو حکومیهکانی ههریمی کوردستان، و کونووسی کوبوونهوهی ژماره (۱) ی سالی (۲۰۲۳) ی ئهنجومهنی وهزارهتی خویندنی بالآ و توئیژینهوهی زانستی، و رهزامهندی سهروکایهتی ئهنجومهنی وهزیران به نووسراوی ژماره (۶۹۷۵) له (۲۰۲۳/۶/۶)، بریاردرا به دهکردنی ئهه رینماییهی خوارهوه:

رینمایي ژماره (۴) ی سالی ۲۰۲۳

رینمایي شیوازی کورسهکانی خویندنی دبلومی بالآی یهک سالهی ئهکادیمی

له زانکو حکومیهکانی ههریمی کوردستان

ماددهی (۱):

ناوهروکی کورسه ئهکادیمییهکان بو سیمستهری یهکهه و دووههه:

له خویندنی دبلومی بالآی یهک سالهی ئهکادیمی (ECTS Credit60) بو ههردوو سیمستهرهکه تهرخان دهکریت، به شیوهیهکه که ههر سیمستهریک (ECTS 30) ی بو تهرخان دهکریت و ناوهروکی ههر سیمستهریک بهه شیوهیهی خوارهوه دهبییت:

۱- خویندنی (۵) پینج بابتهی پسپوری سههرهکی (Core Module) به لایهنی کهه، که پیویسته سههرجهه بابتهکان په یوه نیدیاری بییت بهه پسپوری خویندنی بهه کالوریوسی بهه شهکه که له قوناغه جیاجیاکانی خویندن له بهه کالوریوس دهخویندرین، واته نابییت بابتهه پیسپورییهکان بریتی بییت له بابتهه داواکراوهکانی وهزارهتی خویندنی بالآ و توئیژینهوهی زانستی وهه (کوردؤلوجی، زمانی، ئینگلیزی، کومپیوتهر، گفتوگوی ئهکادیمی، جیندهه ناسی، میتودهکانی توئیژینهوهی زانستی، ...هتد).

۲- ناوی بابتهه پیسپورییهکان و ژمارهه کریدیتی بابتههکان و ژمارهه کاتزمیری بابتههکان له لایهه (لیژنهه زانستی بههش) دیاری دهکریت و پیویسته له (ئهنجومهنی بههش) و (ئهنجومهنی کولیز/فاکهلتی/سکول) په سههه بکریت.

۳- ماوهی خویندنی ئهه سیمستهره بهه لایهنی کهه (۱۴) چوارده ههفتهه کردارهکی دهبییت (بهه بی تاقیکردنهوهی کووتایی سیمستهه - Final Exam).